

Bažnyčios žinios

Popiežiaus katechezės

Popiežius Pranciškus	
BAŽNYČIA MOKO GAILESTINGUMO	2
VISUOTINĖ IR APAŠTALIŠKA BAŽNYČIA	3
KRIKŠČIONIŲ VIENYBĖ	4
BAŽNYČIA KAIP SUŽADĖTINĖ	5
BAŽNYČIA KAIP KŪNAS	6

Lietuvos Vyskupų Konferencija

VAIKŲ IR JAUNUOLIŲ RENGIMO ATGAILOS, EUCHARISTIJOS IR SUTVIRTINIMO SAKRAMENTAMS GAIRĖS	7
---	---

Homilijos

„MIEGODAMI DANGAUS NEPAVELDĖSIME“ / II advento sekmadienis (B)	12
GYVYBĖS VANDUO MŪSŲ ŠIRDIMS / III advento sekmadienis (B)	13
DIEVUI REIKIA ŽMOGAUS / IV advento sekmadienis (B)	14
JIS ATĖJO DĖL MŪSŲ / Kalėdos	15
ŠEIMA – MEILĖS CIVILIZACIJOS KŪRĖJA / Šventoji Šeima	16
MŪSŲ ATEITIES MOTINA / Marija, Dievo Gimdytoja (Naujieji Metai)	17

Straipsniai

Severinas Holocher OFM GEREON GOLDMANN OFM: „BŪDAMAS KRIKŠČIONIS TURIU PADĖTI. KITAIP NEGALIU“ Pabaigos žodis knygai „Tavo sparnų ūksmėje“	19
---	----

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	23
Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos atlydai	25
Panevėžio vyskupijos kunigų konferencija	29
Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas ir Kunigų seminarijos atkūrimo šventė	29
Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas	31
Šiaulių vyskupijos kunigų nuolatinio ugdymo susitikimas	31
Kauno arkivyskupijos kunigų konferencija	32
Mokslinė konferencija	34

Bažnyčia pasaulyje

Pranciškus Europos institucijose Strasbūre	36
--	----

Popiežius Pranciškus

Bažnyčia moko gailėstingumo

2014 m. rugsėjo 10 d.

Tęsdami katechezes apie Bažnyčią apmąstome, kad Bažnyčia yra motina. Praėjusį kartą pabrėžėme, jog Bažnyčia mus ugdo ir su Dievo žodžio šviesa bei jėga rodo mums išganymo kelią, taip pat saugoja mus nuo blogio. Šiandien norėčiau nušviesti mūsų motinos Bažnyčios auklėjamojo darbo ypatingą aspektą – *kaip ji moko mus gailėstingumo darbu*.

Geras auklėtojas sutelkia dėmesį į tai, *kas esminga*. Jis neprapuola smulkmenose, bet siekia perteikti iš tikrųjų reikšmingus dalykus, kad vaikas ar mokinys galėtų rasti gyvenimo prasmę ir džiaugsmą. Tai tiesa. Evangelijoje esminis dalykas yra *gailėstingumas*. Dievas atsiuntė savo Sūnų, Dievas tapo žmogumi, kad mus išgelbėtų, padovanotų mums savo gailėstingumą. Jėzus tai aiškiai sako apaštalams, apibendrindamas savo mokymą: „Būkite gailėstingi, kaip jūsų Tėvas gailėstingas“ (Lk 6, 36). Ar gali būti negailėstingas krikščionis? Ne, krikščionis privalo būti gailėstingas, nes tai yra pati Evangelijos šerdis. Būdama ištikima šiam mokymui, Bažnyčia gali tik pakartoti tą patį savo vaikams: „Būkite gailėstingi“ kaip Tėvas ir kaip buvo gailėstingas Jėzus. Gailėstingumas.

Taigi Bažnyčia elgiasi kaip Jėzus. Ji neveda teorinių pamokų apie meilę ir gailėstingumą. Neskleidžia pasauliui filosofijos, nenurodo išminties kelio... Žinoma, krikščionybė yra taip pat ir visa tai, tačiau tai tėra tik padarinys, tik atšvaitas... Motina Bažnyčia panašiai kaip Jėzus moko pavyzdžiu, o žodžiai pasitarnauja tam, kad nušviestų jos veiksmus.

Motina Bažnyčia moko mus pavalgydinti ir pagirdyti tuos, kurie alksta ir trokšta, aprengti nuoguosius. Kaip ji visa tai daro? Ogi pasitelkdama pavyzdžiu daugybę šventųjų vyrų ir moterų, kurie tai atliko pavyzdžingai; tačiau ji taip pat tai atlieka daugelio tėčių ir mamų pavyzdžiu: jie moko savo vaikus, jog visa, ką turime su pertekliumi, skirta tiems, kurie stokoja savo esminiems poreikiams patenkinti. Tai svarbu žinoti. Paprasčiausiose krikščionių šeimose visuomet buvo šventai laikomasi svetingumo taisyklės: niekada nepritrūkdavo lėkštės ir gulto stokojančiajam. Viena mama – tai buvo kitoje vaskupijoje – man sykį pasakė norinti išmokyti savo vaikus padėti alkaniesiems ir juos pamaitinti. Ji turėjo tris vaikus. Vieną dieną per pietus – tėvas buvo darbe, o ji namie pietavo su savo mažais vaikais, maždaug septynių, penkerių ir ketverių metų – į duris pasigirdo beldimas.

Už durų stovėjęs žmogus prašė ko nors valgyti. Mama jam pasakė: „Palauk minutėlę.“ Tada įėjusi vidun paklausė vaikų: „Ten stovi žmogus ir prašo valgyti. Ką darysime?“ „Duokime jam ką nors, mama, duokime ką nors!“ Vaikų lėkštėse garavo kepsniai ir keptos bulvės. „Puiku“, – atsakė mama. „Iš kiekvieno jūsų lėkštės atpjaukime po pusę kepsnio ir atiduokime jam.“ „O ne, mamyte, taip negerai, taip netinka!“ „Būtent taip yra. Jūs turite jam duoti kiekvienas iš savo dalies.“ Taip ši mama mokė savo vaikus dalytis maistu *iš savo dalies*. Tai geras pavyzdys, kuris padėjo man. „Bet aš neturiu nieko atliekamo...“ „Duok tai, kas tavo.“ To mus moko motina Bažnyčia. Ir jūs, daugybė čia esančių mamų, žinote, kaip mokyti savo vaikus, kad jie dalytųsi jiems priklausančiais dalykais su stokojančiaisiais.

Motina Bažnyčia moko mus būti arti sergančiųjų. Daugybė šventųjų tarnavo Jėzui šiuo būdu. Aibė paprastų vyrų ir moterų kasdien praktikuoja šį gailėstingumo darbą ligoninėje, slaugos namuose ar namie padėdami ligoniams.

Motina Bažnyčia moko mus būti arti kalinių. „Bet tėve, tai pavojinga, jie blogi žmonės.“ Tačiau kiekvienas iš mūsų galėtume... Įdėmiai klausykite, kiekvienas iš mūsų galėtume padaryti tai, ką padarė tie sėdintys kalėjime vyrai ar moterys. Mes visi nusidedame, darome tą patį, gyvenime klystame. Tas žmogus nėra blogesnis už tave ar mane! Gailėstingumas įveikia kiekvieną sieną, kiekvieną užtvartą ir visados skatina ieškoti žmogaus, asmens veido. Gailėstingumas perkeičia širdį ir gyvenimą, jis gali atkurti žmogų ir leisti jam integruotis į visuomenę nauju būdu.

Motina Bažnyčia moko mus būti arti apleistųjų ir mirštančių vienvėje. Tai darė palaimintoji Teresė Kalkutos gatvėse; būtent tai darė ir daro daugybė krikščionių, nebijančių palaikyti ranką žmogaus, besiruošiančio palikti šį pasaulį. Čia taip pat gailėstingumas suteikia ramybę iškeliaujančiajam ir pasiliekančiajam, leidžia pajusti, kad Dievas yra didesnis už mirtį ir, pasiliekančiam Jame, netgi paskutinis išsiskyrimas reiškia „iki pasimatymo“. Palaimintoji Teresė gerai suprato tai! Kiti jai sakė: „Motina, jūs tik gaištate laiką!“ Ji mirštančius gatvėse žmones, kurių kūnus jau graužė gatvių žiurkės, pasiimdavo į namus, kad jie švarūs, ramūs, apgaubti švelnumo numirtų ramybėje. Ji visiems jiems sakė „iki pasimatymo“, visiems... Daugybė vyrų ir moterų kaip ir ji darė tą patį. Jie visi laukia jų ten (rodo į dangų), prie vartų, kad atvertų jiems dangaus vartus. Padėti žmonėms numirti ramybėje.

Mieli broliai ir seserys, taip motina Bažnyčia moko savo vaikus gailėstingumo darbu. Ji išmoko šio būdo iš Jėzaus, ji išmoko, kad visa tai yra esminga išganymui. Ne-

pakanka mylėti tuos, kurie myli mus. Jėzus sako, kad ir pagonys taip elgiasi. Nepakanka daryti gera tiems, kurie daro gera mums. Kad keistume pasaulį darydami jį geresnį, būtina daryti gera tiems, kurie negali atsimokėti tuo pačiu, panašiai kaip Tėvas padarė dovanodamas mums Jėzų. Kiek mes sumokėjome už savo atpirkimą? Nieko, viskas dovanai! Daryti gera nesitikint nieko gauti už tai. Taip Tėvas padarė mums, ir mes turime daryti tą patį. Nepaliaukite darę gera!

Kaip gražu gyventi Bažnyčioje, mūsų motinoje Bažnyčioje, kuri moko mus tų dalykų, kurių mus mokė Jėzus. Dėkokime Viešpačiui, kuris dovanoja mums malonę turėti Bažnyčią kaip motiną, kuri moko gailestingumo kelio, o tai yra gyvenimo kelias. Dėkokime Viešpačiui.

Visuotinė ir apaštališka Bažnyčia

2014 m. rugsėjo 17 d.

Šią savaitę toliau kalbame apie Bažnyčią. Išpažindami savo tikėjimą tvirtiname, kad Bažnyčia yra „visuotinė“ ir „apaštališka“. Ką iš tikrųjų reiškia šie du žodžiai, šie du būdingi Bažnyčios bruožai? Kuo jie vertingi krikščionių bendruomenėms ir kiekvienam iš mūsų?

Visuotinė reiškia universali. Užbaigtą ir aiškų apibrėžimą mums davė vienas iš pirmųjų amžių Bažnyčios tėvų šv. Kirilas Jeruzalietis: „Bažnyčia vadinama visuotine, arba universalia, nes ji išplitusi visur, nuo vieno žemės pakraščio iki kito; nes ji visuotinai ir visapusiškai moko visų tiesų, kurias žmonėms dera pažinti, tiek dangiškųjų, tiek žemiškųjų dalykų“ (Katechezė XVIII, 23).

Svarbus Bažnyčios visuotinumą ženkla yra tai, kad Bažnyčia kalba visomis kalbomis. O tai ne kas kita, kaip Sekminių poveikis (plg. *Apd 2, 1–13*): būtent Šventoji Dvasia įgalino apaštalus ir visą Bažnyčią paskleisti visiems iki pat žemės pakraščiu gerą naujieną apie išganymą ir Dievo meilę. Taigi Bažnyčia gimė kaip visuotinė, o tai reiškia nuo pat pradžių „simfoniška“, todėl ji tegali būti visuotinė, nusiteikusi evangelizuoti ir sutikti visus. Dievo žodį šiandien galime skaityti visomis kalbomis, visi savo kalba turi Evangeliją ir gali ją skaityti. Aš grįžtu prie tos pačios minties: gera visada turėti su savimi mažą Evangelijos knygėlę, kuri tilptų kišenėje ar rankinėje, ir per dieną perskaityti kokį fragmentą. Tai daro mums gerą poveikį. Evangelija yra išplatinta visomis kalbomis, kadangi Bažnyčia, Atpirkėjas Jėzus Kristus žinia, yra visame pasaulyje. Todėl sakoma, kad Bažnyčia yra *visuotinė*, nes ji universali.

Kadangi Bažnyčia gimė kaip visuotinė, tai reiškia, jog ji gimė kaip „keliaujančioji“, kaip misionieriška. Jeigu apaštalai būtų likę ten, Vakarienes menėje, ir nebūtų eję skleisti Evangelijos, Bažnyčia liktų tos tautos, to miesto, tos Vakarienes menės Bažnyčia. Tačiau gimus Bažnyčiai, kai ant jų nužengė Šventoji Dvasia, visi išėjo į pasaulį. Todėl Bažnyčia gimė kaip „keliaujančioji“ arba misionieriška. Būtent tai išreiškiame sakydami, kad ji apaštališka, nes apaštalas yra tas, kuris neša gerą naujieną apie Jėzaus prisikėlimą. Šis apibrėžimas mums primena, jog Bažnyčia stovi ant apaštalų pamato ir išlaiko tęstinumą su jais – būtent apaštalai ejo ir steigė naujas Bažnyčias, paskirdavo naujus vyskopus, ir tai tęstinai vyko visame pasaulyje. Šiandien visi esame tęsinys tos apaštalų grupės, kuri gavo Šventąją Dvasią, po to ejo skelbti „išorėn“ – Bažnyčia pasiūsta nešti visiems žmonėms Evangelijos žinios, palydima Dievo meilės bei galybės ženklų. Tai taip pat kyla iš Sekminių įvykių – Šventoji Dvasia įveikia visas kliūtis, nugali pagundą užsisiklęsti savyje, tarp saujelės išrinktųjų, laikantių save vieninteliais Dievo palaiminimo adresatais. Jeigu kai kurie krikščionys taip elgiasi ir sako: „Esame išrinkti tikrai mes“, jie galiausiai miršta. Pirmiausia jie miršta dvasia, po to numirs kūnas, nes jie neturi gyvybės, negėba gimdyti gyvybės, kitų žmonių, kitų tautų – jie nėra apaštališki. Būtent Dvasia veda mus pas brolius, net pas labiausiai visomis prasmėmis nutolusius, kad jie galėtų dalytis su mumis meile, ramybe, džiaugsmu, kuriuos prisikėlęs Viešpats mums padovanojo.

Ką reiškia mūsų bendruomenėms ir kiekvienam iš mūsų priklausyti Bažnyčiai, kuri yra visuotinė ir apaštališka? Pirmiausia tai reiškia širdyje sielotis dėl visos žmonijos išganymo, būti ne abejingiems, tarsi mums nerūpėtų daugelio mūsų brolių likimas, bet atviriems ir solidariems su jais. Negana to, tai reiškia taip pat jausti krikščioniškojo gyvenimo pilnatvę, visumą ir darną, visuomet atmetant šališkas, vienpuses nuostatas, vedančias į užsisiklėdimą.

Priklausyti apaštališkai Bažnyčiai reiškia suvokti, kad mūsų tikėjimas yra įsitvirtinęs Jėzaus apaštalų skelbime ir liudijime – jis juose įsitvirtinęs, ir nuo jų prasideda ilga grandinė; todėl visada jaučiamės esą pasiūsti, jaučiamės įgalioti, bendrystėje su apaštalų įpėdiniais, kad pilna džiaugsmo širdimi skelbtume visai žmonijai Kristų ir jo meilę. Čia norėčiau priminti daugybės, begalės vyrų ir moterų misionierių herojišką gyvenimą: jie paliko savo tėvynę ir išėjo skelbti Evangelijos į kitus kraštus, į kitus žemynus. Vienas Brazilijos kardinolas, dažnai besidarbuojantis Amazonijos regione, man pasakojo, kad lankydamasis kokiam nors Amazonijos kaimelyje ar mieste, visuomet užsuka į kapines, ten randa kapų tų misionierių, kunigų, brolių ir seserų, kurie ejo skelb-

ti Evangelijos, jie apaštalai. Ir jis tuomet svarsto – visi jie galėtų būti jau dabar kanonizuoti. Jie viską paliko, kad skelbtų Jėzų Kristų. Dėkokime Viešpačiui už tai, jog mūsų Bažnyčia turėjo tiek daug misionierių, vis dėlto jų reikia dar daugiau! Dėkokime už tai Viešpačiui. Gal tarp daugybės jaunuolių, šiandien čia susirinkusių merginų ir vaikinių, kas nors turi norą tapti misionieriumi: pirmyn! Gražu nešti Jėzaus Evangeliją. Būkite drąsūs!

Prašykime Viešpaties, kad atnaujintų mumyse savo Dvasios dovaną, kad kiekviena krikščionių bendruomenė ir kiekvienas pakrikštytasis būtų mūsų šventos, visuotinės ir apaštališkos motinos Bažnyčios išraiška.

Krikščionių vienybė

2014 m. spalio 8 d.

Ankstesnėse katechezėse bandėme nušviesti Bažnyčios prigimtį bei grožį ir klausėme savęs: ką reiškia kiekvienam iš mūsų priklausyti šiai tautai, Dievo tautai, Bažnyčiai. Neturime pamiršti, yra daugybė brolių ir seserų, kurie drauge su mumis dalijasi tikėjimu į Jėzų Kristų, bet priklauso kitoms konfesijoms ar skirtingoms nuo mūsų religinėms tradicijoms. Daugelis apsiprato su šiuo susiskaldymu – netgi mūsų Katalikų Bažnyčioje daug kas rezignavo – istorijos būvyje tai buvo konfliktų ir kančių, taip pat karų priežastis, ir todėl gėda. Šiandien santykiai taip pat ne visuomet pasižymi pagarba ir nuširdumu... Aš klausiu savęs: kokia mūsų nuostata dėl viso šito? Gal mes taip pat esame nusivylę ar net abejingi šio susiskaldymo atžvilgiu? Ar tvirtai tikime, kad galime ir privalome žengti susitaikinimo bei visiškos bendrystės kryptimi? Visiška bendrystė – tai galimybė visiems drauge dalyvauti Kristaus ir Kūne, ir Kraujyje.

Krikščionių susiskaldymai, žeiddami Bažnyčią, žeidžia Kristų, ir mes, būdami susiskaldę, darome žaizdą Kristui: Bažnyčia iš tikrųjų yra kūnas, kurio galva Kristus. Puikiai žinome, kaip Jėzui rūpėjo, kad jo mokiniai išliktų susivieniję jo meilėje. Pakanka apmąstyti jo žodžius, užrašytus Jono evangelijos 17 skyriuje, kai Jėzus, artinantis kančiai, meldžia Tėvą: „Šventasis Tėve, išlaikyk ištikimus savo vardui visus, kuriuos esi man pavedęs“ (Jn 17, 11).

Tai vienybei jau buvo kilusi grėsmė dar Jėzui tebebūnant su saviškiais. Evangelijoje užrašyta, kad apaštalai ginčijosi tarpusavyje, kuris iš jų didžiausias ir svarbiausias (plg. Lk 9, 46). Tačiau Viešpats pabrėžė vienybę vardan Tėvo, leisdamas mums suprasti, kad mūsų skelbimas ir mūsų liudijimas bus tuo tikėtinesnis, kuo labiau pirmiausia pa-

jėgsime gyventi bendrystėje ir mylėti vienas kitą. Vėliau apaštalai Šventosios Dvasios malonės dėka tai aiškiau suprato ir priėmė į širdį, o šventasis Paulius maldavo Korinto bendruomenę tokiais žodžiais: „Broliai, Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu maldauju jus, kad visi vienaip sutartumėte ir pas jus nebūtų susiskaldymų, kad būtumėte vienos dvasios ir vienos minties“ (1 Kor 1, 10).

Bažnyčia savo kelionėje per istoriją buvo gundoma piktojo, kuris siekė ją suskaldyti, ir, deja, ji tapo paženklinta gilių ir skausmingų susiskaldymų. Tie susiskaldymai nuo senų laikų išliko iki šių dienų, todėl dabar sunku atkurti visas jų priežastis, o ypač rasti galimus sprendimus. Priežastys, nulėmusios susiskaldymą bei schizmas, gali būti įvairiausios: nuo nesutarimo dėl dogminių ar moralės principų, teologinių sąvokų, pastoracinių sampratų, politinių motyvų bei interesų iki ginčų, sukeltų antipatijų ir asmeninių ambicijų. Tikra yra tai, kad vienaip ar kitaip puikybė ir savanaudiškumas visuomet slėpėjo už tų nesutarimų ir darė mus netolerantiškus, negebančius klausytis ir priimti kitus, kurių požiūriai ar nuostatos skyrėsi nuo mūsų.

Ar kiekvienas iš mūsų kaip šventosios motinos Bažnyčios narys gali ir privalo ką nors daryti viso to akivaizdoje? Žinoma, niekuomet neturi stigti maldos tęsiant Jėzaus maldą dėl krikščionių vienybės ir vienijantis su ja. Drauge su malda Viešpats prašo mūsų naujo atvirumo. Jis prašo, kad neužsisklęstume nuo dialogo ar susitikimo, bet svetingai priimtume tai, kas vertinga ir pozityvu, net iš skirtingai galvojančių ir besilaikančių kitokių nuostatų žmonių. Jis prašo mūsų sutelkti žvilgsnį ne į tai, kas mus skiria, bet verčiau į tai, kas vienija, kad geriau pažintume ir mylėtume Jėzų ir galėtume dalytis jo meilės turtingumu. Konkrečiai tai reiškia laikytis tiesos, gebėti vieni kitiems atleisti, jaustis tos pačios krikščioniškosios šeimos dalimi, suvokti save kaip dovaną kitam ir kartu daryti daug gerų dalykų ir artimo meilės darbų.

Liūdna, bet susiskaldymų yra, krikščionys susiskaldę, mes esame tarpusavyje susiskaldę. Tačiau visi turime kai ką bendro: mes visi tikime į Jėzų Kristų – Viešpatį. Visi tikime į Tėvą, į Sūnų ir į Šventąją Dvasią, visi drauge einame, mes esame kelionėje. Padėkime vieni kitiems! Tačiau tu mąstai taip, tu – anai... Visose bendruomenėse yra gerų teologų: tegu jie diskutuoja, tegu siekia teologinės tiesos, nes tai pareiga, o mes eikime kartu melddamiesi vieni už kitus ir darydami gailėstinumo darbus. Taip mes kelyje kuriame bendrystę. Tai dvasinis ekumenizmas: keliauti gyvenimo keliu, visi drauge mūsų tikėjime, Viešpatyje Jėzuje Kristuje. Sakoma, nederą kalbėti apie asmeninius dalykus, tačiau negaliu atsisipirti pagundai. Mes kalbame apie bendrystę, bendrystę tarp mūsų. Šiandien esu labai dėkingas Vieš-

pačiui, nes prieš 70 metų priėmiau pirmąją Komuniją. Priimti pirmąją Komuniją reiškia įžengti į bendrystę su kitais, bendrystę su mūsų Bažnyčios broliais, tačiau taip pat ir su priklausančiais skirtingoms bendruomenėms, bet tikinčioms į Jėzų. Dėkokime Viešpačiui už mūsų krikštą, padėkokime už mūsų bendrystę, kad ši bendrystė galiausiai apimtų visus.

Brangūs bičiuliai, ženkime link visiškos vienybės! Istorija mus išskyrė, bet mes esame kelyje į susitaikinimą ir bendrystę! Tai yra tiesa! Mes turime tai ginti! Visi esame kelyje į bendrystę. Jei tas tikslas mums atrodo pernelyg tolimas, beveik nepasiekiamas ir esame apimti nevilties, tepaguodžia mintis, kad Dievas negali negirdėti savo Sūnaus Jėzaus balso ir neišklausyti jo ir mūsų maldos: kad visi krikščionys iš tikrųjų būtų viena.

Bažnyčia kaip sužadėtinė

2014 m. spalio 15 d.

Šiuo laikotarpiu kalbame apie Bažnyčią, apie mūsų šventąją motiną hierarchinę Bažnyčią, keliaujančią Dievo tautą. Šiandien norime sau užduoti klausimą: kas galiausiai laukia Dievo tautos? Kas laukia kiekvieno iš mūsų? Ko turėtume tikėtis?

Apaštalas Paulius guodė Tesalonikų bendruomenės krikščionis, kurie kėlė sau tuos pačius klausimus, ir po jo mokymo nuskambėjo vienas gražiausių Naujajame Testamente pasakymų: „Ir taip visuomet pasiliksimė su Viešpačiu“ (1 Tes 4, 17). Tai paprasti žodžiai, bet juose glūdi didžiulė viltis! Pažymėtina, kad Apreiškimo knygoje Jonas, remdamasis pranašų intuicija, galutinę ir lemiamą dimensiją aprašo kaip „naująją Jeruzalę“, nužengiančią iš dangaus nuo Dievo: „ji buvo išsipuošusi kaip nuotaka savo sužadėtiniui“ (Apr 21, 2). Štai kas mūsų laukia! Taigi štai kas yra Bažnyčia: tai Dievo tauta, einanti paskui Viešpatį Jėzų ir diena iš dienos besirengianti susitikti su juo kaip sužadėtinė su savo sužadėtiniu. Ir tai nėra vien žodžiai: tai bus tikros vestuvės! Kristus, tapdamas, kaip ir mes, žmogumi ir mus visus suvienydamas su savimi, savo mirtimi ir prisikėlimu su mumis susižiedavo ir mus kaip tautą padarė savo sužadėtinę. Tai ne kas kita, kaip vienybės ir meilės plano įvykdymas, kuris Dievo sumanytas per visą istoriją, Dievo tautos istoriją, taip pat kiekvieno iš mūsų individualią istoriją. Viešpats tai įgyvendina.

Tačiau yra dar vienas elementas, kuris papildomai mus paguodžia ir atveria širdį: Jonas mums sako, kad Baž-

nyčioje, Kristaus sužadėtinėje, tampa regima „naujoji Jeruzalė“. Vadinasi, Bažnyčia yra ne tik sužadėtinė, bet ir pašaukta tapti miestu, žmonių bendro gyvenimo ir santykių tikriausiu simboliu. Kaip gražu, kad jau dabar pagal kitą ypač įtaigų Apreiškimo knygos vaizdinį galime kontempliuoti visus žmones ir visas tautas, susibūrusius tame mieste tarsi padangtėje, „Dievo padangtėje“ (plg. Apr 21, 3)! Toje šlovingoje aplinkoje nebebus izoliavimo, piktnaudžiavimo ir jokio išskyrimo – socialinio, religinio ar etninio, – bet visi būsime viena Kristuje.

Šios neregėtos ir nuostabios scenos akivaizdoje mūsų širdys gali jausti stiprų patvirtinimą viltyje. Krikščioniškoji viltis nėra vien paprastas troškimas, palinkėjimas, nėra optimizmas; krikščioniui viltis yra lūkestis, karštas, aistringas laukimas galutinio Dievo meilės, kurioje atgimėme ir jau gyvename, slėpinio išsipildymo. Tai laukimas to, kuris netrukus ateis; Viešpats Kristus diena iš dienos tampa mums vis artimesnis ir ateis mūsų galutinai įvesti į savo bendrystės ir ramybės pilnatvę. Todėl Bažnyčia turi budėti, kad vilties žiburys būtų visuomet uždegtas ir gerai matomas, kad jis vis žibėtų kaip išganymo ženklas ir visai žmonijai nušviestų kelią, vedantį į susitikimą su gailėstingąjį Dievo veidu.

Brangūs broliai ir seserys, štai ko mes laukiame: Jėzaus grįžimo. Sužadėtinė Bažnyčia laukia savo Sužadėtinio. Tačiau labai nuoširdžiai užduokime sau klausimą: ar iš tikrųjų esame matomi ir tikėtini to laukimo, tos vilties liudytojai? Ar mūsų bendruomenės ir toliau gyvena paženklintos Viešpaties Jėzaus akivaizda, karštai laukdamos jo atėjimo, ar jos atrodo nuvargusios, sustingusios, prislėgtos nuovargio ir nusivylimo? Ar mums negresia tikėjimo aliejaus, džiaugsmo aliejaus stygius? Būkime atidūs!

Prašykime Švenčiausiąją Mergelę Mariją, Vilties Motiną ir Dangaus Karalienę, kad ji visados išlaikytų mūsų klausymosi ir laukimo nuostatą, kad jau dabar būtume pripildyti Kristaus meilės, o atėjus laikui galėtume dalyvauti nesibaigiančiame džiaugsme, pilnutinėje bendrystėje su Dievu; ir nepamirškite, niekuomet nepamirškite: „Ir taip visuomet pasiliksimė su Viešpačiu“ (1 Tes 4, 17).

Bažnyčia kaip kūnas

2014 m. spalio 22 d.

Kai norima pabrėžti, kad tikrovę sudarantys elementai yra glaudžiai tarpusavyje susiję ir sudaro vieną visumą, dažnai pasitelkiamas kūno įvaizdis. Nuo apaštalo Pauliaus laikų šis pasakymas taikytas Bažnyčiai ir

buvo pripažintas esmingiausiu ir gražiausiu Bažnyčios bruožu. Šiandien norime užduoti sau klausimą: kokia prasme Bažnyčia sudaro kūną? Kodėl ji apibrėžiama kaip Kristaus kūnas?

Ezekielio knygoje aprašytas ypatingas, stebinantis regėjimas, kuris vis dėlto gali pripildyti mūsų širdis pasitikėjimo ir vilties. Dievas rodo pranašui sudžiūvusiais kaulais nusėtą lauką. Tai buvo labai slegiantis vaizdas... Įsivaizduokite slėnį, nuklotą kaulais! Dievas jam liepia kviesti ant tų kaulų Dvasią. Tuomet kaulai ima judėti, artėja vienas prie kito ir jungiasi, ant jų iš pradžių užauga sausgyslės, po to raumenys, ir taip susidaro ištisinis ir pilnas gyvybės kūnas (plg. *Ez 37, 1–14*). Tai yra Bažnyčia! Prašau jūsų, šiandien namie paimkite Bibliją ir atsiverskite pranašo Ezekielio knygos 37 skyrių – nepamirškite perskaityti šios gražios ištraukos. Tai yra Bažnyčia, tai šedevras, Dvasios šedevras, – ji pripildo kiekvieną naujo Prisikėlusiojo gyvenimo ir stato mus vienus greta kitų, kad tarnautume ir padėtume vieni kitiems. Taip Dvasia iš visų mūsų daro vieną kūną, statomą bendrystėje ir meilėje.

Tačiau Bažnyčia nėra tik Dvasios statomas kūnas: Bažnyčia yra Kristaus kūnas! Ir tai nėra vien posakis: mes iš tikrųjų esame Kristaus kūnas! Tai didžiulė dovana, kurią gauname Krikšto dieną. Krikšto sakramentu Kristus padaro mus saviškiais ir priima į kryžiaus slėpinį, į kilniausią jo meilės mums slėpinį, kad mes po to prisikeltume iš mirties drauge su juo kaip nauji kūriniai. Būtent taip gimsta Bažnyčia ir taip Bažnyčia save suvokia kaip Kristaus kūną. Krikštas yra tikras atgimimas, atnaujinantis mus Kristuje ir leidžiantis dalyvauti jame, glaudžiai suvienijantis mus tarpusavyje kaip narius vieno kūno, kurio galva yra Kristus (plg. *Rom 12, 5; 1 Kor 12, 12–13*).

Iš to kyla stipri meilės bendrystė. Tai nušviečia Pauliaus žodžiai, kai jis primena vyrams, kad mylėtų „savo žmonas tarytum savuosius kūnus“, ir priduria: „kaip ir Kristus Bažnyčią. Mes gi esame jo kūno nariai“ (*Ef 5, 28–30*). Būtų gražu, jei dažniau sau primintume, kas esame, ką iš mūsų padarė Viešpats Jėzus: esame jo kūnas, kurio niekas nebegali iš jo atimti ir kurį jis apima visa savo aistra ir visa meile, kaip sužadėtinis savo sužadėtinę. Ši mintis turi kelti troškimą atsiliepti Viešpačiui Jėzui ir dalytis meile tarpusavyje, kaip gyviems jo kūno nariams. Apaštalo Pauliaus laikais Korinto bendruomenė šia prasme turėjo didelių sunkumų, dažnai kaip ir mes susidurdama su susiskaldymų, pavydo, nesupratimo ir nušalinimo patirtimi. Visi tie dalykai yra negerai, nes, užuot ugde ir stiprinę Bažnyčią ir Kristaus kūną, suskaldo ją į daugelį dalių, suskirsto į atskirus narius.

Tai vyksta ir mūsų dienomis. Pagalvokime kiek krikščionių bendruomenėse, mūsų parapijose, mūsų gyvenamuosiuose rajonuose yra susiskaldymų, kiek pavydo, kiek apkalbų, nesupratimo, nušalinimo. Kas iš to kyla? Tai mus išskaido. Tai karo pradžia. Karas prasideda ne mūsų lauke: karas ir karai prasideda širdyje nuo nesupratimo, susiskaldymo, pavydo, kovos su kitais. Korinto bendruomenė buvo būtent tokia, jie buvo tikri tų dalykų meistrai! Apaštalas Paulius korintiečiams davė keletą konkrečių patarimų, kurie galioja ir mums: nepavydėti, bet pripažinti savo bendruomenėse kitų brolių turimas dovanas ir privalumus. Pavydas: „anas žmogus pirkė automobilį“, o aš pavydžiu; „tas laimėjo loterijoje“ – vėl jaučiamas pavydas; „anam gerai sekasi“ – ir vėl pavydima. Visa tai skaldo. Kenkia, pavydėti nedera! Nes pavydas auga ir pripildo mūsų širdį.

O pavydi širdis yra gaiži, toje širdyje, atrodo, kad vietoje kraujo teka actas; tai širdis, kuri niekada nėra laiminga, širdis, kuri ardo bendruomenę. Bet ką turėčiau daryti? Bendruomenėse reikia įvertinti kitų mūsų brolių turimas dovanas bei privalumus. O kai man sukyla pavydas – jis visiems kyla, nes visi esame nusidėjėliai, – turiu išstarti Viešpačiui: „Ačiū, Viešpatie, kad padovanojai man šį žmogų.“ Reikia įvertinti privalumus, būti arti ir dalyvauti mažiausių ir labiausiai vargstančių žmonių kančiose. Reikia taip pat visiems reikšti dėkingumą.

Širdis, kuri moka dėkoti, yra gera, kilni, patenkinta širdis. Klausiu jūsų: ar mes visada mokame padėkoti? Ne visada, nes pavydas mus kiek blokuoja. Galiausiai apaštalo Pauliaus patarimas korintiečiams, kurį mes taip pat turime duoti vieni kitiems: nelaikykite nė vieno viršesniu už kitus. Kiek daug žmonių laiko save geresniais už kitus! Mes dažnai kaip tas fariziejus iš palyginimo sakome: „Dėkoju, Viešpatie, kad nesu kaip anas, aš už jį viršesnis.“ Tai blogai, niekuomet nedera taip mąstyti. O kai tau ateina tokia mintis, prisimink savo nuodėmes, tas, kurių niekas nežino, susigėsk prieš Dievą ir pasakyk: „Viešpatie, tu žinai, kas viršesnis, aš užsičiaupiu.“ Taip elgtis yra gera. Turime nuolat meilingai suvokti, kad esame vieni kitų nariai, gyvenantys ir atsiduodantys visų labui (plg. *1 Kor 12–14*).

Brangūs broliai ir seserys, panašiai kaip pranašas Ezekielis ir kaip apaštalas Paulius prašykime Šventosios Dvasios, kad jos malonių ir dovanų gausybė padėtų mums gyventi iš tikrųjų kaip Kristaus kūnui, susivienijus kaip vienai šeimai; tokiai šeimai, kuri yra Kristaus kūnas, gražus ir regimas Kristaus meilės ženklas.

Vaikų ir jaunuolių rengimo Atgailos, Eucharistijos ir Sutvirtinimo sakramentams gairės

1. Katechezės tikslas ir uždaviniai

1.1. Bažnyčia, paklusdama mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus priesakui skelbti Evangeliją visai kūrinijai (1), per visus amžius ištikimai stengiasi perduoti Gerąją Naujieną visiems žmonėms bei suvokia Dievo karalystės skelbimą ir kūrimą kaip savo pagrindinę užduotį (2). Labai svarbus šios užduoties atlikimo įrankis bei esminė evangelizacijos proceso dalis – katechezė (3), nes sakramentai duoda vaisių tiems tikintiesiems, kurie juos priima reikiamai pasiruošę (4). Priimant sakramentą įsipareigojama juo gyventi ir jį praktikuoti.

1.2. Katechezės tikslas – ugdyti krikščionišką mąstyseną ir gyvenseną, mokyti tikėjimo tiesų ir gilinti jų supratimą, mokyti maldos, rengti sakramentiniam gyvenimui, ugdyti moralę, skatinti bendruomeninį šventimą bei tarnystę. Esminis katechezės tikslas yra ne tik supažindinti, bet ir atvesti žmogų į bendrystę su Jėzumi Kristumi (5).

1.3. Katechezės uždavinys – aiškinti, kas yra Apreiškimas, kuriuo Dievas kreipiasi į žmogų, ir žmogaus tikėjimo išpažinimą, kuriuo jis atsiliepia Dievui, taip pat perduoti tikėjimo Triasmeniu Dievu: Tėvu, Sūnumi ir Šventąja Dvasia slėpinį (6).

1.4. Katechezė turi apimti nuoseklų supažindinimą su didžiosiomis tikėjimo tiesomis, atveriant vaiko širdį tikėjimo pažinimui ir veikimui, bet negali pasitenkinti tik jas skelbdama. Ji turi padėti atrasti žmogui atsakymus į pasaulio kilmės, gyvenimo tikslo, prasmės ir kitus klausimus bei mokyti dėkoti, mels-tis, dalyvauti liturgijoje ir įsipareigoti gyventi pagal tikėjimą.

1.5. Sakramentinėje katechezėje ypač svarbu išlaikyti bendrystę tarp esminių katechezės vietų: *šeimos, parapijos ir mokyklos*, kurios, būdamos skirtingos, yra būtinos visuose nuoseklios katechezės etapuose, kad vaikas turėtų krikščioniškos bendruomenės aplinką, padedančią augti, bręsti jo tikėjimui ir siekti sakramentinės bendrystės su Jėzumi Kristumi, kuris „sakramentuose, ypač Eucharistijoje, veikia visu savo asmeniu“ (7), kad augdamas šioje bendrystėje vaikas taptų tikėjimo liudytoju savo aplinkoje ir duotų artimo meilės vaisius.

2. Katechezės laipsniškumas

2.1. Pradėjus vaiką rengti sakramentiniam gyvenimui labai svarbu, kad jis jau turėtų ikisakramentinį parengimą, t. y. būtų gavęs teisingą trijų Dieviškųjų Asmenų sampratą, asmeninę maldos patirtį.

2.2. Po Krikšto vykstančios vaikų katechezės modeliu turi tapti suaugusiųjų Krikšto katechumenatas, pasižymintis specifiniu tikėjimo ugdymo procesu, kurio dėka žmogus ryšyje su apeigomis, simboliais ir ženklais yra vedamas tikėjimo išpažinimo link, kol galiausiai visapusiškai įsitraukia į Bažnyčios sakramentiniį gyvenimą (8). Svarbu, kad vaikų katechezė būtų nuosekli, apimanti katalikų tikėjimo esminius elementus, žadinanti ir stiprinanti tikėjimą.

2.3. Vaikus rengiant sakramentams, turėtų būti krei-piamas ypatingas dėmesys į vaikų dvasinį ugdymą. Vaikui atskleidžiama, kad jis gali turėti asmeninį ryšį su Dievu maldoje, ir padedama užmegzti tikėjimo ir meilės bendrystės dialogą. Pasak popiežiaus Jono Paulius II, katechezė užgauna ypač jautrią tašką, kai ji tampa maldos mokykla ir padeda palaikyti meilės ryšį su Dievu – Kūrėju ir Tėvu, Kristumi – Mokytoju ir Gelbėtoju ir Šventąja Dvasia, kuri gyvena mūsų širdyse (9).

2.4. Per Krikštą krikščionys yra tapę Tėvo įvaikiais, Bažnyčios nariais, Šventosios Dvasios šventovėmis, tačiau ši lobį jie nešiojasi „moliniuose induose“: naujasis Dievo vaiko gyvenimas dėl nuodėmės gali nusilpti ir net būti prarastas. Todėl Atgailos sakramentas atveria kelią sugrįžti pas Tėvą, nuo kurio buvo nutolta per nuodėmę, ir išgydyta širdimi tapti tvirtesniu krikščioniu.

2.5. Šventoji Eucharistija užbaigia įvedimą į krikščionybę. Ji yra „viso krikščioniškojo gyvenimo versmė ir viršūnė“ tiek visuotinei ar vietinei Bažnyčiai, tiek ir kiekvienam tikinčiajam (10). Visi kiti „sakramentai, kaip ir visos kitos bažnytinės tarnybos bei apaštalavimo darbai, yra susiję su šventąja Eucharistija ir yra į ją nukreipti“ – veda į Eucharistiją arba teka iš jos (11). Eucharistija taip pat laikoma pagrindiniu sudievinimo šaltiniu, teikiančiu nemirtingumo, būsimos garbės laidą.

2.6. Eucharistija stato, formuoja Bažnyčią. Eucharistija ir Bažnyčia yra dvi pagrindinės tikrovės, vadinamos tais pačiais vardais: komunija (bendrystė) ir Kristus Kūnas. Eucharistija augina meilę regimos bendruomenės viduje.

2.7. Ne tik Atgailos sakramentas parengia žmones vaisingiau dalyvauti centriniame Eucharistijos slėpinyje, bet ir Eucharistija tam tikra prasme yra Sutaikinimas.

Kiekvienose šv. Mišiose tikintieji iš naujo patvirtina nusigręžimą nuo nuodėmės, atsivertimą – jau tikrai esantį, bet dar neatbaigtą.

2.8. Vaikų parengimas Atgailos sakramentui ir Pirmajai Komunijai neturi būti laikomas išskirtine ar visa aprėpiančia katecheze: tai tik dalis nuolat besitęsiančio ugdymo, apimančio vaikystės, paauglystės ir brandaus gyvenimo laikotarpius. Tokia išplėstinė katechezė vykdoma ne vien per užsiėmimus, bet ir neformaliuose bendruomenės susitikimuose, liturgijoje, taip pat privačių, individualių apmąstymų metu.

2.9. Šventosios Dvasios galia per Sutvirtinimą sutvirtinamieji įgalinami ir įpareigojami žodžiu ir darbais skleisti tikėjimą, aktyviai dalyvauti vykdant krikščioniškąją misiją Bažnyčioje ir pasaulyje. Tuo tikslu jaunuoliai ugdomi per sutvirtinamiesiems skirtą katechezę, kuri yra vienas iš asmens religinio ugdymo etapų.

2.10. Katecheze sutvirtinamiesiems siekiama padėti geriau pažinti savo tikėjimą ir sąmoningai apsispręsti juo vadovautis kasdieniame gyvenime. Norėdami pasiekti šį tikslą, katechetai turi:

2.10.1. Atkreipti katechizuojamųjų dėmesį į tai, ką reiškia būti krikščioniu, Kristaus sekėju, ir pažadinti jų širdyse norą tokiems būti.

2.10.2. Rūpintis, kad visi pakrikštytieji būtų ne tik visapusiškai įkrikščioninti, bet ir sąmoningai bei gerai tam pasirengę. Tinkamas ir stropus pakrikštytųjų parengimas Sutvirtinimo sakramentui turi labai didelę reikšmę visai Dievo tautai.

2.10.3. Skatinti Šventosios Dvasios dovanų troškimą, plėsti Šventosios Dvasios sampratą ir ugdyti atsivertimą jos veikimui, kad sutvirtinamieji galėtų krikščioniškai gyventi.

2.10.4. Žadinti sutvirtinamųjų atsakomybę parapijoje ir stiprinti ryšį su ja. Padėti dar labiau išparaeigoti būti tikrais Kristaus liudytojais, žodžiu bei darbu skleisti ir ginti tikėjimą.

2.10.5. Siekti, kad sutvirtinamieji pakartotų bei dar giliau priimtų ir įsisąmonintų tikėjimo tiesas, gerai pasirengtų Sutvirtinimo sakramento apeigoms.

3. Katechizuojamieji

3.1. Sutvirtinimo sakramentui rengtis norą išreiškia patys jaunuoliai, o vaikų norą pasirengti Atgailos ir

Eucharistijos sakramentams – tėvai arba globėjai.

3.2. Atgailos ir Eucharistijos sakramentams rengiami Krikštą priėmę bei turintys tinkamą subrendimo amžių (12) vaikai, kurių tėvai ar teisėti globėjai pareiškia norą ar sutikimą, kad jų vaikai būtų rengiami dalyvauti sakramentiniame Katalikų Bažnyčios gyvenime.

3.3. Sutvirtinimo sakramentui rengiami pakrikštyti ir Pirmąją Komuniją priėmę jaunuoliai, kurie jau yra sulaukę 14 metų o Sutvirtinimo sakramentas teikiamas turintiems 15 metų, jei vietos ordinaras nenustato kitaip.

3.4. Svarbu atsižvelgti į nevienodą vaikų brandą, dvasinio brandumo lygį, intelektualinį pajėgumą bei rūpintis, kad ir patys silpniausieji pasiektų būtina minimalų pasirengimą.

3.5. Tiek rengiantis sakramentams, tiek juos priėmus, būtina jaunos žmones įtraukti į įvairias vaikų, jaunimo organizacijų bei parapijos bendruomenės veiklas ar tarnystes, organizuojamas parapijoje ar už jos ribų. Tai gali būti maldos grupelės, jaunimo choras, patarnavimas šv. Mišioms, savanoriška veikla ir kt.

4. Tėvai ar globėjai

4.1. Būtina, kad tėvai arba globėjai – pirmieji ir pagrindiniai savo vaikų auklėtojai – aktyviai dalyvautų vaikus rengiant sakramentams, nes tik taip šis rengimas bus vaisingas. Visais atvejais tėvai ar globėjai palaiko savo vaikus pastoviu visos šeimos dalyvavimu šv. Mišiose.

4.2. Vykdant sakramentinės katechezės programas siektina paraleliai įgyvendinti tėvų arba globėjų katechezę. Tokiu būdu visa šeima turės galimybę augti tikėjimu, kartu švęsti Eucharistiją ir įsilieti į Bažnyčios bendruomeninį gyvenimą, nes šeima apibrėžiama kaip „namų Bažnyčia“ (13), tai reiškia, jog kiekviename šeimoje privalo atsispindėti įvairūs viso Bažnyčios gyvenimo bruožai.

4.3. Tėvų arba globėjų katechezė kaip liturginės katechezės formos dalis padeda jiems sąmoningai pasiruošti tiek vaikų sakramentų priėmimui, tiek patiems atnaujinti tikėjimo žinias ir įgyti naujos tikėjimo patirties, geriau pasirengti aktyviai dalyvauti liturgijoje bei bendruomeniniame gyvenime. Šiam siekiui įgyvendinti galima parengti specialias katechezes tėvams, suburti tėvų maldos grupę, kviesti aktyviai dalyvauti parapijos bendruomenės gyvenime.

5. Vykdytojai

5.1. Už vaikų rengimą sakramentams parapijoje yra atsakingas parapijos klebonas (14). Šį darbą jis gali vykdyti pats arba pavesti jį kitam kunigui ar turinčiam vyskupo siuntimą katechetui.

5.2. Jeigu parapijos katecheto darbą atlieka tikybos mokytojas, šis darbas turėtų būti traktuojamas kaip atskira jo tarnystė parapijoje, o ne tiesioginė pareiga ar sudedamoji jo, kaip mokytojo, pareigybės dalis. Katechetai atlieka pagalbinį vaidmenį, prisidedami prie šeimoje vykdomo ugdymo proceso ir tikėjimo perdavimo.

5.3. Puoselėdami žmogaus asmens orumą bei vadovaudamiesi krikščioniškuoju socialiniu mokymu kunigai, priimdami katechetus į tarnystę, detalai susitaria dėl tiesioginio ir papildomo darbo bei atlygio už jį.

5.4. Pareiga pasirūpinti, jog vaikai būtų parengti sakramentams, priklauso tėvams; parapijos klebonas, tinkamai paaiškinęs tėvams katechezės svarbą, gali prašyti besirengiančių sakramentams vaikų šeimas prisidėti prie programos išlaidų padengimo: metodinės medžiagos įsigijimo, patalpų išlaikymo, aukos katechetui (15).

5.5. Tėvai ar globėjai, negalintys skirti aukos už vaikų rengimą, yra prašomi kreiptis į kleboną ir užpildyti prašymą dėl katechezės dalinio ar pilno išlaidų padengimo iš parapijos lėšų.

6. Programa ir metodai

6.1. Rengiant vaikus ar jaunuolius sakramentams, naudojamos (arki)vyskupijos Katechetikos centro rekomenduotomis ir vietos ordinaro patvirtintomis programomis bei metodine medžiaga.

6.2. Būtina sakramentams besirengiančius vaikus ir jų šeimos narius įtraukti į liturgiją ir taip ugdyti jų sakramentinio gyvenimo bei švenčiančios bendruomenės patirtį. Šiame ikrikščioninimo kelyje tėvai lydi savo vaikus tikėjimo pažinimu ir dvasine patirtimi, padeda jiems įsiminti ir suvokti esmines katechezės užsiėmimų metu perteikiamas žinias ir skatina juos melstis, dalyvauti Eucharistijos šventime.

6.3. Išskirtiniais atvejais, jei kaime gyvenantys vaikai retai atvyksta į parapijos bažnyčią sekmadieniais, klebonas, derindamas su katechezės užsiėmimais,

turėtų ieškoti galimybės Eucharistiją švęsti su jais ir kitu laiku, nepamirštant, kad sekmadienio Eucharistijos šventimas lieka krikščionio gyvenimo centras.

6.4. Tikybos pamokų mokykloje nelankiusiems ar jas nesisteningai lankiusiems vaikams bei jaunuoliams turi būti rengiami papildomi katechezės užsiėmimai (bent 15 susitikimų). Šiems užsiėmimams naudojama speciali katechezės programa ir metodinė medžiaga.

7. Vieta, laikas, aplinka

7.1. Kadangi įvedimo katechezė yra nukreipta ne vien į tikėjimo tiesų perteikimą, bet ir į krikščioniškojo gyvenimo patirtį ir siekia įvesti vaiką ar paauglį į tikėjimo gyvenimą bendruomenėje, ji turėtų vykti parapijoje, t. y. ten, kur šeima gyvena. Išimties tvarka šiems sakramentams rengtis ir juos priimti galima ir kitoje parapijoje.

7.2. Parapija su meile ir pagarba, dėmesingumu ir džiaugsmu priima kiekvieną katechezėje dalyvaujantį savo narį ir su nuoširdžiu uolumu padeda jam atsiverti Dievo slėpiniui: gailestingumo Tėvui, savo Sūnaus mirtimi ir prisikėlimu sutaukiamam pasauli su savimi ir atsiuntusiam Šventąją Dvasią nuodėmėms atleisti (16).

7.3. Rengtis sakramentams reikėtų parapijos bendruomenės aplinkoje, parapijos namuose; katechezės užsiėmimai nevykdomi per tikybos pamokas. Siektina, kad ten, kur švenčiama Eucharistija, katechezės užsiėmimai nebūtų vykdomi. Išimtį sudaro atvejai, kai temos susijusios su bažnyčios pastatu, liturgija ir pan.

7.4. Klebonas, parapijos bendruomenės nariai ir (arki)vyskupijos Katechetikos centras turėtų padėti katechetui susikurti tinkamą aplinką, parengti metodines priemones katechezei vykdyti bei sudaryti sąlygas katechetui dvasiškai bei dalykiškai tobulėti.

7.5. Siekiant sukurti saugią ir šeimynišką aplinką, kur būtų galima dalytis tikėjimo patirtimi, vienoje pasirėngimo grupėje turėtų būti ne daugiau kaip 20–30 jaunuolių.

7.6. Programos vykdymo trukmė – vieni mokslo metai, rengiant vieną užsiėmimą per savaitę. Bendra programos apimtis – ne mažiau 25 susitikimų, kurie truktų nuo 1 val. iki 1,5 val. Sakramentams besirengiančiųjų katechezės užsiėmimai turėtų prasidėti ne vėliau nei rugsėjo paskutinį sekmadienį.

7.7. Jei dėl patalpų, susisiekimo ar panašių aplinkybių neįmanoma programos nuosekliai tęsti visus mokslo metus, galimas ir kitoks programos išdėstymas laiko atžvilgiu. Tačiau programos vykdymo trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 6 mėnesiai. Tokį ar panašų pasirengimo būdą klebonas suderina su ordinaru.

7.8. Jei sakramentams rengtis ateina dar nekrikštyti vaikai, jie rengiami kartu su kitais, bet prieš Krikštą pakviečiami į papildomus susitikimus, kuriuose (geriausia kartu su tėvais ir krikštatėviais) supažindinami su Krikšto liturgija ir įsipareigojimais, kuriuos priima per Krikštą.

7.9. Jei Sutvirtinimui rengiasi Pirmosios Komunijos nepriėmę jaunuoliai, Atgailos ir Eucharistijos sakramentams jie parengiami papildomai, o Pirmąją Komuniją gali priimti tose pačiose Mišiose, kaip ir Sutvirtinimą.

7.10. Priėmus sakramentus, reikėtų organizuoti dar 3–4 susitikimus, kurie padėtų apmąstyti sakramentų malonės patirtį ir įvestų į bendruomenės veiklą.

7.11. Parapijos klebonas kiekvienais metais iki spalio 15 d. privalo pateikti informaciją apie vykdomą pasirengimą sakramentams vietos ordinariui ar vietos vyskupijos Katechetikos centrui pagal vyskupijos nuostatytą tvarką.

8. Pasirengimo įvertinimas

8.1. Vaikai bei jaunuoliai privalo išmokti atmintinai ar įsidėmėti dalį katechetinio pobūdžio informacijos, tačiau visuomet dera atsižvelgti į intelektualinį vaiko pajėgumą.

8.2. Pasirengimas sakramentams įvertinamas pagal du kriterijus – žinias ir dalyvavimą programoje. Vertinant žinias, būtina prisiminti, kad vaikų ir jaunuolių gebėjimai įsiminti informaciją ir ją pateikti skiriasi. Gabūs vaikai per trumpą laiką viską įsimena ir geba atsakyti į klausimus net ir mažai dalyvavę užsiėmimuose, tačiau jų žinios dar nereiškia tinkamo pasirengimo sakramentams. Taip pat yra vaikų, kurie net ir uoliai dalyvavę susitikimuose nepajėgia gerai įsiminti informacijos, sutrinka ir nepajėgia atsakyti į klausimus žinių patikrinimo metu. Tačiau tai dar nereiškia, kad jie nėra pasirengę priimti sakramentų. Todėl vertinant pasirengimą būtina atsižvelgti į individualius vaiko gebėjimus, troškimą tikėti, įgytą tikėjimo patirtį, o žinias vertinti kartu su jo dalyvavimu užsiėmimuose.

8.3. Pasirengimą vertinantis kunigas turėtų bendradarbiauti su vaikų rengiančiu katechetu. Vaikų ir jaunuolių pasirengimą taip pat gali įvertinti tėvai.

8.4. Nepriklausomai nuo pasirinktos sakramentų katechezės formos parapijos klebonas turi įvertinti vaikų bei paauglių pasirengimą priimti sakramentus; tokiu atveju, jei klebonas padaro išvadą, kad vaikas dar nėra pasirengęs priimti sakramento, priežastis būtina aiškiai išdėstyti vaikui, jaunuoliui bei jo tėvams (17).

9. Sakramentų šventimas

9.1. Atgailos sakramentą patartina švęsti per gavėnią, pasinaudojant ta atmosfera, kurią tikinčiųjų bendruomenė išgyvena tuo laiku. Prieš Pirmąją šv. Komuniją vaikai dar kartą priima Atgailos sakramentą.

9.2. Rekomenduojamas vaikų, jaunuolių ir jų šeimos narių bendruomeninis Atgailos sakramento šventimas. Atgailos sakramentą švęsti būtina taip, kad jis neliktų kitų sakramentų šešėlyje, bet būtų išgyvenamas kaip reikšminga žmogaus susitikimo su Dievu patirtis. Kaip ir kiti sakramentai, Sutaikinimas yra asmeniškasis susitikimas su Dievu tikėjimo bendruomenėje – Bažnyčioje. Šio sakramento šventimas bendruomenėje aiškiau parodo bažnytinę Atgailos prigimtį.

9.3. Pirmosios Komunijos šventimą rekomenduojama rengti gegužės–birželio mėnesiais nedidelėmis grupėmis. Švenčiant Eucharistiją turėtų išryškėti susitikimo su Jėzumi Kristumi svarba ir džiaugsmas. Jos išskilmėje ypač pabrėžtini du dalykai:

9.3.1. Eucharistijos bendruomeninė dimensija – Pirmąją Komuniją rekomenduojama priimti sekmdienio šv. Mišių metu, kad vaikai būtų apsupti krikščionių bendruomenės, į kurią per Eucharistiją visapusiškiau įsitraukia, jų maldos ir dėmesio. Eucharistijos liturgija turėtų būti pritaikyta vaikams, kad jie galėtų aktyviai joje dalyvauti.

9.3.2. Tėvų ir šeimos vaidmuo – kiek tai yra įmanoma siekti, jog Pirmąją Komuniją priimančius vaikus palydėtų jų tėvai, globėjai ir krikštatėviai, kad Komuniją priimtų visa šeima kartu.

10. Sakramentų suteikimą liudijantys dokumentai ir registracija

10.1. Priėmusiesiems Atgailos ir Eucharistijos sakramentą išduodamas pažymėjimas, kuriame turi būti

nurodyta: vaiko vardas, pavardė, Pirmosios Komunijos priėmimo data ir vieta, parapijos antspaudas, kunigo vardas, pavardė ir parašas.

10.2. Priėmusiesiems Sutvirtinimo sakramentą išduodamas pažymėjimas, kuriame turi būti nurodyta: sutvirtinamojo vardas, pavardė, Sutvirtinimo vardas; Sutvirtinimo globėjo vardas ir pavardė; sakramento suteikimo data ir vieta; sakramentą suteikusio vyskupo vardas ir pavardė; parapijos antspaudas ir kunigo parašas.

10.3. Kiekvienoje parapijoje turi būti Pirmąją šv. Komuniją priėmusiųjų registravimo knyga, kurioje įrašyta: vaiko vardas, pavardė, gimimo data, Krikšto vieta ir data, Pirmosios šv. Komunijos priėmimo data ir vieta.

10.4. Kiekvienoje parapijoje turi būti Sutvirtinimo sakramentą priėmusiųjų registravimo knyga, kurioje įrašyta: sutvirtinamojo vardas, pavardė, Sutvirtinimo vardas; sutvirtinamojo gimimo data; sutvirtinamojo Krikšto vieta ir data; Sutvirtinimo teikėjas; Sutvirtinimo globėjo vardas ir pavardė; Sutvirtinimo sakramento suteikimo vieta ir data. Sutvirtintųjų sąrašo kopija pristatoma į vyskupijos kuriją.

10.5. Apie suteiktą Sutvirtinimą pažymima Krikštų knygoje. Jei sutvirtintasis buvo pakrikštytas kitoje parapijoje, išrašoma kortelė, kurioje turi aiškiai atsispindėti sutvirtinamųjų asmens duomenys. Šios kortelės yra išsiunčiamos sutvirtintųjų Krikšto parapijos klebonui, kad jis pažymėtų Sutvirtinimo suteikimo faktą Krikštų knygoje.

Dokumentas įsigaliojo 2014 m. spalio 31 d.

Nuorodos

- (1) Plg. *Mk* 16, 15.
- (2) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Dekretas dėl Bažnyčios misijinės veiklos *Ad gentes*, 7.
- (3) Plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1229–1233; Bendrasis katechezės vadovas, 63–68.
- (4) Plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1131.
- (5) Plg. Bendrasis katechezės vadovas, 80.
- (6) Plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 14.
- (7) Jonas Paulius II. Apaštališkasis paraginimas *Catechesi tradendae*, 23.
- (8) Plg. Bendrasis katechezės vadovas, 90–91.
- (9) Plg. Jonas Paulius II, Kalba XXVIII Pasaulinės maldos už pašaukimus dienos proga, 1990 10 04.
- (10) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen gentium*, 11.
- (11) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Dekretas dėl kunigų tarnybos ir gyvenimo *Presbyterorum ordinis*, 5.
- (12) Plg. Kanonų teisės kodeksas, kan. 97 § 2.
- (13) Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen gentium*, 11.
- (14) Plg. Kanonų teisės kodeksas, kan. 528 § 1.
- (15) Plg. Kanonų teisės kodeksas, kan. 914.
- (16) Plg. *Ordo paenitentiae*, 46.
- (17) Plg. Kanonų teisės kodeksas, kan. 914.

Nauji leidiniai

Gilbert Keith Chesterton. Šventasis Pranciškus iš Asyžiaus / iš anglų kalbos vertė Andrius Navickas. – Vilnius: Aštuntoji diena, 2014. – 192 p.

Vieno iškiliausių XX amžiaus katalikų mąstytojų G. K. Chestertono knyga apie šv. Pranciškų – daugiau nei vien įprasta biografija. Nepakartojamas autoriaus rašymo būdas, žaižaruojantys netikėti palyginimai ir metaforos, žaismingas pasakojimo stilius yra bene geriausias įvadas į šventojo pasaulį šių laikų žmogui, kuris dažnai pats nebežino, kuo tiki ir apskritai, ar dar kuo nors tiki. G. K. Chestertonas ne rašo chronologiškai tikslią Asyžiaus Neturtėlio biografiją, o veikiau apmąsto, ką reiškia būti krikščionimi ir sekti Kristumi.

„MIEGODAMI DANGAUS NEPAVELDĖSIME“

II advento sekmadienis (B)

Iz 40, 1–5. 9–11; Ps 85; 2 Pt 3, 8–14; Mk 1, 1–8

Broliai ir seserys, šiandien sekmadienio liturgija mus kviečia: „Taisykite Viešpačiui kelią! Ištiesinkite jam takus!“ Senovėje, kai ypatingas asmuo turėdavo aplankyti vietovę, gyventojai pradėdavo remontuoti kelius. Šiandien Kristus gali ateiti kur kas anksčiau, nei Jo gimtadienio – Kalėdų šventės. Ir tam susitikimui būtina ruoštis. Kaipgi krikščionis turi ruoštis Viešpaties atėjimui? Pirma, per asmenišką atsivertimą, pašalindamas nuodėmę iš savo gyvenimo. Antra, per visuomenės atsivertimą, kad joje karaliautų meilė ir tiesa, taika ir teisingumas. Nes „Viešpats <...> kantriai elgiasi su jumis, nenorėdamas, kad kuris pražūtų, bet kad visi atsiverstų.“

Tačiau mes kaip kasdieniame, taip ir dvasiniame gyvenime viską atidėliojame rytdienai. Šio apsnūdimo motyvų yra daug: tai egoizmas, pasyvumas, nuoširdumo stoka. Kartais nepastebime, kaip pasidarome kliūtimi kitiems gauti Jėzaus Kristaus evangelijos nešamą teisingumą ir taiką, nematydami, jog mūsų pagalbos reikia apleistiems ligoniams, vienišiesiems seneliams, nelaimių prispaustiems, neįgaliesiems vaikams. Jeigu nepastebime šalia esančio žmogaus, jo kančios, jo vienatvės, jo varganų gyvenimo kelių, tai kaip pamatysime ateinančių Kristų, apie kurį kartais dar mažiau galvojame arba jį visai užmirštame?

Vakarykščia diena jau praėjo, rytojus nėra tau užtikrintas, ši diena yra trumpa; jei nori ką nors atlikti, pradėk dabar; atidėliojimas yra laiko vagis.

Prie Jordano upės, toli nuo didelių miestų triukšmingo ūžesio, tyruose apsigyvena Jonas Krikštytojas. Čia, tyloje ir vienatvėje, Mesijo išsiilgę žydai gali geriau išgirsti Dievo žodį iš Jono Krikštytojo burnos ir atverti savo širdis Dievo valiai vykdyti. Štai kodėl mūsų tautoje yra tradicija Kristaus Gimimo šventės pasitikti susikaupiant, lyg į tyrus išeinant, kad sielos tyloje išgirstume tyliai, lyg per išpažintį, Dievo mums sakomus žodžius.

Dievui kelius tiek į savo širdį, tiek į visuomenę pirmiausia turime taisyti per malda. „Malda yra didelis palengvinimas. Šiandien aš jaučiu neišsakytą Dievo ilgesį, didesnę kaip vakar. Aš noriu apmąstyti, išigilinti į savo sąžinę, melstis“ (P. Feval). Tik malda gali mūsų

sielos tamsą pakeisti į šviesą, mūsų silpnumą – į jėgą. Todėl būtina skubėti į Jono Krikštytojo tyrus, skubėti atkurti savo viduje tylą. Tylioje maldoje, šiuose „dvasiniuose tyruose“, kur vyrauja susikaupimas ir pasiryžimas vykdyti Dievo valią, prasideda ne tik mūsų pasikeitimas, bet ir visos visuomenės bei pasaulio atsivertimas. Nes viskas prasideda nuo mūsų slenksčio. Būtų naivi iliuzija pretenduoti į pasaulio atvertimą, neatsiverčiant pačiam asmeniškai. Viešpats kviečia atsiversti asmeniškai. Atsivertimo pirmieji žingsniai prasideda nuo atgailos, išpažinties, nuo mūsų mąstymo ir gyvenimo būdo pakeitimo, pašalinant iš mūsų vidaus puikybę ir egoizmą – ydas, kurios labiausiai paralyžiuoja bet kokį gerą dvasinį ketinimą.

Popiežius Paulius VI mokė, jog „širdies gelmėje yra visokio gėrio pradai ir, deja, visokio blogio pradai: ir todėl atsivertimas yra orientacijos pakeitimas, mąstymo ir gyvenimo būdo pakeitimas.“

Šv. Jonas Auksaburnis, komentuodamas Laišką žydams, rašė: „Nori tapti doras? Siek to. Jei kas nori tapti laivo kapitonu, nesako tik „aš noriu“, bet imasi ir darbo. Norintis būti pirkliau nesako tik „aš noriu“, bet pradeda to ir mokytis. Jei žmogus nori kur nors keliauti, nesitenkina žodžiais, bet pradeda kelionę. Taip visur neužtenka vien noro. Tu gi, kuris nori į dangų patekti, tesakai „noriu“. Bet noras gali būti vykdomas tik veiksmu. O kai dirbsime, tai ir Dievas mums padės: miegodami ir knarkdami dangaus nepaveldėsime.“

Brangieji, mus Jonas Krikštytojas kviečia: „Taisykite Viešpačiui kelią! Ištiesinkite jam takus!“ Stenkimės tai atlikti iš visos širdies ir visomis jėgomis. Kol turime sveikatos, kol galime spręsti svarbiausią savo gyvenimo klausimą – atsivertimą.

Tačiau yra ir mūsų atsivertimo priešų. Ir ne visada silpnam žmogui pasiseka atpažinti tikruosius ir netikruosius priešus.

Priešas yra tas, kuris linki mums bloga ir veikia mūsų nenaudai. Toks priešas mums nėra nei Dievas, nei Dievo žodis, nei mūsų sąžinė, nors mums ne kartą tenka nuo jų nukentėti. Dievas yra mūsų priešas ne todėl, kad linkėtų mums bloga, bet dėl to, jog, linkėdamas mums gera, priešinasi mūsų piktiems polinkiams, kurie mus traukia į pražūtį. Ta perkeltine prasme Dievas pats vadina save nedorėlių priešu: „Aš Viešpats, kuris priešinuos nedorėliui.“

Kovojantys su savo netikusiais palinkimais žmonės pamažu nugali blogį savyje, ir tuomet Dievas jiems tampa brangiausias turtas, geriausias draugas. Ir priešingai, tie, kurie pataikauja patys sau ir supančiam juos blogiui, atima sau galimybę pakilti prie Dievo. Taip didėja nedraugiškumas tarp žmogaus ir Dievo. Pamažu, nejučiomis prieinama prie giliausios neapykantos Dievui, pasireiškiančios kovomis prieš tikėjimą, prieš Bažnyčią, prieš Dievo vardą viešajame gyvenime, mokyklose, literatūroje ir t. t.

Norint išvengti Dievo priešų likimo, reikia stoti į kovą, tik ne su Dievu ir jo įsakymais, bet su savimi ir savo piktais polinkiais, nes jie yra tikri visų nelaimių šaltiniai.

Prašykime Viešpaties atsivertimo malonės, kad pamestume visus mūsų žemiškus prisirišimus, kurie laiko mus sugavę ir neduoda mums artintis prie Dievo, kaip kad siūlas laiko pririštą paukštelį ir neleidžia jam pakilti aukšty.

GYVYBĖS VANDUO MŪSŲ ŠIRDIMS

III advento sekmadienis (B)

Iz 61, 1–2a. 10–11; Lk 1, 46–50. 53–54

1 Tes 5, 16–24; Jn 1, 6–8. 19–28

Jonas Krikštytojas apie save sako: „Aš tyruose šaukiančiojo balsas: „Taisykite Viešpačiui kelią.“ Kodėl jo balsas skamba tyruose? Apie kokius tyrus kalbama?

33 proc. Žemės paviršiaus apima tyrai – dykumos. Kiekvienais metais šimtai tūkstančių hektarų dirbamos žemės virsta dykuma. Tačiau egzistuoja dar vieni tyrai, dar vienos klaidingos dykumos, jos atsiranda žmonių širdyse: tai išdžiūvę žmonių santykiai, vienatvės kaitra, abejingumo sausros. Tyrai yra ir ten, kur, žmonėms šaukiantis pagalbos, visi apsimeta, jog negirdi, ir niekas neateina į pagalbą. Niekas nenori dalytis su tavimi nei tavo džiaugsmu, nei skausmu. Tavo skausmas kitiems tik sukelia nedraugišką pasitenkinimą, o tavo pasisekimų džiaugsmas – kartų pavydą. Argi taip nėra daugelyje mūsų miestų? Ar šiurkštumas ir nejautrumas nėra labiausiai paplitę tyrai? Didžiausią pavojų kelia tai, jog kiekvienas iš mūsų turime savyje didesnę ar mažesnę dykvietę. Nes mūsų širdis gali pavirsti bejausmiškumo plyne, abejingumo smėlynais. Kodėl žmonės nesiliauja nuolat kažką veikę, nė minutei neišjungia radijo imtuvo, televizoriaus ar telefono? Jie baiminasi aptikti savyje dykumą. Tai seniai žmonių gerai pažįstama tuštumos baimė. Sąžiningai pažvelgę į save pamatytume, jog daug dalykų darome tik todėl, kad neliktume patys vieni su tuščiais savimi, su šia karčia vienatvės realybe. Kuo sparčiau plėtojasi komunikacijos priemonių technologijos, tuo labiau nyksta mūsų tarpusavio bendravimas. Televizorius dažnai užgožia šeimos narių tarpusavio bendravimą, jis nesėkmingai bando užpildyti mūsų tuštumą.

„Aš tyruose šaukiančiojo balsas: „Taisykite Viešpačiui kelią.“ Jonas Krikštytojas šaukia būtent žmonių širdžių dykumoje. Jis krikštija nuodėmių išdžiovintas sielas, kad vėl atgytų žmonių širdyse dvasinė gyvybė. Jis kviečia žmones atgailos ašaromis palaistyti išdžiūvusius žmogaus būties tyrus. Rašytojas Viktoras Hugo sakė, jog „širdžiai reikalingos ašaros, kaip žemei – lietus. Nes akys gerai mato Dievą tik pro ašaras.“

Tad jeigu mūsų visuomenė kartais būna panaši į dykvietę, reikia, kad Šventoji Dvasia atgaivintų mūsų santykius nuoširdumu ir draugiškumu. Nes Jonas Krikštytojas būtent kviečia dykumoje nutiesti Viešpačiui kelią. Kelią, kuriuo mes, lyg anuomet žydai, išeitume iš nuodėmės vergovės į sielos laisvę. Nutiesti kelią, kuris veda tiesiai į Viešpaties karalystės statymą tarp žmonių. Tai nelengvas darbas, dar užtektinai yra šiandieninių faraonų, kurie visaip žmogų engia, niekina ir žemina. Daug mūsų tautiečių bėga ieškoti uždarbio svetur, kadangi trūksta socialinio teisingumo ir gerovės savame krašte. Žmonės kituose kraštuose ieško tokios socialinės santvarkos, kurioje yra gerbiamas žmogus orumas ir jo darbas.

Gerbiemieji, ar ne laikas pabusti, ar ne laikas pradėti socialinio ir dorinio atgaivinimo veiklą, kol dar Lietuva netapo vartotojiškos kultūros tyrais, iš kurių bėgs visa, kas gyva. Savo testamente geografai ir kraštotyrininkas Česlovas Kudaba rašė: „Didžiausia ekologinės būties (nebūties?) grėsmė kyla iš mūsų pačių. Atsakomybė arba moralė (gal ir) yra mūsų negalios vaistas. Moralė politikoje, ūkyje; moralė moksle ir Bažnyčioje... Seniai pasakyta, jog Dievas, norėdamas žmogų nubausti, leido jam tai padaryti pačiam. Proto šviesos netekęs, dažniausiai žmogus būna pavergiamas pražūtingos savinaudos.“ Argi

neteisus buvo Česlovas Kudaba? Ar to nėra šiandienos gyvenime?

Brangūs tikintieji, Dievas nori, kad mes priimtume jo kūrybos planą. Dievas nori, kad džiaugtumės, jog priimame jo artumą. Dievas nori išgelbėti mus, nes nuodėmės mūsų sielas paverčia dykromis. Dievas nori mus pagydyti iš šimtmečio ligos, kurios simptomai: depresija, nervingumas, neurozės, nusivylimas, stresas, abejingumas, šaltumas, nedraugiškumas.

Pranašas Izaijas mus drąsina ir guodžia sakydamas: „Viešpaties Dievo dvasia su manimi, nes Viešpats

patepė mane, kad neščiau gerąją naujieną vargdieniams. Pasiuntė mane paguosti prislėgtųjų, paskelbti belaisviams laisvės ir atidaryti kalėjimo durų kaliniams. Paskelbti Viešpaties malonės metų“ (Iz 61, 1–2). Mes turime džiaugtis, kad Jėzus yra šalia mūsų, o Eucharistijoje jis net ateina pas mus. Jėzus atleidžia nuodėmes, gydydamas sielas ir kūno skausmus, prikelia amžinajam gyvenimui. Jis moko, kaip žmonėms meilėje vieniems su kitais sugyventi. Tad Jėzus mūsų širdžių tyrams yra gelbstintis gyvybės vanduo. Jo gyvybė teka į mus per sakramentinius šaltinius, tik prisitartinkime prie šių šaltinių ir atsigerkime sakramentinių malonių.

DIEVUI REIKIA ŽMOGAUS

IV advento sekmadienis (B)
2 Sam 7, 1–5. 8b–12. 14a. 16; Ps 89
Rom 16, 25–27; Lk 1, 26–38

Artinasi Kristaus Gimimo šventės, šiandien Bažnyčia vis intensyviau ir išraiškingiau mums skelbia Kristaus Įsikūnijimo slėpinį. Dievo Sūnaus Įsikūnijimas glaudžiai susijęs su Mergelės Marijos išartu ryžtingu ir besąlygišku apsisprendimu Dievo valiai, ištariant trumpą, bet svarbiausią žmonijos istorijoje apsisprendimo žodį „Taip“. Ši sekmadienį Bažnyčia mums pateikia atsakymo į Viešpaties kreipimąsi pavyzdį – Mariją, kuri paaukojo savo kūną ir sielą Dievo Sūnui įsikūnyti. Iš kiekvieno mūsų Viešpats nori sulaukti pasiaukojimo specialiai misijai, skirtai tam, kad kuo daugiau žmonijos pasinaudotų atpirkimo vaisiais.

Ryšys su Įsikūnijimo slėpiniu yra Marijos motinystės pradžia ir pagrindas. Tos motinystės šaltinis yra jos kilnus *Fiat* – Teesie, kuriuo ji atsakė Apreiškimo Angelui, atėjusiam atsiklausti, ar ji sutiks su Dievo valia. Dievo plane pasaulio išganymas priklausė nuo Marijos apsisprendimo tą akimirką. Įsikūnijime Marija mums duoda Jėzų, o ant Kalvarijos kalno Jėzus Kristus mums duoda savo motiną. Taip Marija tapo mūsų Motina, veikdama kaip atpirkimo dalininkė.

Nuo dabar Marijos motinystės tikslas, kad visi žmonės kaip galima intymiau dalyvautų gyvenime to, kuris yra jos sūnus ir kartu Dievo Sūnus.

Popiežius Paulius VI rašė: „Marija visai nebuvo pasyviai nusižeminusi ar aklo religingumo moteris. Greičiau tai buvo moteris, ryžtingai paskelbusi, kad Dievas

keršija už vargšus bei prispaustusius ir nuverčia nuo sostų šio pasaulio galinguosius.“

Šio sekmadienio Evangelija mums atskleidžia, kaip šv. Juozapas įsitikino, kad Dievas jį įtraukė į žmonijos išganymo planą ir jis yra reikalingas kaip Jėzaus globėjas. Juozapas patikėjo Dievu, nors daug ko nesuprato. Viso jo gyvenimo pagrindu tapo tikėjimas ir pasitikėjimas Dievu. Didysis žmonijos išgelbėjimo planas reikalavo žmogaus pagalbos, ir tais pagalbininkais buvo Marija ir Juozapas. Dievui reikia jų pasitikėjimo.

Šiandien ši istorija kartojasi daugybę kartų: Dievui reikia žmogaus, Dievui reikia tavo ir mano pagalbos. Visagaliai Dievui, kuris visa sukūrė, reikia silpno žmogaus pagalbos. Mūsų atvirumo, gerumo, nuoširdumo, pasitikėjimo Dievu dėka Viešpats gali pasiekti kitų žmonių širdis. Dievas per tave nori tęsti Dievo Karalystės statybą. Nesvarbu, kad tu kartais nesupranti Dievo valios. Nesvarbu, kad tu žmogiškai nežinai, ko Dievas iš tavęs nori. Įsižiūrėk į šv. Juozapą ir jo pavyzdys išmokys tikėti ir pasitikėti Dievu.

Tai nelengva, ypač mūsų dienomis, kai pasaulis mums siūlo neribotą laisvę. Pasitikėk Dievu, leisk jam veikti per tave. Dievas gali per tave nešti pasauliui savo meilę ir gerumą. Viešpats žino, kur tu esi reikalingiausias. Dievas tavęs nesuvaržo. Jis tik nori, kad tu jam padėtum nešti gerumą kitiems. Štai kodėl į kiekvieną iš mūsų Viešpats kreipiasi žodžiais: „Nebijok.“

Šiandien Dievas į mus prabyla savo įsakymais, išgirstame Jo balsą pamoksle, skaitydami gerą knygą, pagaliau Viešpaties balsu prabyla mūsų širdyse. Reikia tik skubiai ir visiškai paklusti Viešpaties norui, Jo valiai.

Mes išpažįstame tikėjimą į dangiškąjį Tėvą, tačiau ar esame klusnūs jo žodžiui? O tai yra nepaprastai svarbus dalykas. Didysis prancūzų pamokslininkas Žanas Batistas Lakorderas yra iškalbingai pabrėžęs: „Paklusnumas mus iškelia aukščiau mūsų pačių ir kovoje su blogiu mums padeda būti Dievo jėgos dalininkais.“

Marija slėpingai gyvena Bažnyčioje. Su Marija Bažnyčia eina pasitikti šv. Kalėdų. Marijoje Bažnyčia, lyg savo iščiose, pradėjo išganymą. Daugelis mūsų pražū-

tų, jeigu neturėtų Marijos kaip užtarėjos. Tad, kas garbina Mariją, nepražus. Geriausios dvasinės pratybos per adventą – pamaldumas Dievo Motinai.

Paskutinį advento sekmadienį Bažnyčia ragina, artėjant Kristaus Gimimo šventėms, paruošti takus Kristaus užgimimui mūsų širdyse. Per nuoširdžią išpažintį ir šventą Komuniją žmogaus širdis pasidaro kaip altorius, kuriame gyvena Viešpats. Reikia tą altorių papuošti dorybių žiedais.

JIS ATĖJO DĖL MŪSŲ

Kalėdos

Jėzuje Kristuje atėjęs į pasaulį Dievas yra mūsų istorijos lemtingasis posūkis. Šios šventės viena iš pagrindinių minčių nuskamba šiuose angelo žodžiuose: „Nebijokite! Štai aš skelbiu jums didį džiaugsmą, kuris bus visai tautai. Šiandien Dovydo mieste jums gimė Išganytojas. Jis yra Viešpats Mesijas. Ir štai jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą ėdžiose“ (Lk 2, 10–12). Ką tuo Dievas nori mums pasakyti? Ne tai, kad jis bejėgis kūdikėlis, bet kad nori būti vienu iš mūsų, nori būti mūsų kasdienio gyvenimo dalimi. Tai svarbiausioji šios šventės pamoka. Štai kodėl ėdžios, tas skurdus Jėzaus lopšys, yra centrinė kalėdinių švenčių džiaugsmo vieta. Visa tai reiškia, kad Dievas šiandien ateina pas mus ne kaip „svetimas, tolimas ir nepažįstamas“, bet turėdamas tą pačią žmogaus prigimtį kaip ir mes. Jis nori būti su mumis, nes jis atėjo dėl mūsų. Kalbėdami didingąjį *Credo* mes sakome: „Jis dėl mūsų, žmonių, dėl mūsų išganymo nužengė iš dangaus. Šventosios Dvasios veikimu priėmė kūną iš mergelės Marijos ir tapo žmogumi.“

Jėzus atėjo tam, kad sugražintų mums viltį, kurią mes prarandame arba jau praradome. Paskubėkime prie Betliejaus ėdžių, kad jose surastume Dievą! Ši akimirka yra lemiamą. Būtent dabar svarbu, ką tuo metu mes pagalvosime ir ką padarysime. Nes Jėzus ėdžiose nori susivienyti su kiekvienu žmogumi. Jėzus dirbo žmogiškomis rankomis, galvojo žmogišku protu, veikė žmogiškąja valia ir mylėjo žmogiška širdimi. Ir mes kiekvienas, Jėzaus dėka, turime savyje kažką dieviško. Jis yra pradžia kiekvienos geros mūsų minties ir kiekvieno kilnaus darbo bei poelgio. Nesame palikti likimo valiai. Todėl neturime bijoti – su mumis yra Kristus, atėjęs į šį pasaulį. Jis yra mūsų jėga ir viltis. Audringoje gyvenimo jūroje jis mums sako: „Drašos! Tai aš. Nebijokite!“

Kalėdos ne eglutė, ne dovanos ir ne atostogos, Kalėdos – tai Dievo beldimasis į pasaulį, tai Dievo noras prabilti pasauliui apie taiką, solidarumą, atsigrėžimą į neturtinguosius ir į jų problemas. Kalėdos – tai kūdikis, kuris turi drašos ateiti į šį sudėtingą ir chaotišką pasaulį, idant pasaulis neprarastų kūdikiško nekaltumo ir visada augtų, bręstų altruizmu ir didžiadvasiškumu. Dieviškasis kūdikis ateina į šią žemę priminti mums visiems, jog mes esame Dievo vaikai.

Vienas italų vaikas su mama gamino namuose prakartėlę: senelei nurodinėjant ką daryti, jis jos paklausė: „Senele, jeigu Jėzus išalks ir jo mamytė neturės tuo metu pieno, gal vietoje jaučio į prakartėlę įdėkime karvutę?“ Šiame vaiko klausime nuskambėjo paslėptas rūpinimasis kitu, tuo, kuriam sunku, kuris kenčia skurdą, badą, nepriteklių. Kalėdos ir stengiasi išprovokuoti ne tik užuojautą ir gailėstingumą, bet ir konkrečią pagalbą vargstantiesiems. Atėjusiam į šią žemę vaikeliui Jėzui reikėjo žmogiško dėmesio ir meilės. Jis buvo neturtingas, todėl jo Motinai Mergelei Marijai gimdymo namai buvo tvartelis. Argi tie įvykiai mūsų nepamoko, jog Jėzus gyvena kiekviename vargše, laukdamas meilės ir dėmesio?

Jautrūs ir svetingi, kaip ir įprasta, piemenys nusiskubino pasidžiaugti nepaprasta Dievo dovana, gulincia ėdžiose.

Išganytojas save apreiškė visų pirma mažiems ir vargšams. O mūsų širdis ir dvasia gana dažnai būna pilna egoizmo, kvailo tuštumo, perdėto prisirišimo prie žemiškų turtų ir džiaugsmų, štai kodėl kartais taip sunkiai priimame Evangelijos žinią.

Tas, kuris nepasidarys mažas, kuklus, nusizeminęs, niekada nepamatys ir nesupras Dievo Sūnaus. Ar mes taip pat, kaip piemenėliai, jaučiame nepaprastą trauką

bėgti Dievo akivaizdon? O gal vis tarpusavyje pašalmės, skaldomės, ir žmogus žmogui tampa vilkas? Bėgti į tvartelyje vilkams ne vieta... Nejaugi manome, jog mūsų išganymas gali ateiti kitais keliais – per mokslinius atradimus, techninę pažangą, kosminius laimėjimus, mediciną, per pinigus ar turtus, bet ne per Kristų? Atminkime, žmogus negali būti pats sau išganytojas.

Piemenys kūdikyje atpažino Kristų – Mesiją. Jiems nereikėjo studijuoti Šventojo Rašto, pamatyti Mesijo stebuklą ar išgirsti pamokslų! Jie savo nusižeminusia ir mylinčia širdimi atpažino kūdikyje, panašiam į milijonus gimusių kūdikių, pasaulio Išgelbėtoją. Šie vargšai turėjo kažkokią paslaptinę intuiciją, kurios XXI amžiaus žmonėms labai trūksta. Pirmieji Kūdikėlių

Jėzų pasveikino ne turtuoliai ar valdžios galiūnai, bet vargšai, stokojantys žmonės.

Gal nejaučiame, gal nepagalvojame, tačiau pati didžiausia šių ir kiekvienų Kalėdų dovana yra Dieviškasis Kūdikėlis, kurį mums motina Bažnyčia vis ryškiau atskleidžia kiekvienų Kalėdų proga. Be jo nebūtų ir Kalėdų, o ir dabar tam, kurio širdyje Kristus nėra gimęs, Kalėdos yra niūrios ir neramos. Juk ramybė žemėje dovanojama tik geros valios žmonėms.

Brangūs tikintieji Kristų! Džiaugdamiesi Kristaus gimimo švente, sveikiname jus ir linkime jūsų gyvenimui tvirto tikėjimo, nepalaužiamos vilties ir karštos, visa apimančios meilės.

ŠEIMA – MEILĖS CIVILIZACIJOS KŪRĖJA

Šventoji Šeima

Sir 3, 2–6. 12–14; Ps 128; Kol 3, 12–21; Lk 2, 22–40

Bažnyčia tuoj po Kristaus Gimimo iškilnių mums padovanoja labai brangią dovaną – Šventosios Šeimos šventę. Juk ir mes gyvename šeimoje. Iš Žodžio liturgijos mums kyla klausimų: ar mūsų šeimoje yra taika, ramybė, sugyvenimas, atjauta, ar vienas kitam patarnaujame? Kokie mūsų santykiai su tėvais? Ar suvokiame, kiek esame jiems skolingi, ar atsilyginame jiems dėmesingumu, dėkingumu ir meile? Kaip elgiamės su senais ir sergančiais tėvais? Ar išsiklausome į jų prašymus? Gal mūsų senstelėję ir sergantys tėvai jau metų metus nepripažino mūsų atvesti kunigą kalėdinei ar velykinei išpažinčiai atlikti? Ar pagalvojame, jog viena pačių svarbiausių vaikų auklėjimo užduočių – išauklėti juos gyventi krikščioniškai?

Bažnyčios mokyme aiškiai pasakyta, jog šeima yra visuomenės pagrindinė ląstelė. Šeima yra gyvybės ir meilės lopšys, kuriame žmogus gimsta ir auga.

Kiekviena šeima išgyvena įvairių akimirkų: džiaugsmo, taikos, ramybės ir kartu nerimo, kančios, išbandymų. Gyvenimo įvykiai kiekvienai šeimai pateikia įvairių pavojingų iššūkių, kuriems nugalėti reikia pasiaukojimo, gebėjimo pamiršti save pačius. Visa tai atlikti sutuoktinius įgalina kilni meilė, gaivinanti jų

šeimą. Tikėjimas ir meilė padeda įveikti visas kliūtis ir nesusipratimus. Todėl šeima turi ypač saugoti tarpusavio meilę ir tikėjimą.

Viena iš fundamentalių šeimos sąlygų yra abipusė sutuoktinių meilė. Tai kartu yra pati didžiausia dovana, kurią tėvai gali duoti savo vaikams. Meilė svarbi ne tik kaip jausmas, reikšmingos įvairios jos išraiškos – bendravimas su vaikais, pasikalbėjimai, kai vaikai atskleidžia savo tėvams visus džiaugsmus ir skausmus. Tai įmanoma tik tada, kai vaikai visiškai pasitiki tėvais. Tas pasitikėjimas atsiranda tėvams sutartinai auklėjant savo vaikus: „tavo tėvas ir aš...“ – dvi valios, sujungtos į vieną. Taip pat reikia išklaudyti ir vaikus... Dialogo pats didžiausias priešas – griežtumas ir pyktis.

Šiandien mes aiškiai matome sunkią šeimos krizę, dažnai šeima yra paneigiama ir niekinama. Nors, pasak V. Hugo, „kiekviena socialinė doktrina, bandanti sugriauti šeimą, yra netikusi ir netaikytina. Šeima – tai visuomenės kristalas.“ „Šeima – tai miniatiūrinė visuomenė, nuo kurios darnumo priklauso visos didelės žmonių visuomenės saugumas“ (F. Adleris, JAV pedagogas).

Šeima nugalė visus sunkumus, jeigu stato savo ateitį kaip meilės ir gyvybės civilizaciją ant tikėjimo, pasitikėjimo ir meilės pamatų. Šeima kuria naują meilės

civilizaciją rūpindamasi meilės dvasia kasdieniniame gyvenime, įveikdama neapykantą ir kietaširdiškumą, puoselėdama tarpusavio pagarbą, abipusį supratimą ir evangeliškąjį dovanojimą – atleidimą, ugdydama aukos dvasią, kuri leidžia būti pasiruošusiems pasiaukoti ir dėl šeimos gerovės daug ko atsisakyti. Tegul Eucharistija tampa šeimos dvasinio gyvenimo centru, o šeima tebūna tikra namų Bažny-

čia, panaši į Šventąją Nazareto Šeimą. Tegu kiekviena šeima prie dieviškojo Kūdikio ėdžių suvokia savo misijos Bažnyčioje didingumą. Prašykite Šv. Šeimos palaimos ir globos kiekvienai šeimai ir atverkite savo širdis Kristui, vieninteliam žmonijos Išgelbėtojui. Paaukokite save Marijos Nekaltajai Širdžiai, ir tegu ji padeda jums atnaujinti jūsų santuokinį ir šeimos gyvenimą.

MŪSŲ ATEITIES MOTINA

Marija, Dievo Gimdytoja (Naujieji Metai)
Sk 6, 22–27; Ps 67; Gal 4, 4–7; Lk 2, 16–21

Prabėgo senieji ir atėjo naujieji, pilni paslapčių ir nežinomybės metai. Mes juos pasitikome malda ir sveikinimais bei linkėjimais. Padėkojome Dievui už prabėgusius metus ir prašome jo palaimos ir globos ateinantiems metams. Mes dar kartą supratome, jog egzistuojame neįkainuojamai brangiame, Viešpaties mums dovanotame laike. Viešpats mus moko prasmingai gyventi laiko tėkmėje – skaičiuoti ne tik prabėgančias žemiškas dienas, bet ir amžinybės metus. Pasak Lakordero, „laikas turi neįkainojamą vertę, kadangi kartą prarastas yra prarastas amžinai; mes privalome jį vertinti kaip brangų mūsų charakterio formavimo veiksnį, kadangi laikas yra didelis ir tylus mūsų papročių kūrėjas“.

Šiomis dienomis, o ypač šį rytą, žmonės susitikę apsi-keičia sveikinimais ir linkėjimais, nes sulaukė didelės Dievo dovanos – naujųjų savo gyvenimo metų. Daug žmonių per praėjusius metus mirė pasenę arba nuo ligų, ištikti katastrofų ar stichinių nelaimių. Todėl visų pirma ir atskubėjome į Viešpaties šventovę padėkoti už suteiktą galimybę gyviems sulaukti naujų metų. Nė vienos dienos mes negalime nusipirkti, net ir turėdami pasakiškai daug pinigų. Gyvenimą ir laiką teikia tiktai Viešpats.

Prasidedant naujiems metams mums kyla klausimas: kas įvyks ateinančiais metais? To niekas nežino. Ar dėl to turėtume konsultuotis su burtininkais, sudarinti horoskopus? Ne. Tikri krikščionys klausia priešingai: ko Viešpats tikisi iš manęs šiais metais? O štai į šį klausimą mes turime atsakymą. Ateinančiais metais privalėsime dar uoliau vykdyti Dievo valią, t. y. gyventi pagal Dievo įsakymus, mylėdami Dievą ir

artimą. Mes esame lyg augalai, kuriuos pasodinę į metų tėkmės dirvą Viešpats laukia gausių vaisių.

Negrįžtamai prabėgo metai, ateičiai liko tik viltys. Šiomis dienomis vieni kitiems daug gero palinkėjome. Tačiau tiek viltys, tiek linkėjimai bus tušti, jeigu jie neturės tvirto pagrindo. „Tikėjimas laiduoja mums tai, ko viliamės“ (*Žyd 11, 1*).

Tikėjimu atnaujintas gyvenimas visada atneša tiek vidinę – sielos, tiek išorinę – materialią taiką. O kiekviena nuodėmė ją griaua sukeldama pasaulyje vis daugiau chaoso. Todėl kiekviena pastanga kurti taiką yra pastanga kurti pasaulį pagal Dievo Kūrėjo projektą. Taika yra Dievo palaimos vaisus. Manychiau, jog mūsų kiekvieno gyvenime eina du mums skirti laikrodžiai. Vienas skaičiuoja žemiškojo gyvenimo, kitas – amžinojo gyvenimo metus. Kuomet mirštame, sustoja žemiškojo gyvenimo laikrodis, o kai sunkiai nusidedame, – dangiškasis laikrodis.

Mūsų gyvenimo metų atskaitos taškas, pirmasis mūsų laikrodžių prisukimas yra gimimas. O gimstančius mus pasitinka mylinčios motinos rankos. Todėl pradėdant naujuosius metus, kiekvieną kataliką sausio pirmąją pasitinka Marijos Dievo Motinos šventė ir Taikos diena.

Kad ir kokie būtų nuostabūs naujametiniai linkėjimai, visi žinome, jog ateinančiais metais susidursime su sunkumais ir problemomis. Gresiančių įvykių akivaizdoje mums labai prireiks Šventosios Dvasios siunčiamos išminties, tikėjimo palaikomos drąsos ir Mergelės Marijos globos. Ateinančių metų dienos mums nežinomos, ir šis nežinojimas mus šiek tiek baugina. Išmintingas keleivis, eidamas nežinomu keliu, turi arba žemėlapi, arba vedlį. Krikščioniui žemėlapis – Šventasis Raštas, o vedlė – Dievo Motina Marija. Kažkas iš teologų Dievo Motiną Mariją pavadino „mūsų ateities

Motina“, kadangi naujuosius metus pradedame jos globojami ir užtariami.

Taip, mieli tikintieji, iš Dievo Motinos visi krikščionys semiasi išminties, kaip reikia vykdyti Dievo valią. Pasak šv. Alfonso Liguorio, be Marijos „tuščia išganymo ir sielos šventėjimo viltis“. Per Marijos rankas į pasaulį sklinda Dievo malonės.

Juk vos gimę saugiausiai jautėmės ant motinos kelių, jos glėbio prakartėlėje. Kai žengėme pirmuosius žingsnius nepažįstamo gyvenimo keliais, mus prilaikė motinos rankos. Taip ir dangiškoji Motina mus lydės ir globos visais ateinančiais metais, jeigu su meile priimsime jos Sūnų Jėzų Kristų kaip savo gyvenimo kelią ir šviesą. Kristus sako: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas.“ Kristus trokšta būti mūsų gyvenimo centras. Daug kas daro didelę klaidą, Dievui skirdamas tik savo gyvenimo kamputį ir tai tik pabaigoje. Rytų Bažnyčios mene Marija niekada nėra vaizduojama viena: ji visada ant rankų laiko Dangiškąjį Kūdikį. Rytų šventyklose nerasime Marijos ikonos be Jėzaus. Ji egzistuoja dėl jo ir jį rodo visam pasauliui, tikrąją šviesą, kuri apšviečia kiekvieną žmogų.

Jau tūkstančius metų žmonės pasisveikindami vieni kitiems paduoda ranką: tai meilės, atvirumo, dialogo, draugiškumo, broliško ir visų žmonių solidarumo ženklas. Norisi palinkėti, jog visi pasaulio žmonės ateinančiais metais atsipeikėtų ir ištiestų ne ginkluotas, bet duonos kupinas rankas, kad liautųsi karai, perversmai

ir tautinės nesantaikos, kad kiekvienas pasaulio žmogus jaustųsi saugus ir mylimas. Šiandien, minint Pasaulinę taikos dieną, prisimena apaštalo Pauliaus žodžiai: „Nesiduok pikto nugalimas, bet nugalėk pikta gerumu.“ Šie žodžiai išreiškia kiekvieno krikščionio ir kiekvieno geros valios žmogaus pareigą saugoti taiką pasaulyje. „Nuoširdžiai mylėkite vieni kitus broliška meile; lenktyniaukite tarpusavio pagarba“, – vėl mus ragina apaštalas Paulius.

Pasaulio taika remiasi įstatymų galia ir ginklų jėga. O Kristaus ramybė ir taika išplaukia iš tarpusavio meilės ir tiesos. Kur yra tiesa ir meilė, ten yra teisingumas ir taika. Kristaus teikiama ramybė yra pasaulio ramybės ir taikos pagrindas, nes taikos šaltinis – Dievas. Jis sukūrė pasaulį ir pašaukė žmogų gyventi taikoje. Kristus, duodamas naują meilės įsakymą, padėjo pagrindą broliškam sugyvenimui tarp savųjų ir svetimųjų, draugų ir priešų, individų ir bendruomenių. „Taika negalės karaliauti žemėje, kol pirma ji nekaraliaus mūsų širdyse“ (popiežius šv. Jonas XXIII). Žinodami begalinę Dievo Motinos meilę mums, melskime gerąją Dangaus Motiną globos ir palaimos naujiesiems metams, nes nieko nėra artesnio Dievui už Mergelę Mariją. Mes patikime visus savo prašymus mūsų užtarėjai ir visų Dievo malonių tarpininkei Mergelei Marijai. Tesuteikia Viešpats mūsų žmonijai taiką ir ramybę. Taikos Karaliene, melski už mus.

Parengė mons. Artūras Jagelavičius

Nauji leidiniai

Tikėjimas keliu: pokalbiai su dvasininkais. Sudarytojai Andrius Navickas ir Gediminas Kajėnas. – Vilnius: VŠĮ Bernardinai.lt, 2014. – 432 p.

Knygoje publikuojami 2009–2014 m. rengti pokalbiai su 27 Lietuvos dvasininkais – vyskupais, kunigais, vienuoliais, ne tik katalikais, bet ir kitų krikščioniškų konfesijų atstovais. Tai ypatinga mozaika, sudėliota iš unikalių gyvenimo istorijų, kurias jungia Viešpaties artumos išgyvenimas ir drąsa atsiliepti į Jo kvietimą. Knygoje atrasite kvapą gniaužiančių nuotykių, pasirinkimų, santykių įvairovę, kurioje bendra nebent patirtis, jog Dievas yra gražus, o tikėjimo kelionė – nenuspėjama... Knygoje skaitytojai ras pokalbius su kardinolu Audriu Juozu Bačkiu, Vidu Balčiumi, Aušvydu Belicku, *Marijos radijo* vadovu Gintaru Blužu OFS, joanitu Jureku Czarniawskiu CSJ, Ričardu Doveika, Kęstučiu Dvarecku, Vilniaus arkivyskupu Gintaru Grušu, Severinu Holocheriu OFM, Benediktu Jurčiu OFM, vyskupu Kęstučiu Kėvalu, Astijumi Kungiu OFM, Eitvydu Merkiu, benediktinu Kazimieru Milaševičiumi OSB, Juozapu Minderiu, Moze Mitkevičiumi, Ramūnu Mizgiriu OFM, ortodoksų kunigu Vitalijumi Mockumi, Arūnu Peškaičiu OFM, liuteronų vyskupu Mindaugu Sabučiu, „Mažosios studijos“ vadovu Juliumi Sasnausku OFM, Antanu Saulaičiu SJ, Mariumi Talučiu, Algirdu Toliatu, vyskupu Lionginu Virbalu SJ, vyskupu Linu Vodopjanovu OFM, prelatu Stasiu Žiliu.

Severinas Holocher OFM

Gereon Goldmann OFM: „Būdamas krikščionis turiu padėti. Kitaip negaliu“

Pabaigos žodis knygai „Tavo sparnų ūksmėje“

Leidykla „Vox altera“ artimiausiu metu ketina išleisti pranciškono Gereono Goldmano (1916–2003) atsiminimus iš karinės tarnybos Antrojo pasaulinio karo metais „Tavo sparnų ūksmėje“. Tėvas Gereonas Goldmanas po karo išgarsėjo misionieriškąja bei socialine veikla Japonijoje, kur buvo pramintas „Tokijo skudurininku“ ir imperatoriaus apdovanotas aukšto rango ordinu.

Lietuvių kalba pasirodysiančioje knygoje autorius dalijasi asmeniniais išgyvenimais, patirtais Antrajame pasauliniame kare. Pašauktas kareiviui į Vermachtą, netrukus atsiduria Waffen-SS. Dalyvauja Prancūzijos kampanijoje. Kai raštu viešai išreiškia nepritarimą nacių pasaulėžiūrai, iš SS gretų atleidžiamas. Tarnaudamas Vermachte sanitaru, nužygiuoja iki Maskvos apylinkių. Sunkiai sirgdamas 1942 m. grįžta į Vokietiją. Už viešą priešiško naciams demonstravimą čia jo laukia karo tribunolas. Stebuklingai išvengia mirties bausmės ir prisideda prie pasipriešinimo grupės, rengiančios pasikėsinimą į Hitlerį. Sąjungininkams 1943 m. išsilaipinus Sicilijoje, tarnauja sanitaru ten kovojusioje tankų divizijoje. Išgyvena mūšius prie Montekasino ir galop 1944 m. vasarą pakliūva britams į nelaisvę. Prasižada ilgi nelaisvės metai karo belaisvių stovyklose Šiaurės Afrikoje. Gereonas kovoja su ten tebevyraujančiais naciais. Jų apšmeižtas, esą žudęs kalinius Dachau koncentracijos stovykloje, prancūzų karinės valdžios nuteisiamas myriop. Asmeniškai įsikišus popiežiui, paskutinę minutę išvengia mirties bausmės įvykdymo. Paleistas iš nelaisvės, 1947 m. grįžta į vienuolyną, o 1954 m. išvyksta į Japoniją misionieriauti. Knygoje išpūdingai atsiskleidžia Dievo apvaizdos veikimas autoriaus gyvenime ir maldos galia.

Šių atsiminimų lietuvių kalba leidėjų paprašytas, tėvas Severinas Holocheris OFM apžvelgė tėvo Gereono gyvenimo kelią nuo 1951-ųjų, kuriais baigiasi jo autobiografija, bei pabaigoje glaustai apibūdino pačią knygą. Tėvas Severinas, kilęs iš tos pačios pranciškonų provincijos kaip ir tėvas Gereonas, nuo 1952 m. pažinojo autorių asmeniškai.

Tėvas Gereonas po 1951 m.

2003 m. birželio 26-ąją, artėjant vidurnakčiui, tėvas Gereonas Goldmanas mirė Fuldos Frauenbergo vienuolyno ligonių ir slaugos skyriuje. Jis ėjo 87-uosius savo gyvenimo, 66-uosius vienuolystės ir 60-uosius kunigystės metus.

1950–1953 m. tėvas Gereonas buvo kolegijų, priklausiusių pranciškonų provincijai, kurioje tarnavo, prefektas. Ten, Vatersleidėje, netoli Sitardo – Olandijoje, 1952 m. gegužės 5 d. aš su juo ir susipažinau. Jis – prefektas, o aš – gimnazijos pirmųjų klasių moksleivis, dar neturintis nė dešimties. Jis veržėsi į Japoniją, tačiau turėjo dar keletą mėnesių luktelėti ir darbavosi mūsų vienuolyno, įsikūrusio Raštate, sielovadoje. 1953 m. spalio 26 d. tėvas Gereonas kreipėsi į provincijos vadovybę prašydamas išleisti jį į misijas Japonijoje. Tardamas žodį per tėvo Gereono laidotuvių Mišias 2003 m. rugpjūčio 2 d. provincijos ministras Hadrianas Kochas pasakė: „Prašymas parašytas be įprastinių klerikalinio nuolankumo įmantrybių... Baigiamasis sakinytis tipiškai gereoniškas, neleidžiantis suabejoti, kokio atsakymo tikimasi: *Todėl prašau definitoriumą mano prašymą patenkinti, ir būtent taip, kad kartu su tėvu Gerhardu Huberiu galėčiau iškeliauti sausio mėnesį. Į kelionę jis leidosi 1954 m. sausio 25 d. Ilgą laiką jo adresas Tokijuje nesikeitė – Itabaši-Ku.*“

Kokia nelengva pradžia tėvui Gereonui turėjo būti Tokijuje, savo knygoje „Man krito į akis. Glaustas pasakojimas apie kelionę po pasaulį“ (*Es fiel mir ein, Kurzbericht einer Weltreise*) 1957 m. nusakė tuometis Baltųjų tėvų provincijolas prof. dr. Franzas Gypkensas: „Neįtikėtinai didelėmis pastangomis tėvas Gereonas per dvejus metus išmoko laisvai kalbėti japoniškai, ko kitiems niekada nepavyksta pasiekti. Jis galėdavo ištisas valandas nesujudėdamas sėdėti ant kulnų, kaip koks budistų vienuolis, ir nevemdamas valgyti pašvinkusią žuvį – štai toks buvo klebono Tokijuje praktinis pasirengimas...“ Mesdamas žvilgsnį atgal į savo veiklos Japonijoje pradžią, tėvas Gereonas savo paskutiniame aplinkraštyje rašė: „Jūs žinote, kad prieš 50 metų atvykęs į Japoniją savo kišenėje teturėjau lygiai 80 DM.“

Dar viena ištrauka iš kalbos per laidotuves: „Būdamas kaip visada originalus ir vadovaudamasis pirmine pranciškoniškųjų misijų idėja, jis gyveno tarp žmonių ir drauge su jais. Pasitikėjimą *svetimu Dievu* žmonės atranda tik per pasitikėjimą žmonėmis, kurie iš svetimų jiems virsta draugais. Jį vadino Tokijo skudurininku; jau tada jis žinojo, kad pinigai guli gatvėje. Neturtas privertė jį pasilenkti ir juos pakelti; neturtas liepė jam šiuos pinigus išdalyti vargšams ar išleisti jų naudai.“

Tėvo Gereono nekrologe sakoma: „Su savo talkininkais jis rinkdavo, pirmiausia amerikiečių kareivinėse, senus drabužius, skardas ir metalą, kad paremtų Tokijo Itabaši parapijos vargšus ir galėtų statydinti katalikų bendruomenę. Tėvas Gereonas nenuilstamai darbavosi. Motinoms ir vaikams įsteigė atostogų namus. Pajamomis, gautomis iš sendaikčių rinkimo, remdavo

moksleivius ir studentus, įsteigė Tokijoje namus vargšams, pastatė bendruomenės centrą.“

Dar viena citata iš per laidotuves pasakytos kalbos: „Sujaudintas neapsakomo vargo Indijoje, nuo septintojo dešimtmečio jis padėdavo, kur tik galėdavo, ir ten. Viską padarė, kad pirmiausia Indijos karmelitai, jo padedami, galėtų pradėti darbus, kuriuos jie tebevykdo iki šiol.“ O štai ką apie tai savo paskutiniame aplinkraštyje, likus kelioms savaitėms iki mirties, parašė pats tėvas Gereonas: „Tai, kad rizikingas sumanymas iš Japonijos vykti į Indiją misionieriauti pavyko, pačiam sunku patikėti. Ten karmelitų vienuolynų naudai galėjau įgyvendinti daug statybos projektų – pastatyti namų, mokyklų, didelę ligoninę, kelis vienuolynus ir didelę seminariją.“

Vėl keli žodžiai iš tėvo Hadriano kalbos per laidotuves: „Ir dar kartą tėvas Gereonas įrodė savo originalumą, tartum norėdamas pasakyti, kad žmogus gyvas ne vien duona ir taip pat ne vien žodžiu: 1975 m. Tokijoje jis įsteigė Šv. Grigaliaus bažnytinės muzikos ir liturgijos institutą, kurio pirmuoju direktoriumi pats ir buvo. Institutas rūpinasi klasikiniu grigališkuoju giedojimu ir reikšmingas ne tik Bažnyčiai, bet dar ir dėl to, kad palaiko labai plačius ryšius su japonų kultūra ir jos – taip pat ir religine – muzika. Šitai irgi yra būdas, kaip puoselėti tikėjimo raiškos formas bei daryti jas suprantamas.“

Ir dar kartą tėvas Hadrianas: „Mūsų tėvo Gereono gyvenimo ir veiklos išskirtinė viršūnė buvo japonų imperatoriškosios poros apsilankymas jo įsteigtuose Šv. Marijos vaikų namuose 1993 metais. Tokie garbė parodyta ne vien socialinei įstaigai ir jos valdytojui. Suteikdama šitokią garbę, imperatoriškoji pora taip pat pagerbė žmogų – pranciškoną ir kunigą Gereoną Goldmaną, kurio gilus tikėjimas visada regimai reiškėsi ir kuris savo meile žmonėms gyveno įtikinamai ir patraukliai.“

1994 m. sausio 25-ąją, lygiai po keturiasdešimties metų, provincijolas tėvas Hadrianas Frankfurto oro uoste pasitiko namo sugrįžusį tėvą Gereoną. Abu žinojo, kad tėvas Gereonas į Japoniją nebegrįš. Kalbėdamas per laidotuves tėvas Hadrianas pasakė: „Gereonas visą gyvenimą asmeniškai liko neturtėlis, nors per tuos keturiasdešimt metų per jo rankas perėjo 50 milijonų DM. Jis visada išliko laisvas žmogus, kad ir besąlygiškai pakludamas ordino vadovybei, – o galbūt kaip tik dėl to.“

Aš pats atmenu, kaip tėvas Gereonas, jau tikrai labai garbaus amžiaus, per devynerius Frauenburge praleis-

tus savo gyvenimo metus, kiek išgalėdamas, talkino kaip nuodėmklausys ir visada būdavo pasirengęs broliškai pasikalbėti. Dar iš kalbos per laidotuves: „Iki paskutinių savo gyvenimo mėnesių bei savaitių jis buvo geidžiamas laikraščių, radijo ir televizijos pašnekovas.“ Net ir sumenkusios jėgos netrukė šiam talentingam vyrui patraukti jaunos ir senus. Pasak tėvo Hadriano: „...Gereonas buvo ne toks žmogus, kuris indu užvožia savo žiburį ar šykšti Dievo jam duotų dovanų. Sykiu jis visada likdavo ir įtikinamai kuklus.“

Asmeniniai susitikimai

Mano gyvenime tėvas Gereonas Goldmanas dukart suvaidino lemiamą vaidmenį. Tačiau iš eilės: per Vokietijos pranciškonų užsienio gimnazijos Vatersleidėje (Olandijoje) atidarymą, kur abu dalyvavome, jam aš buvau vienas iš šimto moksleivių, vienas iš trisdešimties pirmos klasės moksleivių. Jis – vienas iš prefektų, aukšto stoto, linksmas, tačiau autoritetingas ir ryžtingas. Vatersleidė yra netoli Vokietijos ir Olandijos sienos, tėvas Gereonas dažnai vykdavo kitapus sienos į Acheną. Kai grįžęs per mūsų didelę, šimtą vietų turinčią studijų salę žingsniuodavo prie priežiūros pulto, kartais prajuokindavo – iš kurios nors jo abito kišenių vis iškrisdavo stalo teniso kamuoliukas. „Žiū, Bongas!“ Šia prancūziškos kilmės pravarde tėvas Gereonas buvo pramintas dėl to, kad, kai būdavo kuo nors patenkintas, mėgdavo sakyti *bon* („gerai“).

Vos man pradėjus mokytis kolegijoje, mano tėvas neteko darbo ir nebeįstengė sukrapštyti tuometinio mėnesinio 40 DM mokesčio už mane. Taigi kolegijos vadovybei parašė, kad aš joje, deja, negaliu pasilikti. Tada įsikišo tėvas Gereonas. Per vasaros atostogas jis applan-kė mano tėvus Bebroje, kad pats susidarytų mūsų šeimos padėties vaizdą. Kai kartu su juo iš savo tėvų buto pasukome į mieste esantį kapucinų vienuolyną, neleidau jam eiti dešinėje [leisti kam nors eiti dešinėje yra pagarbos ženklas – *Red.*]. Ligi šiandien kupinas gėdos atmenu, kaip jis man įdiegė atitinkamą gero tono taisyklę. Tačiau jo apsilankymas davė labai gražių vaisių: jis paprašė draugų, kad jie skirtų man mėnesinę stipendiją. Kai ją gavome, mane tėviškai įpareigojo reguliariai tiems geradariams padėkoti. Ar be jo anuometinės pagalbos šiandien būčiau pranciškonas?

Dar šis tas iš tų pačių metų! Daug vėliau, kai vėl sugrįžo į Vokietiją, tėvas Gereonas man pasakė, kad aš jam kartą pareiškiau, jog esu ypatingas. Tada tai išgirdęs, jis skėlė man antausį ir pasakė: „Štai, dabar esi ypatingas!“

Mes buvome girdėję apie jo misijų veiklą Japonijoje, bet nepamenu, ar jis iš Japonijos bent kartą buvo

sugrįžęs į Vatersleidę. Tačiau kiti Japonijos misionieriai mus kolegijoje aplankydavo ir megzdavo ryšius. Aš, pavyzdžiui, anglų kalba susirašinėju su japonu. Kiek pats tėvas Gereonas, padaręs man didelį įspūdį, bus paveikęs, kad vis stipriau ėmiau jausti pašaukimą vykti į Japoniją misionieriauti, sunku pasakyti. Tačiau prie to, jog 1961 m. pasiprašiau priimamas į pranciškonų ordiną, prisidėjo ir troškimas keliauti į Japoniją. Gereono įtaka?

Kasmet, kai provincijolas paklausdavo, kaip įsivaizduoju savo ateitį ordine, prašydavau išsiunčiamas į Japoniją. Tačiau per lemiamą pokalbį – tuomet jau buvau iššventintas kunigu – jis man pranešė, kad provincija jaunų brolių į Japoniją nebesiunčia, nes tenykštis komisariatas dabar jau pats turis jaunų brolių, o mūsų Vokietijoje tėra keli. Man tai reiškė didžiulį klusnumo išbandymą. Nesu tikras, ar apie tai esu su tėvu Gereonu kalbėjęs, kai jis atsitiktinai apsilankydavo tėvynėje. Bet jo aiški nuostata dėl klusnumo tikriausiai buvo mane paveikusi. Tai man padėjo aiškiai, nors ir sunkiai, ištarti „taip“ mano visiškai kitokiam keliui Ordine – Vokietijoje matematikos studento ir mokytojo, parapinio misionieriaus, rekolekcijų vedėjo ir jaunų brolių dvasinio vadovo. Net ir dabar, daugiau kaip 21 metus kaip brolis tarp brolių praleidęs Lietuvoje, darbuodamasis dvasinio vadovavimo sielovadoje, o dabar dvasios tėvu Kunigų seminarijoje, tebejaučiu artumą tėvui Gereonui, apie kurį kalboje per laidotuves buvo pasakyta: „Vidinę darną, kuria gyveno šis tvirtai tikintis vyras, lydėjo misionierinis nerimas.“ Trokštu tokio tikėjimo, kokį jis turėjo, o nerimą pažįstu.

Maloniai pamenu dar vieną jo savybę. Tikriausiai nesu sutikęs kito tokio žmogaus, kuris būtų mokėjęs taip stebėti bei pasakoti kaip tėvas Gereonas. Pavyzdys iš kone keturiasdešimties metų senumo praeities: per vieną iš jo apsilankymų tėvynėje jis mane pakvietė po bendrų pietų pasivaikščioti po mišką netoli vienuolyno. Vaikštinėjome apie pusantrą valandą kalbėdamiesi, dairydami. O paskui kone ištįsą valandą klausiausi, kaip jis per popiečio kavos pertrauką pasakoja apie mūsų bendrą pasivaikščiojimą – man beliko tik stebėtis...

Dar vienas susitikimas. Likus metams iki mirties, tėvą Gereoną jo kambaryje, Fuldos Frauenbergo vienuolyno ligonių ir slaugos skyriuje, aplankė vienas iš jo sūnėnų ir ilgai su juo kalbėjosi. Apie šį pokalbį pasakojama viename laikraščio *Süddeutsche Zeitung* straipsnyje („Keistas šventasis“ [Ein seltener Heiliger], 2002 09 14). Cituoju:

„Mano dėdė... Kur jis dabar? Fuldoje. Pranciškonų centrinio vienuolyno Frauenberge ligonių skyriuje.

Kaip jis dabar gyvena? Kambarys kuklus, šviesus. Lova, dvi šiek tiek aprintos kėdės. Jis sėdi prie lango odiniame krėsle su aukštu atlošu: vadybininko kėdė. Žvilgsnis atviras. Rudą pranciškonų abitą dėvintis aštuoniasdešimt penkerių metų vyras mėlynomis akimis žiūri tiesiai į mane...

Jau savo jaunystėje jis daugeliui atrodė „keistas šventasis“. Vaikiškas užsispyrimas virto politiniu pasipriešinimu. „Su hitlerjugendu turėjome kruvinų susirėmimų. Kitaip juk nebuvo įmanoma. Naujosios Vokietijos sąjungos (*Bund Neudeutschland*) jėzuitai, prie kurių prisijungiau 1931-aisiais, mus kaip reikiant nuteikė prieš nacius...“ Sprendžia greitai, bekompromisiškai. Tačiau misionieriumi tapti troško jau tada. O pranciškonai – jie jam patikę iškart. Elgetaujančiųjų bendruomenė. Nepretenzingi. Ir jis troškęs į Japoniją. Į tolimą šalį...

Klausiu: „Kodėl 1936 m. pašauktas į Vermachtą taip greitai atsidūrei *Waffen-SS*?“ Tai buvęs suktas kerštavimas, jis visada kirtęsis su karininkais. Jie niekada neįstengę jam prilygti. Retoriškai, ideologiškai. Neturėję jokių galimybių įveikti tą, kuris buvo parengtas jėzuitų Naujosios Vokietijos sąjungoje, studijavęs filosofiją, išlavinęs protą, akiplėšiškas, bekompromisiškas, tvirtai tikintis. Jau tada pasipriešinimas tapo gyvenimo principu...

Žinoma, toks žmogus turi daug priešų, pavyduolių. Rizikavo savo galva. Buvo laimės vaikas, žinojo esąs ypatingas, ir tai parodydavo!.. Keista: senolio pasakojami įvykiai yra toli toli. Tačiau tai, ką girdžiu, man daro įspūdį. Jis skleidžia žavesį, nugalintį bet kurią abejonę. Yra tvirtai įsitikinęs: „Mano gyvenime veikė apvaizda. Tai tiesiog privalėjau daryti. Matydamas vargą ir būdamas krikščionis, turiau padėti. Kitaip negalio.“ Užsispyrimas, pasipriešinimas ir jausmas, kad turi užduotį. Kaip krikščionis, autoritariškas – iki kaulų smegenų... Tikėjo ir meldėsi. Nepajudinamai. Ir ėmėsi veikti. Nieko daugiau.“

Dar kartą perskaičius

1973 m. pasirodė nedidelė Josefo Seitzo knygelė „Prieš srove: jaudinantys Tokijo skudurininko, tėvo Gereono Goldmano, išgyvenimai“ (*Gegen den Strom: Packende Erlebnisse des „Lumpensammlers von Tokio“, P. Gereon Goldmann*); ją anuomet ir perskaičiau. Vėliau man pasirodė keista, kad ligi tol apie ikikarinius, karinius ir pokarinius įvykius tėvo Gereono gyvenime kaip ir nieko nežinojau. Pirmiausia neprisimenu, kad jis, būdamas prefektas Vatersleidėje, būtų apie ką nors pasakojęs. Tiesa, tuomet buvau vos dešimties metų, bet

jei jis būtų kažką apie tai prasitaręs vyresniems moksleiviams, mes, jaunesnieji, būtume išgirde.

Daug kas rodo, jog tik kai Japonijoje pradėjo misionieriaus veiklą, tėvas Gereonas, tikriausiai dėl sendaikčių rinkimo, paskaitose prabilo apie savo asmeninius Antrojo pasaulinio karo beprotybės išgyvenimus bei patirtis. Užrašius šias paskaitas Tolimųjų Rytų amerikiečių stovyklose, 1964 m. atsirado šios knygos originalas anglų kalba. Žvelgiant atgal, atrodo stebėtina: tėvas Gereonas teturėjo trisdešimt vienerius metus, kai visi vėliau knygoje pavaizduoti įvykiai jau buvo nuslinkę į praeitį.

Dar kartą paties tėvo Gereono pataisyta knyga vokiečių kalba pasirodė daug vėliau. 1990 m. rugpjūtį Tokijuje jos išangos žodyje jis rašė: „Didžiama asmenų, minimų šioje knygoje, jau mirę. Aš esu vienas iš nedaugelio tebesančių gyvų. Tad vokiškasis leidimas niekam daugiau nebekels sunkumų, dėl kurių ligi šiol nuo šio leidimo buvau susilaikęs.“

Knyga vokiečių kalba man į rankas pateko tik šią vasarą – 17-asis leidimas. Perskaičiau knygą kaip detektyvinį romaną, kai kuriose vietose net tariausi girdįs tėvo Gereono balsą. Jo menas pasakoti stulbina, gali net sugundyti skaityti knygą paviršutiniškai, būtent kaip detektyvinį romaną.

Bet tada iš akių išsprūstų tai, ką tėvas Gereonas iš tiesų trokšta perteikti skaitytojams, – viena vertus, jo asmeniniais išgyvenimais grįstas tikras karo siaubas ir, kita vertus, asmeninė tikėjimo patirtis iš to meto, būtent tikrumas, įgytas iš savo bei kitų maldos, ir jo stipriai jaudinantys šventosios Komunijos, kaip gyvosios paguodos žmonėms didžiausiame varge, išgyvenimai. Jam pačiam susitikimas su Kristumi Eucharistijoje būdavo gyva tikrovė.

Jono evangelijos 8-ojo skyriaus 32-ojoje eilutėje parašyta: „Tiesa padarys jus laisvus.“ Tėvas Gereonas pasakoja tiesą, kokią jis pats patyrė. Jau iki karo jis įžvelgė – ir tos įžvalgos neišjudino nė Vermachto pradiniai pergalės žygiai – vidinį nacių režimo žiaurumą bei melagingumą ligi pat sistemingo žmonių naikinimo: juk lankėsi Dachau, buvo įvairiuose frontuose, ne vienus metus praleido kaip karo belaisvis. Anuomet jis pažvelgė baisiai tikrovei į veidą ir savaip reagavo – lygiai kaip vėliau matydamas materialinį bei dvasinį skurdą Japonijoje bei Pietų Indijoje: „Kadangi tai tiesiog turėjau daryti. Matydamas vargą ir būdamas krikščionis, turiu padėti. Kitaip negaliu.“

Kaunas, 2014 m. rugsėjo 28 d.

Nauji leidiniai

Gereon Goldmann OFM. Tavo sparnų ūksmėje. – Kaunas: Vox altera, 2014. – 208 p.

Gereonas Goldmannas (1916–2003), pranciškonų vienuolis, po karo išgarsėjęs socialine veikla Japonijoje, kur buvo pramintas „Tokijo skudurininku“ ir imperatoriaus apdovanotas aukšto rango ordinu, įtaigiai bei pagauliai dalijasi atsiminimais iš karinės tarnybos Antrojo pasaulinio karo metais. Pašauktas kareiviu į Vermachtą, netrukus atsiduria *Waffen-SS*. Dalyvauja Prancūzijos kampanijoje. Kai raštu viešai išreiškė nepritarimą nacių pasaulėžiūrai, iš SS gretų atleidžiamas. Tarnaudamas Vermachte sanitaru, nužygiuoja iki Maskvos apylinkių. Sunkiai sirgdamas 1942 m. grįžta į Vokietiją. Už viešą priešiško naciams demonstravimą čia jo laukia karo tribunolas. Stebuklingai išvengia mirties bausmės ir prisideda prie pasipriešinimo grupės, rengiančios pasikėsinimą į Hitlerį. Sajungininkams 1943 m. išsilaipinus Sicilijoje, tarnauja sanitaru ten kovojusioje tankų divizijoje. Išgyvena mūšius prie Montekasino ir galop 1944 m. vasarą pakliūva britams į nelaisvę. Prasideda ilgi nelaisvės metai karo belaisvių stovyklose Šiaurės Afrikoje. Gereonas kovoja su ten tebevyraujančiais naciais. Jų apšmeižtas, esą žudęs kalinius Dachau koncentracijos stovykloje, prancūzų karinės valdžios nuteisiamas myriop. Asmeniškai įsikišus popiežiui, paskutinę minutę išvengia mirties bausmės įvykdymo. Paleistas iš nelaisvės, 1947 m. grįžta į vienuolyną, o 1954 m. išvyksta į Japoniją misionieriauti.

Pasak jau daug metų Lietuvoje besidarbuojančio ir autorių asmeniškai pažinojusio tėvo Severino Holocherio OFM, „tėvas Gereonas pasakoja tiesą, kokią pats patyrė. Jau iki karo jis įžvelgė – ir tos įžvalgos neišjudino nė Vermachto pradiniai pergalės žygiai – vidinį nacių režimo žiaurumą bei melagingumą ligi pat sistemingo žmonių naikinimo: juk lankėsi Dachau, buvo įvairiuose frontuose, ne vienus metus praleido kaip karo belaisvis. Anuomet jis pažvelgė baisiai tikrovei į veidą ir savaip reagavo – lygiai kaip vėliau matydamas materialinį bei dvasinį skurdą Japonijoje ir Pietų Indijoje: *Tai tiesiog turėjau daryti. Matydamas vargą ir būdamas krikščionis, turiu padėti. Kitaip negaliu.*“

Kunigų paskyrimai

Kauno arkivyskupijoje

Kun. **Ričardas Birbilas** atleistas iš Kauno Gerojo Ganytojo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Švč. M. Marijos Rožančiaus Karalienės (Palemono) parapijos vikaru.

Mons. **Adolfas Grušas** paskirtas Kauno Šv. Mikalojaus bažnyčios (benediktinių) rektoriumi ir Benediktinių vienuolyno kapelionu ir paliktas eiti kitas turimas pareigas.

Kun. **Darius Vasiliauskas** paskirtas Kauno krašto Ateitininkų vietovės dvasios tėvu ir paliktas eiti kitas turimas pareigas.

Kun. **Kęstutis Genys** paskirtas Kauno Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijos sielovados pagalbininku ir paliktas eiti kitas turimas pareigas.

Kun. **Mindaugas Smetonis** paskirtas Betygalos, Paliepių ir Vosiliškio parapijų administratoriumi.

-Kn-

Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. jubil. **Petras Dumbliauskas SDB** paskirtas Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio parapijos altaristu.

Kun. **Dainius Gurevičius** paskirtas aptarnauti Vištyčio Švč. Trejybės parapiją ir paliktas eiti ankstesnes pareigas.

-Vlk-

Paramos koncertas „Degu kaip žvakė“

Lapkričio 13 d. Vilniaus Šv. Kotrynos bažnyčioje vykusiame Vilniaus arkivyskupijos *Caritas* paramos koncerte „Degu kaip žvakė“ ne tik spindėjo ryškios klasikinės muzikos žvaigždės. Dėmesį *Caritas* ir paramą jo vykdymoms pagalbos veikloms taip pat išreiškė ir aukščiausi valstybės vadovai – prez-

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Spalio 28–31 d. Vilniuje vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo kardinolas A. J. Bačkis, arkivyskupai S. Tamkevičius, G. Grušas, P. López Quintana; vyskupai E. Bartulis, J. Boruta, J. Ivanauskas, J. Kauneckas, K. Kėvalas, R. Norvila, A. Poniškaitis, L. Virbalas, L. Vodopjanovas.

Plenarinį posėdį įžanginiu žodžiu pradėjo apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkiv. Pedro López Quintana, kuris pasveikino susirinkusiuosius ir pasidailijo savo mintimis apie vyskupo tarnystę. Jis kalbėjo apie popiežiaus Pranciškaus išvalgas šia tema ir apie neseniai pasibaigusią neeilinę Vyskupų sinodo asamblėją. Apaštališkasis nuncijus taip pat prisiminė šiais metais įvykusią popiežių Jono XXIII ir Jono Pauliaus II kanonizaciją bei popiežiaus Pauliaus VI paskelbimą palaimintuoju.

LVK generaliniam sekretoriui kun. K. Smilgevičiui pristatius visų Lietuvos Vyskupų Konferencijos renkamų bei tvirtinamų pareigybių sąrašą, savo trejų metų veiklą trumpai apžvelgė LVK pirmininkas, visų Konferencijos komisijų ir tarybų pirmininkai bei *Iustitia et pax* komiteto pirmininkas. Pasibaigus jų kadencijai, buvo renkami nauji LVK struktūrų nariai. Trejų metų kadencijai naujuoju Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininku buvo išrinktas Vilniaus arkivyskupas metropolitas G. Grušas, vicepirmininku – Panevėžio vyskupas L. Virbalas. Buvo atnaujinta LVK Nuolatinės tarybos sudėtis. Jos nariai nuo šiol yra arkiv. G. Grušas, vysk. L. Virbalas ir vysk. R. Norvila. LVK Švietimo komisijos pirmininku išrinktas vysk. J. Ivanauskas, nariais – arkiv. G. Grušas, vysk. K. Kėvalas, o sekretoriumi – A. Lukaševičius. LVK Visuomenės informavimo priemonių komisijos pirmininku išrinktas arkiv. S. Tamkevičius, nariais – arkiv. G. Grušas, vysk. K. Kėvalas, vysk. L. Virbalas, o sekretoriumi – G. Žukas. LVK Liturgijos komisijos pirmininku išrinktas vysk. L. Virbalas, nariais – vysk. R. Norvila, vysk. A. Poniškaitis, vysk. L. Vodopjanovas, o sekretoriumi – kun. K. Palikša. LVK Vienuolių komisijos pirmininku išrinktas vysk. L. Vodopjanovas, nariais – arkiv. S. Tamkevičius, vysk. E. Bartulis ir vysk. A. Poniškaitis. Ekuumeninių reikalų tarybos pirmininku išrinktas vysk. E. Bartulis, o Jaunimo reikalų tarybai toliau vadovaus vysk. A. Poniškaitis. Socialinių reikalų tarybos pirmininku išrinktas vysk. K. Kėvalas, o pirmininkavimas Šeimos reikalų tarybai vienbalsiai patikėtas iki šiol šias pareigas ėjusiam kard. A. J. Bačkui. Ryšių su Lenkijos vyskupų konferencija tarybai ir toliau pirmininkaus vysk. R. Norvila, o *Iustitia et pax* komitetui – vysk. J. Kauneckas. LVK atstovu COMECE išrinktas iki šiol šias pareigas ėjęs vysk. R. Norvila.

Kard. A. J. Bačkui paprašius atleisti jį iš Nuolatinės dvišalės komisijos dalies, deleguojamos LVK, pirmininko pareigų, naujuoju šios komisijos dalies pirmininku išrinktas LVK pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas G. Grušas. Nauju šios komisijos nariu išrinktas LVK generalinis sekretorius kun. K. Smilgevičius.

Į plenarinį posėdį susirinkę ganytojai patvirtino studentų, 2015 m. rudenį vyksiančių studijuoti į Romą, sąrašą. Išrinkti Lietuvos delegatai į Europos vyskupų konferencijų katechetikos atstovų suvažiavimą Romoje, vyksiantį 2015 m. sausio 27–29 d. Jame Bažnyčiai Lietuvoje atstovaus LVK Švietimo komisijos pirmininkas Kaišiadorių vyskupas J. Ivanauskas, LVK Socialinių reikalų tarybos pirmininkas Kauno arkivyskupo augziliaras K. Kėvalas bei

A. Lukoševičius. Lietuvos atstovu Katalikų Biblijos Federacijoje išrinktas kun. D. Dikevičius.

Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila posėdžio dalyviams išsamiai pristatė Romoje vykusios neeilinės Vyskupų sinodo asamblėjos darbus, svarstytus klausimus, pasidalijo savo įžvalgomis iš daugybės susitikimų su kitais Sinodo dalyviais. Šis Sinodas susilaukė daug katalikų ir viso pasaulio dėmesio, išryškino problemas ir ieškojo galimų atsakymų į jas. Didžiulis darbas, nuveiktas Sinodo delegatų, buvo apibendrintas ir, apsvarsčius jį kiekvienos šalies Bažnyčioje, taps gairėmis eilinei Vyskupų sinodo asamblėjai, vyksiančiai 2015 m. spalį Romoje.

Vis didėjantis iš Lietuvos kilusių asmenų santuokų užsienyje skaičius paskatino ganytojus parengti bendrą visai Lietuvai Krikšto pažymėjimą lotynų ir lietuvių kalbomis norintiesiems tuoktis užsienyje. Iki šiol kiekviena vyskupija išduodavo skirtingos formos dokumentus. Šį dokumentą parengti pavesta Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriui. Sudaryta darbo grupė, kurios užduotis pateikti pasiūlymus, kaip konkrečiai susisteminti ir suvienodinti kitus Santuokai sudaryti Lietuvoje naudojamus dokumentus.

Siekiant sustiprinti silpną regėjimą turinčių žmonių sielovadą, išrinktas Aklųjų ir silpnaregių dvasios vadas. Ši pastoracinė veikla vienbalsiai patikėta Panevėžio vyskupui emeritui J. Kauneckui.

Plenarinio posėdžio metu buvo išsamiai aptarti Bažnyčios ir valstybės santykiai priimamų įstatymų perspektyvoje, dalytasi nuomonėmis apie bendradarbiavimą su valstybe karitatyvinės veiklos, švietimo ir kultūros srityse.

Svarbiu sielovadiniu akcentu tapo priimtose naujos *Vaikų ir jaunuolių rengimo Atgailos, Eucharistijos ir Sutvirtinimo sakramentams gairės*. Šis dokumentas atspindi svarbą, kurią Bažnyčia teikia sakramentinei katechezei. Posėdžio metu buvo pritarta Komunikavimo darbo grupės pasiūlymams dėl Bažnyčios viešosios komunikacijos strategijos. Patvirtinta galimybė per Pasaulinę komunikavimo priemonių dieną (švenčiamą kasmet per Šeštines) vyskupijose rengti tikslią rinkliavą, kuri būtų skiriama katalikiškai žiniasklaidai paremti ir Bažnyčios komunikacijos darbuotojams išlaikyti. Siekiant sustiprinti katalikišką žiniasklaidą remiantį *Bažnyčios kronikos* fondą, buvo apsispręsta, kad jo steigėjų atsakomybę perima metropolijos.

LVK delegatas užsienio lietuvių sielovadai prel. E. Putrimas pristatė užsienio lietuvių sielovados aktualijas bei pateikė ganytojams patvirtinti užsienio lietuvių kapelionų kandidatūras. Metų kadencijai Prancūzijos lietuvių kapelionu patvirtintas kun. M. Mitkevičius, o Popiežiškosios Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje rektorius kun. A. Arštikaitis trejų metų kadencijai patvirtintas Italijos lietuvių kapelionu bei *Migrantes* komisijos nariu. Prel. E. Putrimas pasidžiaugė, kad JAV Vyskupų konferencija Baltimorės lietuvių parapijos bažnyčiai suteikė Amerikos nacionalinės šventovės (*National Shrine*) statusą. Svarstyty galimybės atsiliepti į Birmingemo ir Adelaidės lietuvių prašymus paskirti jiems kapelioną.

Po mėnesio prasidės popiežiaus Pranciškaus paskelbti Pašvęstojo gyvenimo metai, kurie tęsis iki 2016 m. vasario 2 d. Vyskupai drauge su vienuolijų atstovais aptarė pasirengimą švęsti šiuos metus, kurie primins Bažnyčiai ir visuomenei pasišventimą Dievui.

dentė Dalia Grybauskaitė bei ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius.

Sveikindama susirinkusiuosius Šv. Kotrynos bažnyčioje bei LRT tiesioginės transliacijos žiūrovus Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė sakė, jog pasitiki *Caritas* ir palaiko jo vykdomą veiklą. „Žinau, kad visos aukos per *Caritas* pasieks tuos, kuriems reikia pagalbos“, – sakė ji. Šalies vadovė taip pat prisiminė laikus, kai pati nešdavo drabužius ar maisto produktus *Caritas* organizacijai taip prisidedama prie pagalbos skurdžiai gyvenantiems žmonėms.

Renginio globėjas Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas savo kalboje kvietė kiekvieną būti *Caritas* – „gyvosios meilės“ dalimi kasdienybėje ir rūpintis tais, kurie yra šalia ir laukia dėmesio, rūpesčio bei meilės. „Tas, kuris gauna, laimi ir tas, kuris duoda, laimi. Tai kas daugiau laimi, mylintis ar mylimasis?“ – klausė arkivyskupas. Taip pat dėkojo visiems geradariams, kurie yra šalia *Caritas* jau 25-erius jo veiklos metus.

Renginio metu surinkti 68 016 litų bus skirti Vilniaus arkivyskupijos *Caritas* žvakelių dirbtuvėms ir kitoms organizacijos vykdomoms įdarbinimo bei ugdymo programoms, kurių tikslas – padėti atskirti išgyvenantiems žmonėms įgyti ar atgauti darbinis įgūdžius. „Darbas ir galimybė išlaikyti save bei savo šeimą padeda žmogui atgauti pasitikėjimą savimi, orumą. Tai ir pagalba valstybei bei visuomenei, kuriai nebereikia išlaikyti darbingo amžiaus žmonių mokant jiems pašalpą“, – kalbėdamas apie *Caritas* vykdomų iniciatyvų reikšmę sakė organizacijos Paramos ir komunikacijos skyriaus vadovas Tomas Maknickas. „Vilniaus arkivyskupijos *Caritas* bendruomenės vardu noriu padėkoti visiems prisidėjusiems prie šio koncerto: nuostabiems solistams, Vilniaus miesto savivaldybės Šv. Kristoforo kameriniam orkestrui, kameriniam chorui „Aidija“, renginio transliuotojui LRT, mūsų informaci-

niams partneriams, kurių dėka žmonės sužinojo apie koncertą ir mūsų veiklas, visiems rėmėjams, teikusiems savo paslaugas nemokamai, ir labiausiai tiems, kurie buvo kartu gyvai ar prie televizijos ekranų ir išreiškė savo paramą tam, ką mes darome. Ačiū jums visiems“, – sakė Caritas atstovas.

-vci-

Pagerbtas arkiv. Mečislovo Reinio atminimas

Šiomet minimos Dievo tarno arkivyskupo Mečislovo Reinio gimimo 130-osios metinės, o lapkričio 8 d. sukako 61 metai nuo tos dienos, kai toli už Lietuvos ribų, Vladimiro kalėjime, šis žmogus iškeliavo pas Viešpatį. Ta proga lapkričio 7 d. Kauno technologijos universiteto II rūmuose (Donelaičio g. 20) atidengta ir pašventinta atminimo lenta. Šiuose rūmuose arkivyskupo atminimas įamžintas neatsitiktinai – nuo 1922 iki 1940 metų Mečislovas Reinys Lietuvos universiteto (vėliau – Vytauto Didžiojo universiteto) studentams dėstė psichologijos disciplinas, ėjo Teorinės psichologijos katedros vedėjo pareigas.

Minėjime dalyvavo universiteto prorektorius prof. Pranas Žiliukas, Vilniaus edukologijos universiteto Socialinio darbo ir sociologijos katedros docentė dr. Angelė Kaušylienė, prof. Irena Leliūgienė, Vilniaus Visų Šventųjų parapijos klebonas ir Lietuvos edukologijos universiteto kapelionas kun. Vytautas Rapalis, Kauno Šv. Antano Paduviečio parapijoje besidarbuojantis arkivyskupo kraštietis kun. Juozas Čepėnas, Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos vikaras kun. Nerijus Pipiras, Kauno technologijos universiteto kapelionas kun. Petras Pichas, liudijimu apie arkivyskupą pasidalijęs kun. J. Čepėno brolis Povilas (jam teko laimė bendrauti su arkivyskupu). Angelė Kaušylienė perdavė renginyje negalėjusio dalyvauti Lietuvos edukologijos universiteto rektoriaus prof. Algirdo Gaižučio sveikinimus.

Vyskupai pritarė, kad Marijonų vienuolija parengtų ir išleistų Bendruomeninių maldų rinkinį. Svarstyti kai kurie *Gedulinių valandų* leidimo praktiniai klausimai.

Nuspręsta, kad nuolatinė Švč. Sakramento adoracija Šeimos metų intencija tęsis iki 2015 m. sausio 10 d. Vilniuje vyksiančio Šeimų festivalio. Adoracijos, vyksiančios parapijose po 2015 m. sausio 10 d., metu bus kviečiama ypač melstis Pašvęstojo gyvenimo metų ir eilinės Vyskupų sinodo asamblėjos intencijomis.

Kitas Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis bus surengtas 2014 m. gruodžio 4 d. Kaune.

-lvks-

Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos atlidai

Lapkričio 9–16 d. Vilniuje vyko Aušros Vartų Gailestingumo Motinos globos atlidai. Kiekvieną atlidų dieną buvo meldžiama palaimos visoms šeimoms, kad būtų dedama daugiau pastangų ir Lietuvos šeimos liktų pagydytos, suvienytos, atgaivintos, pašventintos ir jų džiaugsmui nieko netrūktų. Krikščioniškos šeimos pavyzdys – Šventoji Šeima. Popiežius Pranciškus pernai nurodė į Eucharistijos maldas įtraukti ir Švč. Mergelės Marijos sužadėtinio šv. Juozapo vardą. Šv. Juozapas iš Nazareto tėviškai globojo Jėzų, atsiliepė į gautą malonę ir įvykdė patikėtą užduotį.

Kiekvieną atlidų dieną maldininkai kviešti apmąstyti tam tikrą Šventosios Šeimos bruožą. Šventoji Šeima pasižymėjo tobulos šeimos savybėmis, nes buvo džiaugsminga, nuolanki, paslaugi, mylinti sūnų, šlovinanti Viešpatį, rūpestinga, pasiaukojanti, pamaldi ir gailestinga.

Aštuondienio atlidų dienomis iškilmingos šv. Mišios aukotos ne tik lietuvių ir lenkų kalbomis. Lapkričio 14 d. Švč. Mergelės Gailestingumo Motinos koplyčioje Eucharistija buvo švenčiama prancūzų, vokiečių, ispanų, rusų, baltarusių, italų ir anglų kalbomis. Taip sudarytos sąlygos melstis ir dalyvauti istoriniuose atliduose Vilniuje dirbantiems diplomatams bei kitų sričių tarnautojams, taip pat ir iš užsienio atvykstantiems maldininkams.

Atlidų metu surengtos atskiros pamaldos ligoniams ir jų slaugytojams, pašvęstojo gyvenimo asmenims, kariams, vaikams. Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos koplyčioje buvo meldžiamasi Gailestingumo Motinos novena, prieš iškilmingas Mišias Šv. Teresės bažnyčioje skambėjo malda už kunigus. Šv. Teresės bažnyčios kriptoje vakarais Švč. Sakramentą adoravo įvairių bažnytinių bendruomenių nariai. Lapkričio 15–16 d. vyko keturiasdešimties valandų Švč. Sakramento adoracija, o naktį, nuo 21 val. iki 5.30 val. ryto, adoraciją Aušros Vartų koplyčioje transliavo *Marijos radijas*. Kiekvieną atlidų vakarą Gailestingumo Motinos koplyčioje Rožinio pamaldos taip pat transliuotos per *Marijos radiją*. Kaip ir kiekvienais metais, atliduose platintas naujas spalvingas Aušros Vartų katalikiškas 2015 m. kalendorius.

Lapkričio 8 d. inauguracinėms šv. Mišioms Aušros Vartų Gailestingumo Motinos koplyčioje vadovavo kun. Valdas Girdžiūšas. Tą dieną apmąstyta,

kokie džiaugsmingi buvo Jėzaus tėvai. Lapkričio 9 d. Mišioms prie atviro Gailestingumo Motinos koplyčios lango vadovavo kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Atlaidų dalyviai raginti apmąstyti Dievo išrinktųjų Jėzaus Motinos Švč. Mergelės Marijos ir jo globėjo šv. Juozapo nuolankumą.

Lapkričio 10 d. buvo apmąstomas Jėzaus tėvų paslaugumas. 11 val. Eucharistijos liturgijai vadovavo kun. Vaidas Vaišvilas. Homilijoje kunigas užsiminė, kad dažnai ateiname prie Gailestingumo Motinos paveikslo iš didžio sielvarto, išgyvenę netektis, kamuojami skausmo, norime būti paguosti. Mūsų gyvenimas yra daužomas ir niokojamas sunkumų. Bet gyvenimas greitai praeina, viskas yra be galo trapu, todėl svarbu vieniems kitais pasirūpinti, atjausti vienas kitą, priimti kaip brolių ir seserį. Atėję prie Dievo Motinos paveikslo prašykime ne buitinių dalykų, bet meilės, vilties, ramybės, kantrybės, ir mūsų maldos bus išklaustytos. Labiausiai atitolę, nusidėję reikalingiausi paguodos ir suraminimo.

Lapkričio 11 d. 11 val. Eucharistijos šventimui vadovavo kun. Andrius Narbekovas. Homilijoje kunigas dėkojo tėvams už meilę, kuri padeda išspręsti visus galvosūkius. Vaikai išgyvena tragediją, kai tos meilės nėra, kai tas prigimtinis vaiko troškimas neįgyvendinamas. Tėvų ir vaikų norai dažnai nesutampa, iš to kyla daug konfliktų. Tik užaugę galime dėkoti tėvams už tai, ko jie neleido daryti. Ar norėtume Šventosios Šeimos laimės ir likimo? Vis dėlto ji laiminga šeima, nes joje buvo pats Dievas. Į šeimas reiktų grąžinti Kristų, kuris turėtų būti gyvenimo centras.

Lapkričio 12 d. maldininkai raginti apmąstyti Dievą mylinčių tėvų gyvenimą. 11 val. Eucharistijoje dalyvavo Vilniaus arkivyskupijos kunigai ir dvasininkai iš kitų Lietuvos vyskupijų. Mišias celebravo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas. Per pamokslą ganytojas priminė, kad visų krikščionių dvasinė šeima sukurta kryžiaus papėdėje. Kunigai sudaro vieną šeimą, juos sieja brolystės ryšiai, Kristaus Kraujo ir Šventosios Dvasios ryšys. Visi kunigai vyskupo rankų uždėjimu tarnystę gavo kaip dovaną. Kaip ir kiekvienoje šeimoje, tarp kunigų neapsieisime be konfliktų, susitikimo ir atleidimo pastangų. Vyskupų paskelbtas Šeimos metų šūkis „Kad jūsų džiaugsmui nieko netrūktų“ skirtas visai Bažnyčios šeimai, mūsų santykiams. Pasak popiežiaus Pranciškaus, tegul džiaugsmas išlieka kaip žarija po pelenais net tada, kai sunku, kai atrodo, kad Dvasia neliepsnija. Pasak popiežiaus, kunigo džiaugsmo broliai – neturtas, klusnumas. O sesuo – ištikimybė. Tai tikro Dievo vaiko bruožai, atskleidžiantys kunigo tėvystę. Arkivyskupas priminė popiežiaus kvietimą šeimoje dažnai ištarti žodžius: *atsiprašau, ačiū, atleidžiu*. Tai padeda stiprinti šeimyninius ryšius tarp žmonių.

Vakare atlaiduose dalyvavo visų Lietuvos seminarijų auklėtiniai ir jų ugdytojai. Adoracijos maldą Šv. Teresės bažnyčios kriptoje vedė Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos klierikai, rožinio maldai Gailestingumo Motinos koplyčioje vadovavo Telšių seminarijos klierikai, o Eucharistijos metu patarnavo Kauno seminarijos klierikai. Eucharistijos šventimui vadovavo Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis. Homilijoje vyskupas prisiminė šv. Juozapatą, kuris tądien minimas Bažnyčios liturgijoje. Šis kunigas dirbo netoli Aušros Vartų esančiame unitų vienuolyne. Dabar šv. Juozapato žemiškasis kūnas ilsisi Romos Šv. Petro bazilikoje ir taip simboliškai jungia Lietuvą su Apaštalų Sostu, šv. Petro ir jo įpėdinių perduodamu tikėjimu. Pasak vyskupo, Dievas ir šiandien šau-

Renginyje kalbėjęs Kauno technologijos universiteto prorektorius prof. Pranas Žiliukas pasidžiaugė, jog rūmus, kuriuose atidengiama lenta, galima vadinti šventove – jų sienos įsigėrusios prof. Prano Dovydaičio, Antano Smetonos, arkivysk. Mečislavo Reinio ir kitų iškilų mokslo, visuomenės ir Bažnyčios veikėjų idėjomis. Mintimis apie arkivyskupą dalijosi kunigai J. Čepėnas, V. Rapalis, N. Pipiras. Atminimo lentą, kurią iškilmingai atidengė prof. P. Žiliukas ir I. Leliūgienė, pašventino kun. P. Pichas.

Lapkričio 8 d. Ateitininkų rūmuose (Laisvės al. 13) vyko studentų medikų korporacijos „Gaja“ šventė. Ta proga šiuose rūmuose esančioje Kauno technologijos universiteto koplyčioje šv. Mišias aukojo Kauno Kristaus Priskėlimo parapijos vikaras, Kauno klinikų kapelionas kun. N. Pipiras. Jis ragino melstis, kad Dievo tarnas arkivyskupas Mečislovas Reiny (kaip tik šią dieną buvo minimos jo mirties metinės) greičiau būtų paskelbtas palaimintuoju. Šv. Mišių metu senjorės įžodį davė ateitininkė Austėja Samajauskaitė.

-knp-

Sinodo apie šeimą atgarsiai

Lapkričio 3 d. Kauno Švč. Trejybės (seminarijos) bažnyčios salėje vyko Kauno I dekanato kunigų konferencija tema „Sužadėtujų rengimas Santuokos sakramentui remiantis darbu mažosiose grupėse“. Konferencijoje dalyvavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, arkivyskupijos dekanai bei vicdekanai, Kauno I dekanato parapijų klebonai, bažnyčių rektoriai, kunigai ir prelegentai: Darius Chmieliauskas – Kauno arkivyskupijos šeimos centro savanoris, LVK Šeimos reikalų tarybos narys ir psichologas Algis Petronis – Vilniaus arkivyskupijos šeimos centro direktorius, Europos katalikiškųjų šeimų asociacijų federacijos (FAFCE) viceprezidentas, taip pat Kauno arkivyskupijos šeimos centro darbuotojai.

Susitikimas pradėtas šv. Mišiomis Kauno Švč. Trejybės (seminarijos) bažnyčioje, kur Vėlinių oktavos proga melstasi už mirusius arkivyskupijos vyskopus, kunigus ir diakonus. Eucharistijai vadovavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo mons. Vytautas Grigaravičius, prel. prof. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, arkivyskupijos dekanai bei gausus būrys dekanato kunigų. Homiliją sakydamas tėvas Severinas Holocheris OFM kvietė visus dėkoti Dievui už maldos malonę ir dovaną, kurią galime paskirti savo mirusiesiems ir jų išganymui.

Vėliau greta esančioje seminarijos salėje mons. V. Grigaravičius pristatė konferencijos temą ir pakvietė arkivyskupą bei prelegendus vesti konferenciją. Arkiv. S. Tamkevičius įžanginiame žodyje išreiškė ganytojišką rūpestį dėl sužadėtinų, besirengiančių Santuokos sakramentui. Jis sakė: „Turime dėkingą situaciją, kad jų vis dar yra gana daug, bet neišnaudojame visų galimybių ir progų „užkabinti“ jaunus žmones, kurie ateina pas mus ir prašo Bažnyčios palaiminimo savo santuokai. Pasirengimo metu paskaitos mažai duoda naudos. Kadangi grupėms skirta programa labiau prakalbina, kviečiu palai-kyti šią iniciatyvą.“

Pirmasis prelegentas Darius Chmieleuskas, kalbėdamas apie šias galimybes ir iššūkius dvasininkams, priminė Lietuvos Vyskupų Konferencijos 1996 m. patvirtintą Sužadėtinų rengimo Santuokos sakramentui programą, kuri po 10 metų vyskupų valia buvo iš esmės atnaujinta: „nuo paskaitų perėita prie susitikimų mažose grupelėse, ir ėmė sėkmingai plisti visose vyskupijose. Savanorystės Šeimos centre patirties dėka pastebėta, kad sužadėtinų tarpusavio meilė nuteikia juos gana „karštam“ atvirumui ir Dievo priėmimui, o ši atnaujintoji pasirengimo Santuokai programa sukuria tokią erdvę, kurioje nėra kur pasislėpti, nes kiekvienas yra įtraukiamas, prakalbinamas asmeniškai. Tai pralaužia ledus, nors kartais pabūname savotiškomis „šiukšlių

kia jaunuolius į kunigiškąją tarnystę. Pašaukimas ne vienkartinis įvykis, kasdien visu gyvenimu stengiamės atsiliepti ir vykdyti tarnystę. Tegul į mūsų širdį ir protą labiau įauga troškimas vykdyti Dievo valią ir jo ieškoti. Dievas šaukia kreipdamasis į žmogaus širdies tylą. Jei jos neranda, lieka neišgirstas. Todėl būtinai gyvenime reikia maldos ir tylos. Jėzaus kryžius buvo pastatytas už miesto, kaip bausmės įrankis okupuotame krašte, bet tapo pasaulio istorijos centru.

Lapkričio 13 d. tema – rūpestingi tėvai. 11 val. Mišių šventimui vadovavo kun. Liudvikas Liutkevičius. Per pamokslą celebrantas kvietė gyvenimo naktį, sunkumuose prisiminti, kad Marijos tikėjimas nesusvyravo. Ji stovėjo po kryžiumi, savo malda, bendryste guodė sūnų. Švč. Mergelė Marija išklauso mūsų maldas ir paguodžia, nes ji stovi po mūsų gyvenimo kryžiumi. Ar visada prašome jos pagalbos? Priimdami savo gyvenimo kryžių, ištersime išbandymus lydimi Marijos. Vakare Eucharistijos šventimui vadovavo kun. Jonas Varaneckas. Homilijoje kunigas kvietė džiaugsmu ir rūpesčiu dalytis su kitais. Reikia drąsos priimti tai, kas nauja ir net kas sve-tima. Marija – tarsi laiškas, kuris dovanojamas visoms moterims ir mums visiems. Jos gyvenime galime atpažinti visus gyvenimo tarpnius: jauną merginą, motiną, pagyvenusios moters dalį.

Lapkričio 14 d. maldininkai buvo kviečiami apmąstyti tėvų pasiaukojimą. Vakare šv. Mišias jaunimui aukėjo Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis. Sakydamas pamokslą, ganytojas priminė, kad beveik po septynių mėnesių susitiksime Lietuvos jaunimo dienoje, kurios vyks Alytuje. Tos šventės globėjas – šv. Jonas Paulius II, prieš 21 metus meldęsis Aušros Vartų šventovėje. Jo herbe, vaizduojančiame kryžių ir M raidę, primenančią Mariją, tarsi regime šios iškilmės Evangelijos sceną: Marija po Jėzaus kryžiumi. Šv. Jono Pauliaus II herbo žodžiai – *Totus tuus* – paimti iš trumpos pasiaukojimo Marijai maldos. Esu „visas tavo“, „visiškai tavo“. Marijos širdis ves mus prie Jėzaus. Jis yra ten, kur kenčia, alksta, yra paniekintas ar tiesiog užmirštas žmogus. Jėzus ieško paklydusios avelės, net jei dėl to ant kryžiaus reikia prisiimti visas žmonių nuodėmių pasekmes. Jėzus Bažnyčioje yra tas, kuris niekada nepasitraukia, lieka ištikimas.

Jaunimo vakarą *Domus Marija* viešbučio salėje jaunimas žiūrėjo filmą „Lai-ko dvasia“ ir jį aptarė. Vaišinosi spurgomis ir arbata bei dalyvavo linksma-vakaryje Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje.

Lapkričio 15 d. tema – pamaldūs tėvai. 11 val. Eucharistijos šventimui vadovavo Ignalinos parapijos klebonas ir Ignalinos dekanato dekanas kun. Vidas Smagurauskas. Homilijoje celebrantas sakė, kad Šv. Mergelė Marija yra brangi kiekvienam tikinčiajam, nes dovanoja Sūnų, vedantį žmones į Dangaus karalystę. Kunigas kvietė dėkoti už šeimas, su kurio-mis mus Dievas suvedė, supažindino, leido susitikti gyvenime. Tos die-nos popietę šv. Mišias mokytojams ir katechetams aukėjo kunigas Vladi-miras Solovej. Per pamokslą jis kalbėjo apie Jėzų, kuris laužė standartus: po švenčių Jeruzalėje nėjo namo kartu su tėvais ir visais maldininkais, bet pasiliko šventykloje. Kai žmogaus įvaizdis netelpa į mūsų susidarytas schemas, sistemas, tuomet kyla pavojus jį atmesti. Pavojus mokytojams – dogmatizmas, kai nenorima keistis, pažvelgti įvairiais aspektais. Jėzaus pamoka – noras stebinti, Marijos pavyzdys – laikyti įvykius savo širdyje, svarstyti, analizuoti. Marija ir Juozapas rado dvylikametį Jėzų šventyklo-

je, tuo paliudijo, kad gyvasis Dievas ragina Jo ieškoti, nepaliuma stebines, kvietes į naują santykį.

Vakare Eucharistijos šventime dalyvavo ateitininkai. Liturgijos šventimui vadovavo jų dvasios vadas Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas. Homilijoje arkivyskupas priminė ateitininkų šūkį „Visa atnaujinti Kristuje“, kurį šiandien galima papildyti „Šeimas atnaujinti Kristuje“. Pasak arkivyskupo, iš Dievo mokomės būti šeima. Dievas dalyvauja, gyvena mūsų šeimose. Iš tėvų pavyzdžio išmokstame mylėti, globoti. Todėl taip svarbus jų gyvenimas vaikams, kurie yra brangiausias turtas, didesnis už visas namų brangenybes. Vaikams sunkiausia duoti tai, ko tėvai neturi. Maldos tradicijas šeimai reiktų išsaugoti, nes tai galimybė melstis drauge, įskiepyti vertybes.

Lapkričio 16 d., pagrindinę atlaidų dieną, šv. Mišias Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos koplyčioje prie atverto lango aukojo Lietuvos vyskupai, kartu dalyvavo apaštališkasis nuncijus Baltijos kraštams arkivyskupas Pedro Lopez Quintana. Eucharistijos šventimui vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas. Per pamokslą arkivyskupas sakė, kad Šeimos metais turime progą ne tik skirti daugiau dėmesio savo namiškiams, bet ir prisiminti, kad priklausome platesnei Dievo vaikų šeimai, kreipiamės į savo šeimos Motiną, Dievo ir mūsų Motiną, Gailestingumo Motiną. Bažnyčia yra mūsų šeima, besidžiaugianti kiekvienu nariu. Šeimoje nėra lengva, bręstantys paaugliai mano, kad šeimyniniai santykiai varžo jų laisvę. Sutuoktiniai pernelyg kovoja už asmeninę nepriklausomybę, dėl jų pasyvumo kyla krizių, kurių padariniai būna skausmingi. Žmonės klaidingai suvokia laisvę, „ji suprantama ne kaip gebėjimas realizuoti tikrąjį Dievo planą šeimos ir santuokiniame gyvenime, o kaip autonominė galia, leidžianti siekti asmeninės gerovės, dažnai nepaisant kitų“ (*Familiaris consortio*, 6).

Pasak arkivyskupo G. Grušo, tam, kad patirtume daugiau džiaugsmo, turime rasti laiko dažniau, ne tik per šventes, susėsti su šeima prie bendro stalo, būti drauge, džiaugtis vienas kitu, įdėti širdies, laiko ir pastangų. Buvimas kartu mus stiprina ir ugdo. Net mažos pastangos duoda nuostabių rezultatų. Brandos reikia ir didesnėje šeimoje – Bažnyčioje. Joje, kaip ir kiekvienoje šeimoje, negalima būti pasyviu nariu, nes tai kenkia ne tik pačiam žmogui, bet ir visai bendruomenei. Homilijoje priminti popiežiaus Pranciškaus žodžiai: „Autentiškas tikėjimas į įsikūnijusį Dievo Sūnų neatsiejamas nuo savęs dovanojimo, nuo priklausymo bendruomenei, nuo tarnavimo, susitaikinimo su kitais. Dievo Sūnus savo įsikūnijimu mus pakvietė švelnumo revoliucijai“ (*Evangelii gaudium*, 88).

Arkivyskupas G. Grušas atkreipė dėmesį, kad tikrasis šeimos džiaugsmo kelias yra gailestingumas. Eiti šiuo keliu – tai nesavanaudiškai mylėti savo šeimos narius, aktyviai įsitraukti į tikinčiųjų šeimą, stiprinti tarpusavio ryšius drauge švenčiant sekmadienį ir puoselėjant parapijos gyvenimą, remiant karitatyvinę veiklą. Savo namuose ir Bažnyčioje džiaugsmo patirsime tiek, kiek įdėsime meilės. Arkivyskupas kreipėsi į Gailestingumo Motiną, prašydamas mus užtarti, kad gebėtume priimti visus gyvenimo iššūkius, mylėti Dievą ir artimą, kuris gyvena mūsų namuose, mūsų mieste ar kitame pasaulio krašte.

Eucharistijos liturgiją transliavo Lietuvos televizija.

dėžėmis“ kursų dalyviams, bet leidžiame jiems išsikalbėti, kritikuoti. Jie gali drąsiai klausti, sakyti „aš nesutinku“, vyksta vaisingos diskusijos.“

D. Chmieliauskas asmeniškai liudijo apie sužadėtinų vėlesnį norą sugrįžti po kursų. „Kartais tai perauga į mamų klubus ar net maldos grupes. Pokalbiai grupelėse pristato kitokį Bažnyčios ir tikinčiojo žmogaus bei šeimos vaizdą, o ne įsivaizduojamą ir dažnai klaidingą parapijų, bažnyčių ir kunigų įvaizdį“, – sakė prelegentas. Todėl, pasak jo, grupelių modelį, pradėtą Šeimos centruose, būtina perkelti į parapijas, „nes šitai, be sužadėtinų asmeninės evangelizavimo galimybės, suteikia progą ir parapijai užmegzti ryšius su tais žmonėmis, kurie iki tol dažniausiai nėra aktyvūs parapijiečiai; be to, nuo šių grupelių gali prasidėti reali šeimų sielovada parapijose, atsiliepiant į jų realius poreikius“.

Antrasis prelegentas Vilniaus arkivyskupijos šeimos centro direktorius bei FAFCE viceprezidentas Algis Petronis, kalbėdamas tema „Ar prasminga dirbti su mažomis sužadėtinų grupėmis?“, dalijosi įžvalgomis iš šeimai skirto Vyskupų sinodo, kuriame jis buvo pakviestas dalyvauti kaip klausytojas. „Šio parengiamojo Sinodo dokumentai kalba apie naujosios evangelizacijos, pasirengimo Santuokos sakramentui stiprinimo bei tęstinio šeimos dvasinio palydėjimo būtinybę, apimant visą žmogaus gyvenimą. Ypatinga svarba skiriama jaunų šeimų palydėjimui. Apmokyti pasauliečiai galėtų sėkmingai įsiliesti į šį procesą. Sinode siekia apibrėžti šeimoms skirtus klausimus – kaip rasti kalbą, kuri paliestų širdį? Kaip prakalbinti? Ko apskritai mes siekiame – koks tikslas? Į šiuos klausimus galėtume atsakyti – kad būtų laimingi sutuoktiniai, išgyvendami asmenišką bei šeimos santykį su Dievu ir tarpusavyje. Tad neišvengiama būtinybė yra sužadėtinius įtraukti į bendruomenes. Būtent todėl turime kurti asmenų bendruomenes. Reikia rūpintis ne vien tik, kad šeimos neišsiskirtų, bet ir kad San-

-ksb-

tuokos sakramentas būtų auginamas ir išsiskleisčių savo malonėmis jų gyvenime“, – sakė prelegentas

A. Petronis savo kalbą gausiai iliustravo pavyzdžiais, atspindinčiais šeimų žaizdas, psichologines duobes, atkreipė dėmesį į informacijos perkrovą šiuolaikiniame pasaulyje, baigdamas palietė ryšių kūrimo svarbą, juk šeima ir kuriama tam, kad žmonės būtų kartu, drauge.

Kauno arkivyskupijos šeimos centro atstovai priminė, kad jie prisiima atsakomybę parengti pasauliečių poras iš paraprijų bei rektoratų ir vėliau jas lydėti, o prireikus jiems padėti. Po to dvasininkai aktyviai įsitraukė į diskusijas sužadėtinių rengimo klausimais.

-Klidi-

Pašventinti nauji senelių globos namai

Lapkričio 14 d. Žemaičių Kalvarijos miestelyje Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ pašventino naujus senelių globos namus. Iki šiol Žemaičių Kalvarijos parapijiniai senelių globos namai, įkurti 1994 m., veikė dviejuose rekonstruotose pastatuose. Telšių vyskupas J. Boruta SJ, pašventinęs naujuosius globos namus, džiaugėsi, kad šie krikščioniški namai – puiki pagalba senatvės ir ligų varginamiems žmonėms. Prieš pašventinant naujuosius senelių globos namus, šių namų direktorius, Žemaičių Kalvarijos parapijos klebonas, Žemaičių Kalvarijos šventovės rektorius kan. Jonas Ačas perskaitė Telšių vyskupo Jono Borutos SJ dekretą, kuriuo namams suteikiamas Šv. Jono Pauliaus II vardas. Simbolinę juostelę prie centrinio įėjimo perkirpo Telšių vyskupas J. Boruta SJ, europarlamentarė Vilija Blinkevičiūtė, LR Seimo narys Jurgis Razma, Plungės rajono savivaldybės meras Audrius Klišonis, administratorius Albertas Krauleidis, UAB „Sidona“ firmos vadovas Donatas Daukša, Globos namų direktorius kan. Jonas Ačas.

Panevėžio vyskupijos kunigų konferencija

Lapkričio 12 d. Panevėžio kurijoje vyko kunigų konferencija. Joje pranešimus skaitė Vilniaus *Caritas* direktorius Linas Kukuraitis ir Lietuvos *Caritas* generalinė direktorė Janina Kukauskienė.

Linas Kukuraitis pirmiausia atkreipė dėmesį, jog verta susipažinti su Benedikto XVI apaštališkuoju laišku *Intima Ecclesiae natura* apie meilės tarnystę. Šio laiško įžangoje sakoma: „Giliausia Bažnyčios prigimtis reiškiasi trejopa užduotimi: Dievo žodžio skelbimu (*kerygma-martyria*), sakramentų šventimu (*leiturgia*), gailingosios meilės tarnyba (*diakonia*)“. Pasak prelegento, reikia eiti prie šaknų. Per Eucharistiją Dievas mums save nuolatos dovanoja. Esame „pasmerkti“ beprecedentei vienybei. *Caritas* kviečiamas būti Bažnyčia, o ne jos padaliniu. Tai ne labdaros organizacija arba viena iš bažnytinių organizacijų, bet veikia Bažnyčios žymė.

Kaip išėities tašką aptarimui prelegentas citavo kun. Giovanni Sandona, kuris *Caritas* veiklos esmę nusakė taip: *Caritas* veikla yra „ne deleguotas veikimas, bet žmonių dalyvavimas“. *Caritas* nėra „pavienis asmeninis meilės veikimas, bet bendruomenės meilės patirtis, kuri tampa liudijimu“. *Caritas* veikimas yra ne kas kita, kaip evangelinė meilės politika. *Caritas* veikla negali būti izoliuota „tik socialinėje srityje, bet veikia ji yra ir evangelizacijos bei skelbimo misija, kurios nevalia atskirti nuo bendruomenės gyvenimo“. Todėl privalu pabrėžti, jog *Caritas* politika – tai „ne vadybos plėtojimas, bet veikia asmeninės ir bendruomeninės atsakomybės skatinimas“. Kitaip tariant, ateina laikas krikščioniškąją miesčioniškai patogiai įsitačiusią vidutinybę, arba evangelinį drungnumą, reanimuoti ir grąžinti krikščioniškai raiškiai evangelinę tarnystę. Ten, kur žmonės išgyvena vienybę, gimsta Bažnyčia. *Caritas* veiksmas ne vien tik paduoti maistą ar rūbą, tai „išreikšti ir gimdyti Bažnyčią“ ten, kur jos nėra.

Janina Kukauskienė pradžioje susirinkusiems pristatė, kaip atrodo *Caritas* po 25 metų. Trumpai prisiminta istorija. Prelegentė taip pat akcentavo, jog viena svarbiausių užduočių – priimti vargšų egzistenciją ir surasti būdų, kaip įtraukti juos į Bažnyčios misiją, pastatyti juos į Bažnyčios kelio vidurį. Kurlink eina *Caritas*? Pasak prelegentės, didelį darbą nuveikė prof. B. Gruževskis, atlikęs Lietuvoje kiekybinį skurdo tyrimą. Šiuo metu baigiamas kokybinis skurdo tyrimas. Teks rimtai mąstyti, kaip su tuo skurdu būti, kaip jį spręsti.

-kad-

Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas ir Kunigų seminarijos atkūrimo šventė

Lapkričio 18 d. Telšiuose vyko kasmėnesinis Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas. Tą dieną buvo minimas skaudus įvykis – lygiai prieš 68 metus, 1946 m. lapkričio 18 d., Vilniuje, KGB kalėjime, buvo sušaudytas pirmasis Telšių kunigų seminarijos rektorius, Telšių vyskupijos vyskupas Vincentas Borisevičius. Minint pirmojo rektoriaus žūtį, švestas ir atkurtosios Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos gyvavimo 25-metis.

10 val. susirinkę Telšių vyskupijos dvasininkai bei seminaristai, vadovaujami Telšių vyskupo augziliaro ir generalvikaro vyskupo Lino Vodopjanovo OFM,

kartu meldėsi Valandų liturgijos – Rytmetinės malda. Po bendros maldos apie 1927 m. įkurtą Telšiuose kunigų seminariją ir jos pirmąjį rektorių Dievo tarną vyskupą kankinį Vincentą Borisevičių susirinkusiesiems kalbėjo Kauno kunigų seminarijos parengiamojo kurso Šiluvoje vadovas kan. teol. lic. Andriejus Sabaliauskas. Jis aptarė to meto seminarijos situaciją ir jos įtaką bei svarbą Telšių vyskupijai, ypač sunkiaisiais karo ir pokario metais.

Apie atkurtą Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminariją ir jos veiklą per 25 gyvavimo metus išsamiai papasakojo šios seminarijos rektorius kan. teol. lic. Viktoras Ačas. „Peržvelgus visą atkurtos seminarijos 25 metų gyvavimo laikotarpį, galima teigti, jog jis buvo ypač produktyvus. Telšių kunigų seminarija Bažnyčiai jau parengė 115 kunigų ir 2 diakonus, šiuo metu besirengiančius kunigystei. Iš jų 72 studijuodami seminarijoje apsigynė religijos mokslų magistro laipsnį ir 15 teologijos bakalauro laipsnį. Vyskupo Antano Vaičiaus ir vyskupo Jono Borutos SJ pastangomis nemažai seminarijos auklėtinių tęsė studijas užsienio popiežiškuosiuose universitetuose ir įsigijo licenciato ar daktaro mokslinius laipsnius. Galime šiandien pasidžiaugti, kad turime bene labiausiai Lietuvoje išsilavinusią dvasininkiją: net 34 vyskupijos kunigai turi daktaro ar licenciato laipsnį“, – sakė seminarijos rektorius, pasidžiaugdamas, kad čia išugdyti auklėtiniai dirbuojasi ne tik Telšių vyskupijoje, bet ir už vyskupijos ribų. Rektorius kun. Viktoras Ačas taip pat dėkojo vyskupams, kurie stoji už tai, kad seminarija būtų atkurta ir šiandien išsilaikytų, ir linkėjo sau, visiems buvusiems bei esamiems seminarijos auklėtiniams „pirmojo seminarijos rektoriaus, kankinio Vyskupo Vincento Borisevičiaus meilės seminarijai, pastoracinio uolumo ir besąlygiško aukojimosi dėl Kristaus karalystės“.

Po pranešimų į susirinkusiuosius kreipdamasis Telšių vyskupijos vyskupas J. Boruta SJ apžvelgė seminarijos uždavinius ir iššūkius šiandienos kontekste. Kvietė kunigus pastoracijoje nuolat atkreipti žvilgsnį į tuos žmonės, kuriems reikia padėti surasti Kristų, padėti susiorientuoti, kur slypi tikroji tiesa ir gyvenimo esmė bei prasmė. Telšių vyskupijos ganytojas taip pat aptarė naujus dvasininkų paskyrimus įvairioms pareigoms bei tarnystėms Telšių vyskupijoje. Vyskupas pristatė ir tradicinę advento išvakarėse vykstančią katalikiško jaunimo atsinaujinimo dienos programą.

Po konferencijos 12 val. Telšių katedroje iškilmingoms šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupijos vyskupas J. Boruta SJ, koncelebravo jo augziliaras vyskupas L. Vodopjanovas OFM, Telšių kunigų seminarijos vadovai bei Telšių vyskupijos kunigai. Sakydamas pamokslą Telšių vyskupijos vyskupas J. Boruta SJ, remdamasis popiežiumi Pranciškumi, priminė svarbiausias seminarijos uždavimus – ugdyti jaunų pašauktųjų tarpusavio bendrystę, dvasios tvirtybę, meilę Kristui ir Bažnyčiai, o per tai ir meilę artimui. Šiais vertybių nuvertinimo ir liberalizmo laikais būsimieji kunigai seminarijose turi išsiugdyti tvirtas moralines ir vertybines savybes. Vyskupas kvietė ir klierikus, ir kunigus drąsiai, Dievo tarno kankinio vyskupo V. Borisevičiaus pavyzdžiu, ir šių dienų pasaulyje nenustoti viltingai orientotis bei kitus orientuoti į Kristų ir laimingą amžinybę.

Po šv. Mišių visi meldėsi prie vyskupo kankinio V. Borisevičiaus kapo. Jau 15 metų, kai vyskupo kankinio žemiškieji palaikai iš Vilniaus Tuskulėnų kapavietės perkelti į Telšių vyskupijos katedros kriptą. Čia susirinkusieji meldėsi prašydami, kad Dievo tarnas būtų paskelbtas palaimintuoju ir šventuoju. Po iškilmingų pamaldų Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus

Iškilmingame atidaryme dalyvavo Telšių vyskupo augziliaras ir generalvikaras vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, Telšių vyskupijos kancleris kan. Remigijus Saunorius, Telšių kunigų seminarijos rektorius kan. Viktoras Ačas, Kauno kunigų seminarijos parengiamojo kurso Šiluvoje vadovas kan. Andriejus Sabaliauskas, Telšių vyskupo vikaras, Telšių dekanato dekanas prel. Juozas Šiurys, Telšių vyskupijos *Caritas* direktorius kun. Antanas Gutkauskas bei daug kitų garbių svečių, valdžios atstovų, dvasininkų. Naujieji Žemaičių Kalvarijos Šv. Jono Pauliaus II senelių globos namai buvo statomi trejus metus – pradėti 2011 metais ir užbaigti 2014 m., juos suprojektavo architektas Henrikas Štaudė.

Senelių globos namų Žemaičių Kalvarijoje pirmoji vadovė ir įkūrėja, miestelio gydytoja, garsaus lietuvių filosofo Antano Maceinos dukra Danutė Maceinaitė-Mickūnienė pasidalijo prisiminimais apie pačią pradžią. Nors ir buvo sunku, ryžtas, pagalba iš užsienio, pastangos ir sunkus darbas davė vaisių – senelių globos namai Žemaičių Kalvarijoje gyvuoja jau 20 metų. Pradžioje gyveno tik keletas garbaus amžiaus senelių, o šiandien jų čia gali gyventi iki 30-ties.

Renginio metu koncertavo iš Telšių atvykęs instrumentinis ansamblis *Romantico*, dainavo Žemaičių Kalvarijos Kultūros centro moterų ansamblis *Crescendo*, vadovaujamas Kristinos Kondratavičienės, grojo Platielių muzikos mokyklos pučiamųjų orkestras. Vyko gražus pabendravimas nuotaikingoje agapėje.

-kasab-

Liepsnelės už negimusiuosius

Laukiant Vėlinių visoje Lietuvoje užsidedė liepsnelės, skirtos kiekvienam praėjusiais metais teisės gyventi netekusiam kūdikiui. Pernai dienos šviesos neišvydo 5217 vaikų. Vilniaus ir Kauno rotušės aikštėse iš žvakučių buvo sudėtas gyvybės simbolis – medis. Akcijos

„Renkuosi gyvybę“ organizatoriai ir dalyviai gyvybę kviečia saugoti nuo pat pradžios.

Tai antroji tokia akcija Lietuvoje. Tą pačią dieną ir tą pačią valandą liepsnelės vaikams degė ir kitose Lietuvos vietovėse. Prie akcijos prisidėjo daugiau nei 20 Lietuvos miestų ir miestelių: Panevėžys, Klaipėda, Druskininkai, Šakiai, Alytus, Palanga, Šiauliai, Anykščiai, Trakai, Telšiai, Kretinga, Varėna, Biržai ir kt.

Akcijos iniciatoriai – Laisvos visuomenės institutas. Šiais metais ją organizuoti padėjo ir kitos nevyriausybinės organizacijos – Kauno miesto bendruomenių centrų asociacija, Lietuvos vietos bendruomenių organizacijos, Lietuvos mokinių parlamentas, Lietuvos šeimos centrų tinklas, Krizinio nėštumo centras. Renginių metu talkino būrys jaunų žmonių – savanorių. Pasak jų, šiais metais akcijoje, tiek Vilniuje, tiek Kaune, dalyvių buvo kur kas daugiau nei pernai.

Praėjusiais metais Lietuvoje moters sprendimu teisės gyventi neteko 816 vaikų mažiau negu 2012 metais. Tačiau vis vien viena iš šešių užsimezgsių gyvybių užgeso įščiose.

„Šia akcija nenorime smerkti ar kaltinti moterų, kurios nutraukė nėštumą. Mes kviečiame jas ir visą visuomenę kurti tokią aplinką, kad nė vienai motinai nereikėtų svarstyti dėl aborto“, – sakė Laisvos visuomenės instituto vadovė Toma Bružaitė. Neretai moteris mąsto apie abortą, nes nesulaukia pagalbos. Sunkumą akivaizdoje ją apleidžia artimieji, ji jaučiasi vieniša, visas apsisprendimo svoris gula ant jos vienos pečių. Akcijos organizatoriai sako, jog pagalba moterims yra, gali būtų apsaugota ir moters gerovė, ir vaiko teisė į gyvybę.

-tb-

Ekumeninis vakaras mirusiesiems atminti

Lapkričio 7-osios vakarą Klaipėdos etnokultūros centre miestelėnai ir sve-

kunigų seminarijoje atidaryta jubiliejui skirta fotografijų iš seminarijos gyvenimo paroda, kurią surengė Žemaičių Kalvarijų dekanato dekanas, Plungės parapijos klebonas, atkurtosios Telšių kunigų seminarijos II laidos absolventas kun. Julius Meškauskas.

-kasab-

Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas

Lapkričio 18 d., Marijampolėje, Vilkaviškio vyskupijos Pastoracijos centre, vyko tradicinis kasmėnesinis vyskupijos kunigų susirinkimas.

Susirinkimas prasidėjo bendra malda – Valandų liturgija (Dienine), po kurios į susirinkusius kreipėsi vyskupas Rimantas Norvila. Ganytojas pristatė neseniai Vatikane pasibaigusio Vyskupų sinodo svarbiausias aktualijas ir pastoracinius iššūkius šeimai evangelizacijos kontekste.

Ganytojas dalijosi savo patirtimi ir liudijimu šiame viso pasaulio vyskupų suvažiavime, kur ganytojai aptarė šeimų sielovados iššūkius viso pasaulio kontekste. Kai kurios problemos bendros, tačiau yra ir daug savitumo kiekviename žemyne.

Toliau vyskupas R. Norvila pristatė pagrindines temas ir aktualijas, susijusias su šeimų gyvenimu. Šioje neeilinėje Vyskupų sinodo sesijoje buvo diskutuojama apie migraciją, skyrybas ir antrąsias santuokas, poligamiją, tribunolų darbą, dvasinę Komuniją ir Komuniją antrą kartą susituokusiesiems. Taip pat buvo aptarta daug kitų šeimai liečiančių aktualijų.

Vyskupas priminė, kad ateinančių metų spalio 4–25 d. Vatikane vyks generalinė Sinodo sesija šeimų tematika, kurios tema: „Šeimos pašaukimas ir misija Bažnyčioje šiandieniniame pasaulyje“.

Antrojoje susirinkimo dalyje savo patirtimi apie tėvų katechezę jų vaikams rengiantis Eucharistijos ir Atgailos sakramentams dalijosi Šventosios Šeimos seserų vienuolyno vyresnioji, ses. Inga Bernadeta Lienytė.

Susirinkimo pabaigoje į visus susirinkusius dvasininkus kreipėsi vyskupijos Jaunimo sielovados centro darbuotojai. Atstovė ses. Evelina Lavrinovičiūtė MVS pristatė pasirengimo Alytuje vykšančioms Lietuvos jaunimo dienoms programą, paragindama visus kunigus aktyviai įsitraukti ir savo parapijų jaunimą paraginti prisidėti prie pasirengimo.

Po pietų vyko vyskupijos Kunigų tarybos posėdis, kurio metu aptarti visai vyskupijai svarbūs klausimai.

-krb-

Šiaulių vyskupijos kunigų nuolatinio ugdymo susitikimas

Lapkričio 19 d. Pastoracijos centro salėje vykęs Šiaulių vyskupijos kunigų nuolatinio ugdymo susitikimas pradėtas bendra Valandų liturgijos – Dieninės malda.

Po jos susitikime dalyvavę policijos atstovai papasakojo apie įvairias nusikaltėlių gudrybes, telefoninius sukčius ir kitus nusikaltimus. Kunigai paprašyti perspėti tikinčiuosius, kad šie būtų atsargūs.

Kazimieras Celestinas Alminas supažindino su spaudai rengiama knyga apie skulptorių kun. A. Rimavičių. Antanas Rimavičius – vienintelis žinomas lietuvių kilmės kunigas – savamokslis skulptorius. Jo Kryžiaus kelio stotys puošia Šiaulių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčia.

Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, naudodamas vaizdinę medžiagą, išsamiai pristatė neseniai Vatikane pasibaigusio Vyskupų sinodo svarbiausias aktualijas ir pastoracinius iššūkius šeimai evangelizacijos kontekste.

Pabaigoje Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis pakvietė į Šeimų šventę sausio 4 dieną ir visus palaimino.

-Š-

Kauno arkivyskupijos kunigų konferencija

Lapkričio 19 d. Kauno kurijoje vyko arkivyskupijos kunigų nuolatinio ugdymo konferencija. Joje dvasininkams itin profesionaliu žvilgsniu pristatyti teisiniai Bažnyčios ir valstybės bendradarbiavimo aspektai, tikinčiųjų, tarp jų ir kunigų, teisės santykių su valstybe. Šia tema kalbėjo ir į kunigų klausimus atsakė teisininkė, Konstitucinio Teismo teisėja (2005–2014 m.) Ramutė Ruškytė. Konferencijoje taip pat buvo aptartos tolesnės Bažnyčios bendradarbiavimo galimybės su policija bei Priešgaisrine gelbėjimo tarnyba į renginį atvykus jų vadovams, lydimiems Kauno apskrities policijos kapeliono kun. Tomo Karklio. Konferencijai ir jos pradžioje skaitytai Valandų liturgijos Dieninei maldai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, prelegentus pristatė ir kitas sielovados aktualijas su kunigais aptarė vyskupas augziliaras Kęstutis Kėvalas.

Pirmojoje konferencijos dalyje teisininkė Ramutė Ruškytė išsamiai paaiškino, kad pagrindiniame mūsų šalies įstatyme – Konstitucijoje (43 str.) yra įtvirtintos 3 bažnyčių (religinių organizacijų) rūšys: tradicinės bažnyčios, religinės organizacijos (devynios), valstybės pripažintos bažnyčios, religinės organizacijos (jų yra dvi), o trečią grupę sudaro visos kitos; sykiu paaiškinta, kuo remiantis jos taip yra skirstomos. Tradicinių religinių organizacijų išskyrimo pagrindas – tai jų tradicijos ilgalaikiškumas, nes šios bažnyčios yra istoriškai, per amžius susiformavusio Lietuvos visuomenės socialinio, kultūrinio ir dvasinio paveldo dalis. Tradicinės religinės bendruomenės tokios yra tapusios savaime, per ilgą laiką (šimtmečius), ir dėl to joms, kaip yra konstatavęs Konstitucinis Teismas savo 2000 m. birželio 13 d. nutarime, gali būti užtikrinamos ir tokios teisės, kurių neturi tradicinėmis nesančios bažnyčios, religinės organizacijos. Atsakant į klausimą, ar gali viena tradicinė religinė organizacija turėti dar daugiau teisių nei kitos, pabrėžta, kad Konstitucijoje (29 str.) yra įtvirtintas asmenų lygybės principas. Tačiau šis konstitucinis principas, kaip yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, nepažeigia to, kad įstatyme gali būti nustatytas nevienodas teisinis reguliavimas tam tikrų asmenų kategorijų, esančių skirtingose padėtyse, atžvilgiu.

Viena tradicinė bažnyčia (lotynų apeigų katalikų) turi tam tikrų ypatumų, pirmiausia tuo, kad Katalikų Bažnyčia turi religinį centrą – Šventąjį Sostą, kuris yra tarptautinės teisės subjektas; dėl to pagal Lietuvos Konstitucijos 138 str. ir 43 str. mūsų valstybė gali pasirašyti dvišalę tarptautinę sutartį su juo. Šios tarptautinės sutartys gali būti ratifikuotos Seime. Ir tokiu atveju jos tampa sudedamąja Lietuvos Respublikos teisinės sistemos dalimi.

Čiai susirinko į tradicinių giedojimų vakarą „Mirusiųjų atminimas krikščionių tradicijoje: katalikai, stačiatikiai, liuteronai“. Vakarą vedėjas, kun. dr. Saulius Stumbra, sveikindamas vakaro svečius, pasidžiaugėsi, jog tarp dalyvių yra tėvas Aleksandras (Stačiatikių Bažnyčia) ir liuteronų evangelikų parapijos kun. Reinholdas Moras. Vakare dalyvavo ansambliai „Večiora“ ir „Veretioncy“ (vad. M. Serebriakova), liuteronų parapijos giesmininkai (vad. I. Pakalniškienė) ir Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės parapijos giesmininkai (vad. V. Budreckis).

Apie mirusiųjų atminimą imta kalbėti dar VII amžiuje, o X amžiaus pačioje pabaigoje (998 m.) Kliuni (Prancūzija) benediktinų vienuolyno abatas visų jam priklausančių vienuolynų kalendoriuje pažymėjo lapkričio 2-ąją kaip maldos už visus jau mirusius jų vienuolijos narius dieną. Šis pavyzdys paplito po skirtingas Europos bažnyčias bei vienuolynus ir 1311 m. Vėlinių šventė jau oficialiai įtraukta į Katalikų Bažnyčios liturgiją. Apie 1400 m. kunigaikštis Vytautas Didysis benediktinus įkurdino Senuosiuose Trakuose. Tikėtina, kad jie, atsikeldami į Lietuvą (t. y. jau nuo pat Lietuvos krikšto), atsinešė ir katalikišką Vėlinių šventę. „Ir šį vakarą susirinkome pažvelgti į didžiųjų krikščionių Bažnyčių paveldą, kaip pagerbiami mirusieji katalikų, stačiatikių, liuteronų tradicijoje“, – sakė kun. dr. S. Stumbra.

Pristatydamas stačiatikių tradicijas, tėvas Aleksandras kalbėjo, jog katalikai mirusiuosius pagerbia kartą per metus, o štai stačiatikiai turi keletą mirusiųjų paminėjimo datų. Svarbiausios yra šeštadienis prieš Adventą, 2, 3 ir 4 šeštadieniai jo metu, šeštadienis prieš Velykas, *Radonica* – antras antradienis po Velykų ir šeštadienis prieš lapkričio 8 d., Šv. Dmitrijaus dieną. Liturginės maldos šalia šv. Eucharistijos yra *panichida* ir *litija* – specialios maldos ir giesmės už mirusiuosius.

Klaipėdos evangelikų liuteronų parapijos kunigas R. Moras džiaugėsi

vakaro idėja ir galimybė pristatyti liuteroniškosios tradicijos savitumus pagerbiant mirusiuosius. Svečias minėjo, jog tradiciškai liuteronai turi specialias mirusiųjų pagerbimo dienas – Kapinių šventes. Ši tradicija, ko gero, užsilikusi iš sovietinių laikų, kai žmonėms drausta lankytis bažnyčiose, o kapinėse susiburti ir melstis buvo galima, tai greičiausiai Rytų Bažnyčios įtaka, nes stačiatikiškai ir sentikiškai panašias šventes taip pat švenčia. Ši iki šiol nepakitusi tradicija įrašyta į Lietuvos liaudies kultūros centro sudarytą Lietuvos nematerialiosios kultūros paveldo sąrašą.

Pristatydamas katalikiškąją mirusiųjų pagerbimo tradiciją, kun. dr. S. Stumbra, minėjo, jog Bažnyčia kviečia tikinčiuosius visą Vėlinių oktavą ne tik sutvarkyti artimųjų kapus, bet ir į maldos budėjimą. Degamos šventintos žvakės yra Kristaus – Pasaulio šviesos simbolis, gėlės simbolizuoja Amžinybę. Vėlinių oktavos išskirtinumas – gedulinė procesija, kurios metu meldžiamasi už dvasininkus, tėvus ir motinas, brolius ir seseris, gimines ir pažįstamus, karo ir nelaimių aukas – už visus mirusiuosius. Tradicinės giesmės – Rūsčių dieną (*Dies iringia*), Sveika, Karaliene (*Salve Regina*) ir Viešpaties Angelas ir visos Gavėnios laiko giesmės, kalbančios apie Kristaus kančią, bei šermeninės giesmės.

Klaipėdos etnokultūros centro direktorė N. Sliužinskienė, dėkodama vakaro dalyviams ir svečiams, džiaugėsi galimybe susipažinti su skirtingomis ir kartu giminingomis katalikų, stačiatikių ir liuteronų mirusiųjų pagerbimo tradicijomis.

-kss-

Tarptautinė mokslinė konferencija

Lapkričio 8–10 d. Vilniuje, Šiauliuose ir Bazilionuose (Šiaulių raj.) vyko tarptautinė mokslinė konferencija „Šv. Bazilijaus Didžiojo ordinas: iš liaudies – liaudžiai“, skirta Vilniaus Švč. Trejybės bažnyčios 500 metų jubiliejui.

Lietuva yra pasirašiusi bei ratifikavusi keturias sutartis su Šventuoju Sostu: „Dėl santykių tarp Katalikų Bažnyčios ir valstybės teisinių aspektų“, „Dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje“, „Dėl kariuomenėje tarnaujančių katalikų sielovados“, „Dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštojo mokslu, pripažinimo“. Taigi šiuo metu dėl objektyvių priežasčių Lietuvoje yra nustatytas ne tik diferencijuotas tiek tradicinių bažnyčių, religinių organizacijų, lyginant jas su valstybės pripažintomis, reglamentavimas, tiek Katalikų Bažnyčios būklės, lyginant jas su kitomis tradicinėmis bažnyčiomis, reglamentavimas.

Į klausimą, ar įstatymu platesnių teisių, kurių neturi netradicinės bažnyčios bei religinės organizacijos, nustatymas Katalikų Bažnyčiai kaip tradicinei Bažnyčiai nereiškia, kad katalikų tikėjimą išpažįstantys asmenys yra privilegijuojami, kaip kartais teigiama viešojoje erdvėje, teisininkė R. Ruškytė atsakė remdamasi Konstitucinio Teismo 2007 m. gruodžio 6 d. sprendimo teiginiais: „Tokio diferencijuoto teisinio reguliavimo nustatymas negali būti interpretuojamas kaip savaime paneigiantis žmogaus konstitucinę teisę laisvai pasirinkti bet kurią religiją arba tikėjimą, vienam ar su kitais, privačiai ar viešai ją išpažinti, atlikti religines apeigas, praktikuoti religinį tikėjimą ir mokyti jo; jis savaime nereiškia, kad vieni tikintieji yra diskriminuojami, o kitiems teikiamos privilegijos.“

Antroje paskaitos dalyje buvo atskleistos tikinčiųjų, sykiu ir kunigų teisės pagal Lietuvos Konstituciją, taip pat paaiškintas valstybėje galiojančios teisės sistemos ir Bažnyčios kanonų teisės santykis.

Konferencijos pabaigoje apsilankę Kauno apskrities Vyriausiojo policijos komisariato Viešosios tvarkos valdybos viršininkas Remigijus Stukas ir Prevencijos skyriaus viršininkas Tauris Stauskis pakvietė į tolesnį Bažnyčios bendradarbiavimą su policija, pristatydami policijos struktūros naujovę – bendruomenės pareigūnus, kurie (Kauno apskrityje nuo 2014 m. vasario mėn. jau dirba 19, iš jų Kauno mieste – 5) turi jiems skirtą teritoriją, lankosi aktyviausiose bendruomenėse, dalyvauja renginiuose, padeda nedelsiant spręsti joms kilusias problemas (pvz., dėl vaikų saugumo gatvėje, turto apsaugos ir kt.), ugdo pilietiškumą, atlieka nusikaltimų prevenciją. Policijos atstovai pasiūlė sudaryti sąlygas informacijai skleisti bažnyčiose, organizuoti susitikimus, bendras akcijas su dvasininkais ir prie bažnyčių veikiančiais centrais, numatyti informacijos teikimą per katalikišką žiniasklaidą.

Kauno apskrities Priešgaisrinės gelbėjimo valdybos viršininkas Vidas Kerševičius pristatė priešgaisrinės saugos padėtį Kauno apskrityje, paminėdamas ir skaudžius bažnyčias sunaikinusius gaisrus, atkreipė kunigų dėmesį ir skatino labiau rūpintis bažnyčių priešgaisrine signalizacija, evakuacijų planais, elektros instaliacijų tvarkingumu, žaibosauga, prie bažnyčių veikiančių socialinės rūpybos įstaigų bei laidojimų namų priešgaisrine sauga, kad būtų išvengta žmonių aukų ir bažnyčių sunaikinimo gaisruose.

Konferencijos svečiams dėkodamas Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius sykiu pakvietė kunigus rimtai atsižvelgti į išsakytas specialistų pastabas ir paraginimus. Užbaigdamas konferenciją vysk. K. Kėvalas priminė klebonams apie lapkričio 22 d. pradedamus mokymus parapijų bendruomenių nariams, kurie bus atsakingi už Atsinaujinimo dienų (jomis atnaujinant įprastines rekolekcijas) organizavimą parapijose.

-kait-

Mokslinė konferencija

Lapkričio 14 d. Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčios konferencijų salėje vyko mokslinė konferencija „Mūsų Viešpaties Kristaus Prisikėlimo bažnyčia 1934–2014“, skirta Prisikėlimo bažnyčios kertinio akmens pašventinimo 80-mečio ir atstatytosios bažnyčios konsekrovimo 10-ies metų jubiliejams paminėti.

Konferenciją malda pradėjo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Konferencijos dalyvius pasveikino Kauno miesto meras Andrius Kupčinskas pasidžiaugdamas gražiu miesto savivaldybės ir parapijos bendradarbiavimu tvarkant šventovę ir jos aplinką.

Lietuvos valstybės ir kultūros veikėjas, Europos parlamento narys prof. Vytautas Landsbergis kalbėjo apie šios bažnyčios reikšmę Lietuvai. Jis priminė, jog Sąjūdžio steigiamajame suvažiavime, kuriame dalyvavo ir nemažai dvasininkų, vienas iš reikalavimų buvo gražinti ne tik religijos laisvę, bet ir sovietų valdžios nusavintus Bažnyčiai priklausiusius pastatus bei žemę, atiduoti tikintiesiems Vilniaus Katedrą, Kauno Prisikėlimo bažnyčią ir kitas bažnyčias. Prelegentas taip pat prisiminė ir pastangas siekiant, kad Prisikėlimo bažnyčia būtų atstatyta.

Vyskupas Kęstutis Kėvalas pranešime nagrinėjo bendrystės ir tarnystės santykį. Vyskupas akcentavo bendruomenės svarbą. Šios dvi sąvokos, pasak vyskupo, turi eiti greta.

Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Istorijos katedros doktorantas, Kauno apskrities viešosios bibliotekos vyresnysis bibliografas Mindaugas Balkus apžvelgė Kristaus Prisikėlimo parapijos kūrimosi istoriją ir raidą nuo 1923 iki 1944 m. Pranešime buvo aptartos bažnyčios statybos ir parapijos kūrimosi priežastys bei eiga, atskirai paminėtos parapijoje iki okupacijos veikusios maldos ir apaštalavimo grupelės, pristatyta parapijoje vykdyta karitatyvinė veikla.

Parapijos vikaras kun. Nerijus Pipiras išryškino dirbusių kunigų įtaką ugdamant parapijiečių religinį tautinį sąmoningumą, aptarė sovietmečiu pogrindyje veikusią ir parapijos teritorijoje apaštalavimo darbus dirbusių vienuolių veiklą. Paminėtas pasauliečių vaidmuo žadinant religinę tautinę savimonę.

Po kavos pertraukėlės pranešimą skaitė Bažnytinės ir civilinės teisės bei italų teisės daktaras kan. Robertas Pukenis, reziduojantis Kristaus Prisikėlimo parapijoje. Jis pasidalijo mintimis apie Bažnyčios vaidmenį tautiniam atgimimui. Gydytojas infektologas, habilituotas biomedicinos mokslų daktaras, Lilio universiteto (Prancūzija) garbės daktaras, profesorius Alvydas Laiškonis perskaitė pranešimą „Mūsų širdys Tautos šventovėje – Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje“. Po pranešimo profesorius pasidalijo prisiminimais, kaip sovietų laikais Infekcinės ligoninės (įkurtos nacionalizuotuose parapijos pastatuose) kieme rado į šiukšlyną išmestą knygų bei popierių krūvą ir iš jos ištraukė kelis didelius kartono lapus su sudrėkusiais bažnyčios brėžiniais. Prieš gerą dešimtmetį juos atidavęs parapijos klebonui, o šiandien dar atnešė įrėmintą piešinį, kurio autentiškumą turės įvertinti specialistai.

Konferencijos pabaigoje parapijos klebonas mons. Vytautas Grigaravičius padėkojo prelegentams už įdomius pranešimus, o klausytojams – už dėmesį ir pagirtiną norą kuo daugiau sužinoti apie savo bažnyčios istoriją. -KPpi-

Mokslinė konferencija prasidėjo ir pirmąsias dvi dienas vyko Vilniaus Švč. Trejybės bažnyčioje. Pranešimus skaitė Lietuvos ir Ukrainos mokslininkai, unitų bažnyčios teologai. Iškilmingose sekmadienio šv. Mišiose giedėjo Josyfo Veljamino Rutschio Filosofijos-teologijos studijų bazilijonų instituto Briuchovičiuose studentai.

Iš Vilniaus konferencijos dalyviai persikėlė į Šiaulius. Lapkričio 10 d. rytą Šiaulių Šv. Jurgio bažnyčioje aukotos šv. Mišios. Giedoto tie patys bazilijonų instituto Briuchovičiuose studentai. Po šv. Mišių aplankytas Kryžių kalnas.

Popietę mokslinė konferencija tęsta Bazilijonų vidurinėje mokykloje. Sveikinimo kalbą pasakė Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Bazilijonų mokykla turi vardines auditorijas. Simboliška, kad istorikės Aldonos Vasiliauskienės monografija „Vasilijaus Zinko studija „Sesuo Rafaila“ pristatyta dr. Aldonos Vasiliauskienės vardu pavadintoje auditorijoje. Aštuonerius metus monografiją rengusi autorė apiberta pagyrimo ir padėkos žodžiais.

Konferencijos dalyviams koncertavo Šiaulių Dainų muzikos mokyklos liaudies instrumentų trio: Karolis Aksenaivičius (birbynė), Paulina Nemaniūtė (kanklės) ir Liveta Galvelytė (bosinės kanklės). Juos parengė mokytojai Darius Daknys ir Lora Andriušienė. Profesorius Vytenio Rimkaus vardo salėje konferencijos dalyviai šiltai bendravo agapėje.

-švi-

Kauno arkivyskupijos jaunimo centrai – 20

Spalio 23 d. vakarą Kauno arkivyskupijos jaunimo centras iškilmingai ir džiugiai paminėjo savo įsteigimo 20-metį. Šventėje dalyvavo LVK Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas vyskupas Arūnas Poniškaitis, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Kęstutis Kėvalas, KAJC kapelionas kun. Kęstutis Genys,

kiti jaunimo sielovadoje aktyviai dirbantys kunigai, buvę ir esami Jaunimo centro vadovai, darbuotojai ir, žinoma, jaunieji savanoriai, įvairių ne tik jaunimo, bet ir arkivyskupijos renginių, švenčių šaunieji pagalbininkai, taip pat svečiai – kitų arkivyskupijos institucijų, organizacijų vadovai.

Šv. Mišioms vadovavo ir padrašinanti žodį jaunimui pasakė vysk. Kęstutis Kėvalas. Eucharistija švęsta gražiai papuoštoje centro salėje – gausūs šventės dalyviai nebūtų tilpę Jaunimo centro Šv. Jono Pauliaus II koplyčioje 2011 m. pašventintoje Kauno arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus SJ. Pasibaičius šv. Mišioms, kuriose melstasi už jaunimą, KAJC ateitį, surengta šventinė agapė.

-kajc-

Mirė kunigas Linas Dūkšta (1972–2014)

Lapkričio 2 d. Vištyčio parapijoje, Vilkaviškio dekanate, staiga mirė kunigas Linas Dūkšta.

Kun. L. Dūkšta gimė 1972 m. vasario 10 d. Senojoje (I) Varėnoje. Mokėsi Varėnos 3-joje vidurinėje mokykloje, kurią baigė 1990 m. Tų pačių metų rudenį įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją. 1995 m. ją baigė ir 1996 m. birželio 3 d. Kaišiadorių katedroje vyskupo Juozo Matulaičio iššventintas diakonu, o 1996 m. liepos 20 d. Marijampolės Šv. arkang. Mykolo bazilikoje vyskupo Juozo Žemaičio MIC iššventintas kunigu.

1996 m. liepą paskirtas Alytaus Šv. Angelų Sargų parapijos vikaru. 1998–1999 m. buvo Būdviečio ir Mindaugų parapijų klebonas, 1999–2003 m. – Ežerėlio ir Zapyškio parapijų klebonas. 1999–2002 m. studijavo bažnytinę teisę Vytauto Didžiojo universitete bei Liublino katalikiškajame universitete ir įgijo kanonų teisės licenciatą laipsnį. 2003 m. darbavosi lietuvių sielovadoje Šv. Kazimiero parapijoje Monrealyje, Kanadoje, 2003–2004 m. – Alytaus Šv. Angelų Sargų parapijoje. Nuo 2004 m. birželio iki mirties klebonavo Vištyčio parapijoje. Per aštuoniolika kunigiškos tarnystės metų Linas Dūkšta buvo draugiškas su broliais kunigais, lengvai rasdavo bendrą kalbą su tikinčiaisiais.

Kun. Linas Dūkšta buvo pašarvotas Vištyčio Švč. Trejybės parapijos bažnyčioje. Laidotuvių šv. Mišios lapkričio 5 d. 10 val. aukotos Vištyčio Švč. Trejybės parapijos bažnyčioje ir 14 val. Senosios Varėnos Šv. arkang. Mykolo parapijos bažnyčioje. Palaidotas Senosios Varėnos bažnyčios šventoriuje.

-Vk-

Nauji leidiniai

Tėvas Kūdikelio Jėzaus Marija Eugenijus. Dvasios dvelksmas: malda ir veikla. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2014. – 264 p.

Krikštu mes esame pašaukti per Kristų Šventojoje Dvasioje jau dabar būti šios paslapties dalyviais. Tai realizuojama per maldą, tylią gilią vidinę maldą. Autorius kalba apie praktinius vidinius ir išorinius maldos aspektus, ypatingai svarbų tikėjimo vaidmenį maldoje, atsidavimą Dievo – perkeičiančios Meilės veikimui. Tokia malda prieinama ne tik kunigams bei vienuoliams, bet ir labai aktyviai besidarbuojantiems pasauliečiams, šeimų tėvams ir motinoms.

Čia aprašytas tėvo Kūdikelio Jėzaus Marijos Eugenijaus mokymas yra jo asmeninės patirties ir dvasinės doktrinos esmė. Artimai bendravęs su Šventąja Dvasia, jis moko vidinės maldos, kuri atveria perkeičiamam Dvasios veikimui. Ir tuomet ta pati Dvasia užvaldo būtybę, kad padarytų Bažnyčios apaštalu. Tėvas Marija Eugenijus čia aprašo nuoširdų ir vaisingą bendradarbiavimą, atskleidamas jo reikalavimus ir turtus. Gyvename intensyvių dvasinių ieškojimų laikais. Savo Krikšto malonę giliai išgyventi norinčiam krikščioniui ši knyga atveria neišmatuojamus šventumo horizontus.

Anselm Grün. Pasitikėk savo jėgomis: kaip įveikti krizes. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2014. – 144 p.

Žmogų įvairiais gyvenimo etapais lydi iššūkiai ir kritinės situacijos – to beveik nė vienas negali išvengti. Knygoje aptariamos svarbiausios krizės (paauglystės, vidutinio amžiaus, santykių, ligos, tikėjimo ir kt.), išvedama paralelė su Šventojo Rašto istorijomis, iš kurių galima semtis tvirtumo ir supratimo. Sunkumų aki-vaizdoje raginama prašyti Šventosios Dvasios pagalbos – tuomet daug lengviau pasitikėti savo jėgomis.

Pranciškus Europos institucijose Strasbūre

(KAI) Lapkričio 25 d. popiežius Pranciškus lankėsi Strasbūre, pasakė kalbas Europos Parlamente ir Europos Taryboje. Svarbiausiose Europos institucijose susirinkusieji Šventąjį Tėvą pasitiko plojimais. Europos Parlamente pirmasis kalbėjo jo pirmininkas socialistas Martinas Schulzas. Jis priminė prieš 26 metus pasakytą Jono Pauliaus II kalbą, kurioje pabrėžtas Europos vienijimasis kritus geležinei uždangai. EP pirmininkas kalbėjo apie Europoje išgyvenamą krizę, žmonėms stokojant pasitikėjimo institucijomis tiek nacionaliniu, tiek europiniu lygmeniu. Jis taip pat iškėlė jaunimo bedarbystės, migracijos ir socialinio teisingumo problemas.

Kalbėdamas Europos Parlamente popiežius Pranciškus perdavė vilties ir padrašinimo žinią visiems Europos piliečiams. Jis priminė ES steigėjų projektą, grindžiamą pasitikėjimu žmogui, apdovanotu „transcendentiniu orumu“. Taip pat ragino iš naujo apmąstyti žmogaus teises, individualią plotnę išmintingai derinant su bendruoju gėriu. Pasak popiežiaus, viena dažniausių ligų Europoje yra ryšių stokojančių individų vienatvė. Europa tarsi „močiutė“ jaučiasi pasenusi ir išvargusi, stokoja vaisingumo ir gyvybingumo. Puoselėti orumą reiškia pripažinti žmogaus gyvybės vertingumą, rūpintis atstumtaisiais ir kenčiančiaisiais. Popiežius kritikavo „nevaržomą vartotojiškumą“ ir „išmetimo kultūrą“. Pranciškus priminė garsią Rafaelio freską „Atėnų mokykla“, simboliškai vaizduojančią Europos istoriją ir pašaukimą: atvirumą transcendentiniam idėjų pasauliui ir gebėjimą spręsti konkrečias problemas. Popiežius primindamas šūkį „vienybė įvairovėje“ pabrėžė, kad vienybė anaipol nereiškia „politinio, ekonominio ar kultūrinio uniformiškumo“. Jis ragino parlamentarų rūpintis „Europos tautų demokratijos gyvybingumu“. Popiežius ragino investuoti į sritis, kuriose gali skleisti žmogaus talentai: šeimą, švietimo institucijas, darbą ir užimtumą. Popiežius gyrė pirmaujantį Europos vaidmenį aplinkosaugos srityje ir ragino tausoti aplinką ir ieškoti alternatyvių energijos šaltinių. Jis taip pat minėjo migracijos iššūkius, linkėjo Europai iš naujo atrasti savo tapatybę.

Europos Taryboje popiežiaus Pranciškaus laukė daugiau kaip 700 atstovų iš 47 valstybių. Ši tarptautinė organizacija šiemet mini 65 metų gyvavimo sukaktį. Šventasis Tėvas savo kalboje linkėjo iš naujo rasti Europos istorinį paveldą ir gilumines šaknis, atgauti dvasios jaunystę, dariusią Europą didžia ir vaisinga. Pranciškus kalbėjo apie taikos ugdymą ir aptarė įvairias konfliktų formas. Pranciškus pastebėjo, kad Europos Taryba pasirinko kelią siekti taikos puoselėdama pirmiausia žmogaus teises, o su tuo susijusi demokratijos ir teisinės valstybės plėtra. Jis taip pat kalbėjo apie europiečių atsakomybę ir jų indėlį plėtojant žmonijos kultūrą, nusakydamas Europos civilizaciją medžio įvaizdžiu: šakos, atskirtos nuo kamieno ir šaknų, nudžiūva; norint eiti į ateitį, reikia praeities ir atminties. Europos Žmogaus Teisių Teismą popiežius vadino Europos „sažine“ žmogaus teisių srityje. Jis siūlė atsakyti ankstesnių dvipolės ar tripolės Europos įvaizdžių ir dabar kalbėti apie daugiapolę Europą. Pasak Pranciškaus, šiandien Europai tenka to daugiapoliškumo globalizacijos iššūkis. Kitas iššūkis – transversalumas, neatsiejamas nuo dialogo, kuriame dalyvauja skirtingos kartos. Popiežius siūlė įvertinti galimą krikščionybės vaidmenį kultūros ir visuomenės plėtrai: krikščionybės požiūriu tikėjimas ir protas, religija ir visuomenė yra sritys, pašauktos viena kitą nušviesti ir paremti, padėti viena kitai išvengti ideologinių kraštutinumų.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

LVK generalinis sekretoriatas / kun. Kęstutis Smilgevičius
Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / kun. Žydrūnas Kulpys
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 690 egz.

ISSN 1392-6098